

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

onsdag 11. desember 2024 kl. 10:00

i

Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 11:40.

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Bjørn Gimming (fra sak 100/24), Sigrid Hjørnegård (vara for Bjørn Gimming, til og med sak 99/24), Tor Jacob Solberg, Hans Thorn Wittussen (vara for Johan Narum, fra sak 93/24), Anne Jødahl Skuterud, Marit Haugen, Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Anne Berit Aker Hansen og Vidar Olsen
Forfall:	Johan Narum
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Knut Berg, Sander Mardal, Ingvild Holth, Kari Helen Telfer, Hege Heiberg, Hans Peder Hvide Bang, Ida Louise Bjønness og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

092/24	Godkjenning av innkalling og dagsorden	3
093/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
094/24	Orientering fra markedsregulator	7
095/24	Alle - Endret representasjon i Omsetningsrådet for Nærings- og fiskeridepartementet fra 15.11.2024	9
096/24	Kjøtt - Regnskap for frysecontainere for lam 2024	10
097/24	Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2. halvår 2024	14
098/24	Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2025	19
099/24	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt – Budsjett for faglige tiltak 2025 (Animalia)	23
100/24	Melk - Budsjett for faglige tiltak 2025	41
101/24	Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster	48
102/24	Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Partnerskapet - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser	50
103/24	Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 – Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner	53
104/24	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2025	56
105/24	Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for melk - og meieriprodukter og Norsk Gardsost 2025	72
106/24	Korn - Budsjett for opplysningsvirksomhet brød og korn 2025	80
107/24	Korn – Budsjett for opplysningsvirksomhet 2025 - Brødkampanje	83

108/24	Grønt - Budsjett for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse 2025	86
109/24	Grønt – Budsjett for opplysningsvirksomhet for honning 2025	100
110/24	Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk 2025	106
111/24	Kjøtt og egg - Budsjett for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2025	118
112/24	Melk - Budsjett for Tines administrasjonsgodtgjørelse 2025	125
113/24	Korn – Budsjett for Felleskjøpet Agris administrasjonsgodtgjørelse 2025	129
114/24	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2025	132
115/24	Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2025	143
116/24	Alle - Delegererte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 11.12.2024	149

Sak nr.: 092/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Sak nr.: 24/78272-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Sak nr.: 093/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Sak nr.: 24/78272-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 7. november 2024 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Sak nr.: 094/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Sak nr.: 24/78272-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt og egg Hans Thorn Wittussen
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Sak nr.: 095/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Alle - Endret representasjon i Omsetningsrådet for Nærings- og fiskeridepartementet fra 15.11.2024	Sak nr.: 21/48980-17

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har i brev datert 15. november 2024 oppnevnt Frode Karlsen som varamedlem i Omsetningsrådet for Nærings- og fiskeridepartementet. Han erstatter Nora Svarstad Ytreberg.

Funksjonstiden for medlemskapet er f.o.m. 15. november 2024 t.o.m. 31. desember 2025.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Landbruks- og matdepartementet av 15. november 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Saken tas til orientering.

Sak nr.: 096/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt - Regnskap for frysecontainere for lam 2024	Sak nr.: 22/76954-98

Beskrivelse

Nortura SA har levert regnskap for det ekstraordinære tiltaket frysecontainere for lagring av lam som ble gjennomført i 2023 og 2024. Godkjenning av regnskapet ble delegert til Landbruksdirektoratet. Fordi totalbeløpet avviker fra innvilget beløp, legges regnskapet frem for Omsetningsrådet.

Omsetningsrådet godkjente en kostnad på 3,2 mill. kroner. Endelig regnskap viser en kostnad på 4,8 mill. kroner. Kostnadene for 2023 på 2,8 mill. kroner var innenfor rammen på 3,2 mill. kroner, og ble derfor godkjent og regnskapsført i 2023. Det er derfor kostnaden i 2024 på 2,0 mill. kroner som nå legges frem for rådet til behandling.

Landbruksdirektoratet innstiller på at regnskapet for frysecontainere for lagring av lam i 2024 godkjennes.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, punkt 3-1-1, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1

Forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-2 femte ledd (revisorattestasjon)

Forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1 (dispensasjon)

Forutsetninger

Vedlegg

E-post fra Nortura av 22. november 2024
Rapport over kostnader

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet dispenserer fra forskrift 22. oktober 2008 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-2 femte ledd for restbeløpet på 30 440 kroner. Dette beløpet behøver dermed ikke en egen revisorattestasjon.
2. Omsetningsrådet godkjenner regnskapet for frysecontainere for lagring av lam på 2 023 005 kroner for 2024, og utbetaler beløpet til Nortura SA fra fondet for kjøtt.

Kjøtt - Regnskap for frysecontainere for lam 2024

Innledning

Nortura ber om utbetaling for kostnader ved bruk av frysecontainere for lagring av lam i 2024.

Omsetningsrådet behandlet flere ekstraordinære kostnader for kjøtt i møtene 7. februar og 13. mars 2024.

7. februar 2024, i sak 9/24, fattet rådet følgende vedtak som angår frysecontainere:

1. «Omsetningsrådet godkjenner, med forbehold om ettersendte revisorbekreftelser, at Nortura får dekket kostnadene ved følgende ekstraordinære tiltak i andre halvår 2023, tilsvarende totalt 5 083 963 kroner:
 - a. Innkjøp av jumbokartong og plastbakk med 1 578 697 kroner
 - b. Frysecontainere for lagring av lam med 3 200 000 kroner
 - c. Frakt ved leieskjæring av storfe med 305 266 kroner
- (...)
4. Omsetningsrådet gir sekretariatet delegert myndighet til å kontrollere revisorbekreftelsene knyttet til disse utgiftspostene. Gitt at revisorbekreftelsene er uten merknader av betydning, vil regnskapene i pkt. 1 i vedtaket være godkjent. For frysecontainere for lagring av lam vil endelig beløp bli rapportert i forbindelse med det revisorattesterte markedsreguleringsregnskapet som rapporteres for andre halvår 2023 og første halvår 2024. Dersom regnskapsbeløpet har avvik av betydning fra estimert beløp på 3,2 mill. kroner, skal regnskapet legges frem for Omsetningsrådet for godkjenning.»

Kostnadene ved frysecontainere ble godkjent med 3,2 mill. kroner, gitt revisorbekreftelse uten merknader av betydning. Tiltaket skulle rapporteres i forbindelse med det halvårlege markedsreguleringsregnskapet.

Norturas regnskap for frysecontainere i 2023 og 2024

Nortura leverte 24. april 2024 revisorattest for tiltaket frysecontainere. Revisorattesten inkluderte imidlertid kostnadene for frysecontainere til og med 31. mars 2024. Det revisorattesterte beløpet er på 4 834 408 kroner. Kostnadene var på det tidspunktet fordelt med 2 841 843 kroner for 2023 og 1 992 565 kroner for 2024. Det var da fortsatt noen kostnader som Nortura ikke hadde mottatt fakturaer for, slik at endelig beløp for tiltaket ikke var klart på tidspunktet som revisorattesten ble levert.

Landbruksdirektoratet var delegert myndighet til å kontrollere revisorbekreftelsene. Siden beløpet for 2023 på 2,8 mill. kroner var innenfor vedtaket på 3,2 mill. kroner, ble dette beløpet godkjent og regnskapsført i 2023. Kostnadene for 2024 innebærer en betydelig overskridelse av vedtatt beløp, som gjør at regnskapet for disse kostnadene skal legges frem for Omsetningsrådet for godkjenning, jf. vedtaket av 7. februar 2024 punkt 4 siste setning.

Nortura har levert endelig oversikt over kostnadene, med en forklaring på hvorfor kostnadene har overskredet 3,2 mill. kroner. Nortura begrunner overskridelsen med at det oppstod kostnader som de ikke hadde forutsett. Beløpet de søkte om på 3,2 mill. kroner bygde på anslag fra frysehusene som skulle gjennomføre tiltaket. Store deler av ekstrakostnadene er knyttet til at det måtte etableres ekstra strømtilførsel for å drifte containerne, spesielt på Borg havn i Fredrikstad der Glasio Rakkestad måtte leie plass. Et annet eksempel er ekstra kostnader i forbindelse med avlasting hos kundene som kjøpte lam.

Disse har blitt dekket med en fast sum per container.

Nortura har oversendt tre fakturaer som kom etter at revisorattesten ble levert. På grunn av at beløpet for disse fakturaene er lite, har Nortura ikke innhentet en egen revisorattest for restbeløpet.

Det endelige totalbeløpet for frysecontainere er på 4 864 848 kroner. Dette gir en differanse til det revisorattesterte beløpet på 30 440 kroner.

Tabellen nedenfor viser hvordan de totale kostnadene fordeler seg på 2023 og 2024. Kostnadene for 2023 er allerede godkjent. Det er kostnadene for 2024 Nortura nå ber om å få dekket.

Regnskap for frysecontainere 2023 og 2024

2023	2 841 843 kroner
2024	2 023 005 kroner
Totalt for tiltaket	4 864 848 kroner

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet behandlet den ekstraordinære kostnaden ved frysecontainere for lagring av lam i sak 9/24 av 7. februar 2024. Et stort reguleringslager av kjøtt medførte mangel på bisonpaller, og frysecontainere ble derfor benyttet som et alternativ ved lagring av lam. Fordi endelig beløp for tiltaket var avhengig av hvor lenge det ville bli behov for containerne, så ba Nortura om at de faktiske kostnadene skulle rapporteres i forbindelse med det halvårslige markedsreguleringsregnskapet. Omsetningsrådet godkjente kostnader på 3,2 mill. kroner. Rådet vedtok også at dersom det var avvik av betydning, skulle endelig regnskap legges frem for rådet.

Nortura har nå levert en samlet oversikt over kostnadene ved frysecontainere for lagring av lam i 2023 og 2024, der det fremgår at totalbeløpet er på 4,9 mill. kroner. Kostnadene gjelder utgifter som leie av containere, strømkostnader og transport av containerne. Sett opp mot vedtatt beløp på 3,2 mill. kroner er kostnaden en overskridelse på 52 prosent.

Nortura begrunner overskridelsen med at det oppstod kostnader som de ikke hadde forutsett. Beløpet de søkte om på 3,2 mill. kroner bygde på anslag fra frysehusene som skulle gjennomføre tiltaket. Store deler av ekstrakostnadene er knyttet til at det måtte etableres ekstra strømtilførsel for å drifte containerne, spesielt på Borg havn i Fredrikstad der Glasio Rakkestad måtte leie plass. Et annet eksempel er ekstra kostnader i forbindelse med avlasting hos kundene som kjøpte lam. Disse har blitt dekket med en fast sum per container.

Totalbeløpet på 4,9 mill. kroner fordeler seg med 2,8 mill. kroner i 2023 og 2,0 mill. kroner i 2024. Siden beløpet for 2023 var innenfor vedtaket på 3,2 mill. kroner, ble dette beløpet godkjent og regnskapsført i 2023. Det er derfor kostnadene for 2024 som nå legges frem for Omsetningsrådet til godkjenning.

Nortura ber om betydelig mer midler enn det som var anslått da tiltaket ble behandlet i Omsetningsrådet. Samtidig var det usikkerhet rundt endelig beløp da saken sist ble behandlet, da det var usikkert hvor lenge det ville være behov for frysecontainerne. Det oppstod også kostnader ved containerne som ikke var forutsatt, som særlig gjaldt etablering av ekstra strømtilførsel og avlasting hos kundene. Selv om kostnadene avviker fra anslaget på 3,2 mill. kroner, så er kostnadene tydelig knyttet til tiltaket og utfordringer ved frysecontainerne. Landbruksdirektoratet innstiller på at Nortura får dekket kostnadene for

frysecontainere for lagring av lam i 2024.

Markedsreguleringsforskriften § 3-2 femte ledd stiller krav om revisorattestasjon for bevilgningsoppgaver. Regnskapet for dette tiltaket skal dermed revisorattesteres, med mindre Omsetningsrådet har bestemt noe annet. Nortura har ikke levert revisorattest på et restbeløp på 30 440 kroner. Beløpet utgjør 0,6 prosent av de totale kostnadene for tiltaket og 1,5 prosent av kostnadene for 2024. Nortura har i stedet for revisorattest levert de aktuelle fakturaene for restbeløpet. Fakturaene er datert 30. april og 31. mai 2024, og totalsummen for de tre fakturaene er 30 440 kroner. Landbruksdirektoratet mener det er tilstrekkelig at fakturaene legges til grunn som dokumentasjon, og at det dermed ikke er nødvendig å innhente en egen revisorattestasjon for restbeløpet. Direktoratet foreslår derfor at Omsetningsrådet dispenserer fra markedsreguleringsforskriften § 3-2 femte ledd for dette beløpet.

Sak nr.: 097/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2. halvår 2024	Sak nr.: 24/56160-20

Beskrivelse

Nortura foreslår satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt for andre halvår 2024. Fra og med første halvår 2024 fastsettes disse satsene per halvår.

Fra og med første halvår 2024 ble også beregningsprinsippet for satsene endret ved at de nå tar utgangspunkt i en indeksjustering basert på SSB sine indekser. 1. juli 2024 ble panten på bisonpaller økt til 3 200 kroner. Nortura har derfor lagt dette beløpet til grunn i beregningen av kompensasjon for pallehold.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, punkt 3-1-1, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 18. november 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende beløp og satser for markedsreguleringen i kjøttsektoren for andre halvår 2024:

Pallehold	2 801 917 kroner
Innfrysing, helt slakt	
Innfrysing	137,5 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	96,8 øre per kg
Emballering	69,0 øre per kg
Svinn 1,1%	80,0 øre per kg
<i>Sum</i>	<i>383,3 øre per kg</i>
Innfrysing, skåret vare	
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	60,5 øre per kg
Svinn 0,1%	10,0 øre per kg

<i>Sum</i>	<i>70,5 øre per kg</i>
Overføring mellom fryselager	
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	96,8 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	60,5 øre per kg
Fryselagring	60,4 øre per kg

Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2. halvår 2024

Nortura søker i brev av 18. november 2024 om satser for markedsregulering av kjøtt for andre halvår 2024. Fra og med første halvår 2024 fastsettes disse satsene per halvår.

Fra og med satsene for første halvår 2024, har Nortura endret beregningsprinsippet for flere av satsene. De tar nå utgangspunkt i en indeksjustering basert på SSB sine indekser.

Kompensasjon for pallehold

Nortura får kompensert de kapitalkostnadene pallehold til markedsreguleringen medfører. Omsetningsrådet vedtok i møtet 15. juni 2015, jf. sak 44/15, at man heretter tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. Norturas nye IT-system gir nå rapporter for antall paller brukt i markedsreguleringen per uke. Dette er derfor ikke noe de lenger beregner. I beregningen legger derfor Nortura nå nøyaktig antall paller til grunn, og ikke antallet avrundet til hele tusen. Det samme antallet lå til grunn i satsen for første halvår 2024.

Med de tre siste årene tolker man de tre siste foregående kalenderårene, slik praksisen også har vært tidligere.

På bakgrunn av Norturas søknad og tidligere søknader settes det opp følgende oversikt over bruken av paller:

År	2023	2022	2021	2020	2019
Antall paller	34 070	16 740	8 331	23 158	30 084

Høyeste nivå de siste tre årene var i 2023 med 34 070 paller. Det er dette antallet Nortura ber om kompensasjon for, og det er dette som legges til grunn i beregningen av godtgjørelsen.

Pallepanten ble fra 2016 endret til 2 300 kroner, ref. sak 42/16 av 21. juni 2016. Det var da gjeldende pallepant som ble lagt til grunn. Ved behandling av satsene for første halvår 2024, foreslo Nortura opprinnelig å endre beløpet for beregningen til 3 500 kroner. I Omsetningsrådets møte 20. juni, ref. sak 62/24, foreslo imidlertid Nortura under møtebehandlingen å opprettholde beløpet på 2 300 kroner per pall.

Panten på bisonpaller ble imidlertid endret til 3 200 kroner fra og med 1. juli 2024. Nortura foreslår derfor nå at dette beløpet legges til grunn i beregningen av kompensasjonen.

Renten for andre halvår 2024 er fastsatt av Landbruksdirektoratet til 5,14 prosent. Ved å legge 34 070 paller og pallepant på 3 200 kroner til grunn, blir godtgjørelsen for andre halvår på 2 801 917 kroner.

Beregningen for andre halvår 2024 er som følger:

$34\,070 \text{ paller} \times 3\,200 \text{ kroner} \times 5,14 \text{ prosent} / 2 = 2\,801\,917 \text{ kroner}$

Lagringsgodtgjørelse

Nortura foreslår at satsen for lagringsgodtgjørelse settes til 60,4 øre per kg. Den er da justert med 0,65 prosent med bakgrunn i gjennomsnittet for KPI (03013) og strøm (12462). I første halvår 2024 var satsen 60,0 øre per kg.

Håndteringsgodtgjørelse

Håndteringsgodtgjørelsen skal dekke kostnader ved arbeid og administrasjon av reguleringslagret kjøtt. Dette omfatter transport mellom bil og fryselager, veiing av pallene ved innlegg og uttak og administrasjon (papir- og oppfølgingsarbeid inkl. lagertelling).

Fra og med første halvår 2024 foreslår Nortura ulik håndteringsgodtgjørelse for helt slakt og skåret vare. Årsaken er at det er mye mindre håndtering av skåret vare fremfor helt slakt. Nortura har også tidligere praktisert forskjellige satser for helt slakt og skåret vare ut mot fryseriene, mens satsen foreslått for Omsetningsrådet har vært en gjennomsnittssats. Nortura synliggjør med dette hva som blir utbetalt til fryseriene.

Nortura foreslår en justering med 0,6 prosent i henhold til SSB-indeks for KPI (03013). Satsene for helt slakt og skåret vare var i første halvår hhv. 96,2 øre per kg og 60,1 øre per kg. For andre halvår får man da satser på 96,8 øre per kg for helt slakt og 60,5 øre per kg for skåret vare. De samme satsene brukes ved overføring mellom fryselager, slik at den er splittet i helt slakt og skåret vare.

Innfrysingsgodtgjørelse

Innfrysingsgodtgjørelse gjelder bare for helt slakt og skal dekke nedlegging i pall, transport inn i innfrysingsrom, innfrysing og plassering på fryselager.

Nortura foreslår en justering med 0,65 prosent med bakgrunn i 50 prosent vekt på SSB-indeks for strøm (indeks 12462) og 50 prosent vekt på KPI (indeks 03013). I første halvår var satsen 136,6 øre per kg. Det gir en sats i andre halvår 2024 på 137,5 øre per kg.

Sats for emballering

Emballeringsgodtgjørelsen gjelder for helt slakt og skal dekke innkjøpskostnader per «innfrysingsenhet» og arbeidskostnader knyttet til emballeringen. Godtgjørelsen synliggjøres som én sats, men utbetalingen til fryseriene differensieres, da kostnadene per kg varierer betydelig avhengig av dyreslag.

Nortura foreslår en justering på -0,97 prosent. Bakgrunnen er gjennomsnittet for SSB-indeks for førstegangsomsetning, KPI-JA (KPI justert for avgiftsendringer) og strøm (hhv. indeks 03675, 05327 og 12462). Nortura mener dette gjenspeiler kostnadsutviklingen på emballasje.

I første halvår 2024 var satsen på 69,7 øre per kg. Det gir en sats for andre halvår 2024 på 69,0 øre per kg.

Svinngodtgjørelse

Norturas forslag er basert på samme svinnpersent som tidligere. Denne er 1,1 prosent for helt slakt og 0,1 prosent for skåret vare.

Svinngodtgjørelsen beregnes med bakgrunn i slakt på lager foregående år, og den beregnes for et kalenderår. Den er derfor foreslått uendret fra første til andre halvår 2024.

For helt slakt er satsen på 80,0 øre per kg, mens den for skåret vare er på 10,0 øre per kg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Ved fastsettelsen av satser for markedsregulering av kjøtt i Omsetningsrådets møte 20. juni

2024, jf. sak 62/24, ble det gjort en del endringer i fastsettelse og beregninger av satsene. Endringene innebar at det fra og med 2024 fastsettes satser per halvår. Beregningene ble endret til å i all hovedsak være indeksjusteringer basert på SSB sine indekser. Dette er mer forutsigbart for fryseriene, og det forenkler også beregningene og vurderingene av satsene for alle parter. Håndteringsgodtgjørelsen ble endret fra å være en felles sats for helt slakt og skåret vare til to separate satser. Tidligere har antallet paller i beregning av pallehold blitt rundet opp til hele tusen. På grunn av Norturas nye IT-system får man tatt ut nøyaktige rapporter per uke, slik at de ikke lenger beregner antallet. Derfor har Nortura endret praksis til å legge nøyaktig antall paller til grunn, og ikke runde opp til hele tusen.

Med utgangspunkt i indeksjusteringer er det foreslått økninger i satsene for lagringsgodtgjørelse, innfrysing og håndtering. For emballering er det foreslått en reduksjon i satsen. Det er ikke foreslått endringer i godtgjørelsene for svinn, da disse beregnes per kalenderår. Generelt er justeringene av mindre størrelse.

I Norturas søknad er lagringsgodtgjørelsen foreslått til 60,0 øre per kg, som ville tilsi ingen endring. Satsen skal justeres med 0,65 prosent, som tilsier 60,4 øre per kg. Nortura har avklart per e-post at de foreslår en sats på 60,4 øre per kg.

Nortura foreslår å endre pallepanten ved beregning av kompensasjon for pallehold. Sist gang pallepanten ble endret var ved fastsettelsen av satsene for 2016, ref. sak 42/16 av 21. juni 2016. Den gang ble pallepanten satt til 2 300 kroner. Pallepanten, som er panten de som kjøper vare fra reguleringslager må betale når de tar med seg pallene fra reguleringslageret, ble endret fra 1. juli 2024. Den ble da endret til 3 200 kroner. Det er dette beløpet Nortura foreslår å legge til grunn i kompensasjonen. Ved behandling av satsene for første halvår 2024, hadde også Nortura foreslått å endre beløpet. Da var forslaget 3 500 kroner. I Omsetningsrådets møte 20. juni 2024 foreslo imidlertid Nortura at man skulle legge 2 300 kroner til grunn i satsen for første halvår. Det halvåret hadde pallepanten vært 2 300 kroner. Nortura har bekreftet at pallepanten som aktørene betaler har vært uendret fra 2016 og frem til 1. juli i år. Det har altså hele tiden vært den gjeldende pallepanten som har ligget til grunn i beregningene. Bakgrunnen for at pallepanten ble endret i år var at det har vært en prisøkning på pallene siden satsen sist ble endret i 2016. Prisen på en ny pall kan variere, men den er noe høyere enn pallepanten. I følge Nortura gjenspeiler endringen i pallepant prisøkningen på paller.

Pallepanten har altså vært lik fra og med 2016 til og med første halvår 2024. Hittil har det vært gjeldende pallepant som har vært grunnlag for beregning av kompensasjonen, og Nortura har bekreftet at økningen i pallepant gjenspeiles i prisøkning på paller. Når pallepanten nå er økt etter en relativt lang tidsperiode uten endringer, og tidligere praksis har vært at det er pallepanten som benyttes i beregningen, har Landbruksdirektoratet ingen innvendinger mot at gjeldende pallepant på 3 200 kroner legges til grunn i beregningen av kompensasjonen for pallehold i andre halvår 2024.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere merknader og innstiller i tråd med Norturas forslag.

Sak nr.: 098/24	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2025	Sak nr.: 24/78789-5

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2025 settes til kr 16,99 per kg hvite, en reduksjon fra kr 17,95 per kg inneværende halvår.

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 11. desember 2024 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven) § 11 første ledd.

Forskrift 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra DAVA Foods Norway AS mottatt 5. november 2024 (unntatt offentlighet)

Brev fra Galåvolden Gård mottatt 7. november 2024 (unntatt offentlighet)

Brev fra Nortura SA mottatt 19. november 2024 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter sats og tidsperiode for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg

Fastsatt av Omsetningsrådet 11. desember 2024 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg, gjøres følgende endringer:

§ 5 Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter

femte ledd skal lyde:

Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg i perioden 1. januar 2025 til 30. juni 2025 skal være 16,99 kroner per kilogram eggehvite.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2025.»

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2025

Saksbehandling og høring

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 11. desember 2024 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

I henhold til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 kan det gis priskompensasjon per kg solgte vare ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Landbruksdirektoratet foreslår en kompensasjonssats basert på søknadene fra Nortura SA, DAVA Foods Norway AS og Galåvolden Gård som vil gjelde for kommende halvår, dvs. fra 1. januar til 30. juni 2025. Omsetningsrådet fastsetter kompensasjonssatsen forskuddsvis.

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for første halvår 2025 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19. februar 2014, sak 05/14. Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. I mai 2016 ble DAVA Foods Norway AS godkjent som skillevirksomhet og i oktober 2024 ble Galåvolden Gård godkjent som skillevirksomhet av Landbruksdirektoratet. Alle tre aktørene har sendt inn sine produksjonsprognoser for første halvår 2025 for å bli med i ordningen i denne perioden.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hviten blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for første halvår 2025 er satt til kr 27,90 per kg, som er en videreføring av gjeldene planlagt gjennomsnittlig engrospris.

I behandling av forrige fastsettelse av skillesatsen, sak 60/24 i OR-møte 20. juni 2024 ønsket medlem Bjørn-Ole Juul-Hansen følgende tillegg under møtebehandlingen:

«Bjørn-Ole Juul-Hansen foreslo at sekretariatet bes om i forberedelsen til revidert forskrift for 1. halvår 2025, kartlegge muligheten for å begrense omfanget av skallegg egnet for fersk konsum benyttet til skilleprodukter når det er underdekning eller balanse i eggmarkedet.»

Sekretariatet ønsker å vise til Landbruks- og matdepartementet (LMD) sin pågående gjennomgang av rammeforskriftens bestemmelser om forsyningsplikt på kjøtt og egg, som etter planen skal ferdigstilles våren 2025. I dette arbeidet vil LMD ta stilling til om det bør foreslås endringer i regelverket. Herunder er forsyningsplikten på egg og prioriteringsregelen inkludert, noe som kan gi føringer på bruk av konsumegg til industri i underskuddsperioder. Dette vil inkludere levering av egg til skillevirksomheten. Så lenge dette arbeidet til LMD pågår, foreslår sekretariatet at OR avventer endring av regelverk.

Sats for første halvår 2025

Satsen for første halvår 2025 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands. Det er for første halvår 2025 tre aktørers

salgsprognoser, Nortura, DAVA Foods Norway og Galåvolden Gård, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For første halvår 2025 er samlet salg av eggehvite anslått til 1 006 tonn, tilsvarende ca. 1 935 tonn egg og en budsjettert kostnad på 17,1 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 16,99 per kg for første halvår 2025. Satsen for andre halvår 2024 er kr 17,95 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra Nortura SA, DAVA Foods Norway AS og Galåvolden Gård over skillevirksomhet første halvår 2025 er basert på deres prognoserte salg og priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen. Hovedårsaken til en reduksjon i satsen er endring i priser. Utover dette har ikke Landbruksdirektoratet vesentlige merknader til de mottatte kalkylene. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet vedtar en endringsforskrift som angir satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2025 til kr 16,99 per kg hvite.

Sak nr.: 099/24	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt – Budsjett for faglige tiltak 2025 (Animalia)	Sak nr.: 24/79727-2

Beskrivelse

Nortura SA søker om midler til faglige tiltak i 2025. Søknaden er utarbeidet av Animalia og godkjent av styrene i begge selskapene. For fjørfekjøtt søker Animalia direkte. Forslaget er som følger:

Fondet for kjøtt: 103,7 mill. kroner

Av dette er det foreslått 64,1 mill. kroner, en økning på 3,3 prosent, til faglige tiltak for kjøtt i regi av Animalia, samt 39,6 mill. kroner, en reduksjon på 5,8 prosent, til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid. Totalt innebærer dette en reduksjon på 0,4 mill. kroner som tilsvarer 0,4 prosent sammenlignet med 2024.

Fondet for egg: 4,9 mill. kroner

Dette innebærer en økning på 0,2 mill. kroner, tilsvarende 3,3 prosent sammenlignet med 2024.

Fondet for fjørfekjøtt (kylling og kalkun): 10,7 mill. kroner

Dette innebærer en økning på 0,3 mill. kroner, tilsvarende 3,3 prosent sammenlignet med 2024.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-2, 2-3 og 3, med hjemmel forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11

Forutsetninger

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også fremgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på kjøtt dekker.

Vedlegg

Brev fra Animalia av 21. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt bevilges det i 2025 inntil
 - a. 64 121 000 kroner til Animalia til faglige tiltak
 - b. 39 564 000 kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid
2. Av fondet for omsetningsavgift på egg bevilges det til faglige tiltak i 2025 inntil 4 880 000 kroner til Animalia.
3. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt bevilges det til faglige tiltak i 2025 inntil 10 749 000 kroner til Animalia.
4. Til forebyggende tiltak i tilfelle en akutt sykdomssituasjon kan det i 2025 brukes inntil 1,4 mill. kroner likt fordelt mellom fondet for omsetningsavgift på egg og fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt, utenfor rammen gitt i punkt 2 og punkt 3, jf. vedtak i Omsetningsrådet 01.12.2008.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt – Budsjett for faglige tiltak 2025 (Animalia)

Norturas søknad om budsjettet for faglige tiltak for kjøtt og egg i 2025 ble vedtatt i konsernstyret 17. oktober 2024, etter innstilling fra styret i Animalia. Styret i Animalia fremmer søknad om budsjett for faglige tiltak for fjørfekjøtt i 2025 direkte til Omsetningsrådet. Styret i Animalia behandlet saken 8. oktober 2024.

Søknadene ble oversendt av Animalia i brev av 21. oktober 2024. Tabellen under viser Norturas og styret i Animalia sitt forslag til budsjett for 2025 fordelt på de ulike fondene, samt regnskap for 2023 og budsjett for 2024.

Omsetningsavgift fordelt på fond og tiltak	2023	2024	2025	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Animalia - svin, storfe, sau/lam (kjøttfondet)	58 949 000	62 073 000	64 121 000	2 048 000	3,3
Forsøksvirksomhet, forskning, avlsarbeid (kjøttfondet)	33 600 000	41 994 000	39 564 000	-2 430 000	-5,8
Overførte midler Norsvin (kjøttfondet)	691 525	0	0	0	0,0
Animalia - egg (eggfondet)	4 486 000	4 724 000	4 880 000	156 000	3,3
Animalia -kylling og kalkun (fjorfefondet)	9 882 000	10 406 000	10 749 000	343 000	3,3
Totalt	107 608 525	119 197 000	119 314 000	117 000	0,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

Budsjettforslaget for finansiering av Animalias drift i 2025 er på 79,8 mill. kroner. Finansieringen foreslås økt med 3,3 prosent både for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Dette tilsvarer generell pris- og lønnsstigning. I tillegg er det foreslått 39,6 mill. kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid fra fondet for kjøtt. Dette er en reduksjon på 5,8 prosent. Til sammen er budsjettforslaget på 119,3 mill. kroner.

Animalia budsjetterer en økning i andre inntekter på 14,5 prosent. Inntekten knyttet til FoU-prosjekter øker med 3,4 prosent. Prosjekt- og andre inntekter utgjør samlet 47 prosent av virksomhetens totale finansiering.

Prioriteringer 2025

Animalias handlingsplan for 2025 bygger på Animalias strategiplan 2025–2027, Animalias forretningsplan og vedtak i Norturas styre om ramme for budsjett i 2025.

Animalia løfter frem følgende elementer i planen:

Animalias rolle som kunnskapsinstitusjon og -formidler skal styrkes. Økt press mot husdyrproduksjon og kjøtt gjør det nødvendig å løfte Animalias tydelighet og synlighet både i samfunnsdebatten og i kunnskapsformidlingen internt i næringen. Dette skal oppnås bl.a. gjennom å:

- Delta mer aktivt i samfunnsdebatten som kunnskapsformidler.
- Iverksette tiltak for å synliggjøre fagformidling og rådgivning, samt nytteverdien av Animalias tjenester og produkter.
- Videreutvikle digital statistikk rettet mot bedre brukerorientering og nytteverdi.
- Implementere et felles brukerstøttesystem for bedre tilgjengelighet og kundeopplevelse.
- Optimalisere, videreutvikle og fornye kursporteføljen ut fra næringens kompetansebehov.

Behovet for forskning, kunnskap, og fakta om bærekraftig husdyrproduksjon og animalsk mat er større enn noen gang. Animalia skal særlig prioritere klima, miljø, matsikkerhet og kjøtt og eggs betydning for et bærekraftig kosthold og vil:

- Forsterke formidlingsrollen til næring og samfunn, for å styrke kunnskapen om og forståelsen av bærekraft i kjøtt- og eggproduksjon.
- Følge opp og delta i relevante beslutningsprosesser nasjonalt og internasjonalt.
- Følge opp implementering og konsekvenser av nye kostråd.

Den strategiske satsingen på dyrevelferdsprogrammer (DVP) i alle produksjoner er en hovedprioritering også i 2025. Dette innebærer bl.a. å:

- Lede og videreutvikle alle etablerte dyrevelferdsprogrammer. Sammenstille og kommunisere resultater til bønder, bransje og forbrukere. Det settes i 2025 spesielt fokus på oppfølging av det nylig implementerte dyrevelferdsprogrammet for sau, samt nyutviklede DVP'er for flere kategorier av fjørfe.
- Iverksette tiltak for reinere slaktedyr, også med DVP storfe som verktøy.
- Være en synlig aktør med en tydelig og faglig sterk stemme om dyrevelferd, og følge prosessen med ny stortingsmelding om dyrevelferd tett.

Smitterisiko mot norsk husdyrnæring øker, og Animalias rolle som kunnskapssenter og bransjens liaison mot Mattilsynet i beredskapssituasjoner er viktig. Animalia vil jobbe for høy beredskap mot de mest relevante dyrehelsetruslene. Koorimp har også høy prioritet for å unngå introduksjon av nye smittestoffer til Norge.

I tillegg vil Animalia løfte frem andre tiltak i helsetjenestene som:

- Videreutvikling av helsegrissystemet for bedre brukervennlighet og datakvalitet.
- Kompetansebygging på kalvehelse og -velferd, og videreføring av arbeidet med klauvhelse.
- Samarbeidet med Norsvin og slakteriene i etablering og oppfølging av SPF-besetninger.
- Kunnskapsbygging gjennom forskning i de ulike helsetjenestene f.eks. på helse og velferd hos avlsdyr (fjørfe), kjølleinsbrudd hos høns og magesår hos gris.

Animalias rolle som leverandør av digitale fagsystemer for husdyrproduksjon, og nav for formidling av data fra verdikjeden, skal videreutvikles for å sikre helhetlige løsninger som gir merverdi for bonde og industri. Viktige tiltak i 2025 er bl.a.:

- Forbedringer i fremstilling av rapporter og analyser skal styrke verktøyenes rolle som beslutningsstøtte til drift og forbedringsarbeid.
- Utvikling av digitale systemer for forflytning og omsetning av livdyr.
- Storfekjøttkontrollen moderniseres, og samarbeid med Mimiro skal gi tilgang til førplanleggingsverktøy.
- Ingris videreutvikler ny purke- og tilvekstapplikasjon, og utreder mulighet for RFID-tilbud.

Innen mattrygghet vil Animalias hovedprioriteringer være:

- Formidling av hygienekompetanse til bransjen.
- Lede tverrfaglig bransjesamarbeid for å redusere omfanget av skitne slaktedyr.
- Forskningsaktivitet spesielt på slaktehygiene og forebygging av zoonoser.

- Internasjonalt samarbeid.
 - utvikling av studiekurs, manualer og informasjonsmateriell

Klassifiseringssystemet driftes og videreutvikles gjennom opplæring, sertifisering, klassifiseringskontroll og forsknings- og utviklingsprosjekter. Animalia skal fortsette å bidra til mer objektiv og automatisert klassifisering basert på objektive målinger og datavitenskap for å oppnå stabil og lik klassifisering i hele landet. Revidering av Klassifiseringshåndboka ferdigstilles i 2025.

Animalias pilotanlegg for skjæring og analyse skal levere kunnskap, skjæredata og analyser til bl.a. Totalmarked og Norsvin iht. oppdrag, og i FoU-prosjekter. Datavitenskap og KI skal benyttes for å initiere og bidra til utvikling av forbedrede analyser, ny kunnskap og nye tjenester.

Animalia har stor forskningsaktivitet. Å søke nye forskningsmidler for å øke aktiviteten og derigjennom kunnskapsproduksjonen, krever stor innsats og er høyt prioritert. Prosess og Produkt og FoU bidrar med en spesielt stor forskningsportefølje, med hovedfokus på bærekraftige råvarer og produkter, råvarekvalitet, kunnskap om sammenhenger mellom kjøtt og helse og nye løsninger innen industriell automasjon. Også her vil bruk av datavitenskap og KI være viktig i 2025.

Endringer og bruk av omsetningsavgift 2025

Nedenfor beskrives de viktigste endringene i 2025, og hvordan de vil påvirke bruken av omsetningsavgift.

Husdyrkontrollene

Bruken av omsetningsavgift til husdyrkontrollene går ned for Storfekjøttkontrollen, og noe opp for Sauekontrollen og Ingris. Til sammen går de ned med 0,2 mill. kroner.

Andre inntekter fra kontrollene øker med 3,6 mill. kroner. I tillegg til prisvekst og medlemsøkning skyldes dette at Storfekjøttkontrollen skal tilby en fôrmodul til sine medlemmer. Denne modulen vil føre til en lisensøkning.

Dyrehelse og dyrevelferd (Helsetjenestene)

Helsetjenesten for fjørfe, fjørfekjøtt

Det har over år krevd mer ressurser å følge opp de ulike faglige utfordringene innen verdikjedene for fjørfekjøtt. I 2025 skal dyrevelferdsprogrammene for slaktekylling, kalkun og foreldredyr driftes og Velferdsportal Fjørfe tas i bruk og driftes. Det skal også utvikles DVP for and. Forekomsten av ESBL (resistente bakterier) har vært svært lav. Oppfølging av tiltak videreføres for å bevare situasjonen. Kurstilbudet for produsenter og veterinærer skal styrkes.

Beredskapsarbeidet på fjørfesektoren er omfattende, vesentlig på grunn av det kontinuerlige nærværet av fugleinfluensa og Newcastle sjukdom i faunaen. Disse faglige utfordringene innen helse og velferd medfører høyt aktivitetsnivå både på fag og kommunikasjon (beredskap, kunnskapsformidling), koordinering i bransjen og myndighetskontakt.

Eksterne inntekter går opp 0,1 mill. kroner på grunn av økte kurs- og oppdragsinntekter. Omsetningsavgiftsfinansieringen går opp 0,3 mill. kroner.

Helsetjenesten for fjørfe, egg

Dyrevelferdsprogrammene for verpehøner og oppdrett skal driftes ved bruk av Velferdsportal fjørfe, med tilhørende kostnader for drift og utvikling. Kompetanseheving for helseovervåkingsveterinærer og rådgivere i form av kurs og fagformidling er prioritert. Særlig er smitteforebyggende tiltak mot fugleinfluenta hos verpehøns viktig. Forskningsprosjekter rundt dyrevelferdsutfordringer står sentralt.

Eksterne prosjektinntekter på området er ca. 1,0 mill. kroner som følge av sluttutbetaling på prosjektet «Velferdshøna», og prosjektet «Oppalshøna». Salgsinntekter øker 0,2 mill. kroner grunnet et nytt oppdrag. Omsetningsavgiftsfinansieringen går opp 0,2 mill. kroner.

Helsetjenesten for storfe

Helsetjenesten for storfe ble etablert som en del av Animalia AS fra 1. januar 2018. Helsetjenesten finansieres som et spleiselag med Tine, slik at 4,0 mill. kroner av kostnadene belastes omsetningsavgiften for melk. I 2025 øker belastningen på melk med 0,4 mill. kroner pga. utvikling av en helseattest i livdyrapplikasjon, spesifikt for melkekyr. Helseattest for kjøttfe er tidligere utviklet for brukere av storfekjøttkontrollen. Bruken av omsetningsavgift kjøtt øker ca. 0,2 mill. kroner.

Helsetjenesten for sau

Dyrevelferdsprogram for sau rulles ut i 2024 og 2025. Tilhørende personalbehov og IT-utvikling gjør at bruken av omsetningsavgiftsmidler går opp med 0,3 mill. kroner.

Helsetjenesten for svin

Dyrevelferdsprogrammet for svin, inkl. «Helsegris - fagsystem helse og velferd gris», følges opp i 2025. Nytt kurs for svineprodusenter utvikles og lanseres i 2025. Salgsinntekter fra kurs går opp med 0,4 mill. kroner. Bruken av omsetningsavgift går marginalt opp.

Helsetjenester felles

Her inngår fagområde Beredskap, herunder godtgjørelse for oppfølging av «Friske føtter», der Mattilsynet kjøper tjenester fra Animalia AS. Dette tjenestekjøpet er lagt inn med budsjetterte personalkostnader og tilsvarende salgsinntekter. Prosjektinntekter består av prosjektet «Diginostics». Budsjettet for omsetningsavgift øker med ca. 0,1 mill. kroner.

KOORIMP

Det er ingen store endringer sammenlignet med året før. Bruken av omsetningsavgift går marginalt opp.

Dyrevelferd transport og slakteri

Salgsinntektene øker noe. Bruken av omsetningsavgift er ca. likt som 2024.

Mattrygghet

Prosjektet «EyeAM» fortsetter, og det blir også aktivitet i prosjektene «Hygenea Pork», «Campylobacter» og «Holocamp». Prosjektinntektene øker derfor vesentlig. Salgsinntektene går noe ned. Bruken av omsetningsavgift går ned med ca. 0,3 mill. kroner.

Råvare og foredling

Klassifisering

Salgsinntektene går ned med ca. 0,1 mill. kroner. Bruken av omsetningsavgift går ned 0,2 mill. kroner.

Skjæring og analyse

Salgsinntektene øker med 1,1 mill. kroner i 2025. Varekostnaden øker med 0,8 mill. kroner. Dette skyldes både pris og volumvekst, og inkluderer et etterslep grunnet for lavt budsjett for 2024. Personalkostnadene går ned 0,8 mill. kroner grunnet overlapp av antall kjøttskjærere i forbindelse med pensjonering i 2024. Bruken av omsetningsavgiftsmidler går ned 0,3 mill. kroner fra 2024.

Prosess og produkt

Prosjektinntektene er budsjettert med ca. samme beløp som i 2024, mens salgsinntektene går ned med 0,5 mill. kroner på grunn av mindre aktivitet som oppdrag i andres prosjekter. Bruken av omsetningsavgift går opp med 0,9 mill. kroner.

Bærekraft og kosthold

Området jobber med innhenting og formidling av kunnskap mot de store omdømmekritiske samfunnstemaene; miljø og klima, matsikkerhet og kosthold. Det er foreløpig vanskelig å skaffe eksterne inntekter av betydning på området samtidig som det er et stort behov for ytterligere satsing i et bransjeperspektiv. Salgs- og prosjektinntektene øker marginalt. Totalt øker bruken av omsetningsavgift for alle tre fond, samlet med 0,1 mill. kroner fra 2024.

FoU

I dette kostnadsstedet ligger overordnet ansvar for Animalias deltakelse i forskning, bl.a. oppdatere FoU-strategien for kjøtt- og eggbransjen, koordinere bransjens FoU-prioriteringer, kontakt med forsknings- og forskningsfinansieringsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, og koordinering av prosjektsøknadsprosesser. Forskning på datavitenskap, måleteknikk, automasjon og robotisering ligger også her. Avdelingen har for 2025 budsjettert med inntekter i prosjektene «Turob», «OH-AMR» og «CleanBulls», totalt 0,8 mill. kroner, litt opp fra 2024. FoU vil sammen med andre avdelinger bidra i prosjektet «EyeAM» som ledes av Mattrygghet, og «SAUTO» som ledes av Prosess og produkt. Salgsinntekter fra prosjektet «DigiBeef» er på 0,2 mill. kroner. Finansiering ved omsetningsavgiftsmidler går ned med 0,7 mill. kroner.

Kommunikasjon, kurs/opplæring, økonomi og IT

Kommunikasjon og kurs/opplæring

Animalias rolle som kunnskapsinstitusjon og -formidler skal styrkes. Økt press mot husdyrproduksjon og kjøtt gjør det nødvendig å løfte tydelighet og synlighet både i samfunnsdebatten og i kunnskapsformidlingen mot næringen. Behov for kommunikasjon og fagformidling på områdene dyrevelferd/dyrehelse, mattrygghet, klima/miljø, matsikkerhet og helse/ernæring er stort. Dette gjelder både løpende virksomhet, beredskap og generell kunnskapsformidling gjennom troverdig og dokumentert kunnskap.

Fremover vil det jobbes målrettet for å løfte mer faglige dokumenterte fakta inn i samfunnsdebatten, det vil kreve både tydelighet og økt synlighet. Animalias nettsider er nå mer enn ti år gamle og det er behov for en grunnleggende fornying. Dette vil bli gjort over

tidsperioden 2025–2026. Fagformidlingen fortsetter arbeidet med økt digitalisering, utrulling av digitale statistikker, visualisering og økt bruk av film og animasjoner, samt ta i bruk nye digitale kanaler som sosiale medier, for å nå ut til målgruppene. Kursporteføljen videreutvikles og nye e-læringskurs i tråd med næringens behov lanseres. Dette vil være et viktig satsingsområde i 2025. Inntektene fra e-læringsprogrammene går opp med 0,9 mill. kroner, mens prosjektinntekter går ned 0,7 mill. kroner. Bruken av omsetningsavgiftsmidler går opp med 2,1 mill. kroner.

Økonomi og IT

IT leverer i samarbeid med fagområdene produkter og tjenester til bonde og bransje. IT-avdelingen har ekstra fokus på utvikling av gode sikkerhetsløsninger, brukervennlighet og tilgjengeliggjøring av data.

Avdelingen skal levere god IT-utvikling til fagområdene slik at Animalias applikasjoner forbedres. IT skal optimalisere sine driftssystemer gjennom tidsriktige løsninger og samtidig sikre at dette skjer i tråd med lovkrav innen persondata.

Økonomiavdelingen vil jobbe for at vi har systemer og rutiner som sørger for god oppfølging og rapportering, både internt, til styret og offentlige instanser. Finansiering via omsetningsavgiftsmidler går marginalt ned.

Dyrehelseportalen

Det brukes ikke omsetningsavgift til finansiering av Dyrehelseportalen.

Fagtjenesten for ull

Det brukes ikke omsetningsavgift til finansiering av Fagtjenesten for ull.

Totalt budsjettforslag for faglige tiltak 2025, samt regnskap 2023 og budsjett 2024

Animalia totalt	2023	2024	2025		
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
Husdyrkontrollene					
Omsetningsavgift	9 252 830	10 177 000	9 877 000	-300 000	-2,9
Prosjekt/oppdrag	9 576 077	10 223 000	13 925 000		
Totalt	18 828 907	20 400 000	23 802 000		
Dyrehelse og -velferd					
Omsetningsavgift	30 774 017	30 807 000	32 025 000	1 218 000	4,0
Prosjekt/oppdrag	12 337 836	12 547 000	13 617 000		
Totalt	43 111 853	43 354 000	45 642 000		
Mattrygghet					
Omsetningsavgift	2 608 487	2 828 000	2 502 000	-326 000	-11,5
Prosjekt/oppdrag	3 669 961	3 883 000	4 610 000		
Totalt	6 278 448	6 711 000	7 112 000		
Råvare og foredling					
Omsetningsavgift	18 420 680	17 712 000	18 022 000	310 000	1,8
Prosjekt/oppdrag	17 230 658	19 140 000	19 704 000		
Totalt	35 651 338	36 852 000	37 726 000		
Bærekraft og kosthold					
Omsetningsavgift	4 252 931	4 917 000	5 019 000	102 000	2,1
Prosjekt/oppdrag	735 177	530 000	580 000		
Totalt	4 988 108	5 447 000	5 599 000		
FoU					
Omsetningsavgift	1 276 084	2 205 000	1 481 000	-724 000	-32,8
Prosjekt/oppdrag	3 520 587	680 000	973 000		
Totalt	4 796 671	2 885 000	2 454 000		
Ekstra FoU					
Omsetningsavgift	500 000	500 000	500 000	-	0,0
Totalt	500 000	500 000	500 000		
Kommunikasjon, IT, økonomi					
Omsetningsavgift	6 231 970	8 056 000	10 325 000	2 269 000	28,2
Prosjekt/oppdrag	4 870 008	6 465 000	6 512 000		
Totalt	11 101 978	14 521 000	16 837 000		
Dyrehelseportalen					
Prosjekt/oppdrag	4 336 669	4 966 000	5 475 000		
Totalt	4 336 669	4 966 000	5 475 000		
Fagtjenesten for ull					
Prosjekt/oppdrag	1 709 233	1 810 000	2 452 000		
Totalt	1 709 233	1 810 000	2 452 000		
SUM					
Omsetningsavgift	73 317 000	77 203 000	79 750 000	2 547 000	3,3
Prosjekt/oppdrag	57 986 206	60 244 000	67 848 000	7 604 000	12,6
¹⁾ Differanse budsjettforslag 2025 og budsjett 2024					

Samlet summeres Animalias aktiviteter finansiert over omsetningsavgiften til 79,8 mill. kroner i 2025. Dette er 2,5 mill. kroner høyere enn budsjetttrammen for 2024. Økningen i omsetningsavgift tilsvarer generell pris- og lønnsstigning.

Animalia har budsjettert med en økning i andre inntekter på 14,5 prosent. Inntekt knyttet til FoU-prosjekter øker 3,4 prosent. Korrigert med fratrekk av midler fra omsetningsavgift på melk utgjør prosjekt- og salgsinntekter 44 prosent av virksomhetens totale finansiering.

Kostnaden i budsjettet øker med 10,1 mill. kroner sammenlignet med 2024. Det er estimert

med en lønnsvekst på 4,6 prosent i 2025, basert på prognoser fra SSB.

Budsjettet for storfe, svin og sau/lam

Budsjettet for den omsetningsavgiftsfinansierte virksomheten for kjøtt i regi av Animalia er på 64,1 mill. kroner. Dette er 2,0 mill. kroner høyere enn for 2024.

Animalia kjøtt; Svin storfe, sau og lam	2023	2024	2025	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Bærekraft og kosthold	4 252 931	4 917 000	5 019 000	102 000	2,1
Kommunikasjon, økonomi og IT utvikling	6 231 970	8 055 000	10 115 000	2 060 000	25,6
Helsetjenester felles (Husdyrfag)	1 674 210	1 163 000	1 282 000	119 000	10,2
Husdyrkontrollene	9 252 830	10 177 000	10 027 000	-150 000	-1,5
HT Storfe	2 034 484	1 873 000	2 091 000	218 000	11,6
HT Sau	4 525 950	3 658 000	3 959 000	301 000	8,2
HT Svin	5 913 298	6 108 000	6 133 000	25 000	0,4
Dyrevelferd transport/slakt	1 381 309	1 992 000	1 982 000	-10 000	-0,5
KOORIMP	1 076 765	1 083 000	1 149 000	66 000	6,1
Skjæring og analyse	8 714 355	7 199 000	6 890 000	-309 000	-4,3
Prosess og produkt	2 773 463	3 462 000	4 378 000	916 000	26,5
Mattrygghet	2 608 487	2 828 000	2 502 000	-326 000	-11,5
Klassifisering	6 932 862	7 051 000	6 814 000	-237 000	-3,4
FoU	1 276 084	2 205 000	1 481 000	-724 000	-32,8
Ekstra FoU	300 000	300 000	300 000	0	0,0
Sum omsetningsavgift	58 949 000	62 073 000	64 121 000	2 048 000	3,3
¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2024					

Budsjettet viser en økning i kostnader på 7,7 prosent. Bruken av omsetningsavgift er foreslått økt med 3,3 prosent.

Tabellen nedenfor viser endringen i finansieringen på kjøtt for 2025.

Poster - kjøtt: Svin, storfe, sau og lam	2023	2024	2025	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	82 686 303	88 264 000	91 275 000	3 011 000	3,4
Aktivetskostnader	31 364 209	31 073 000	37 288 000	6 215 000	20,0
Totale kostnader	114 050 512	119 337 000	128 563 000	9 226 000	7,7
Annen inntekt	51 520 375	54 680 000	61 576 000	6 896 000	12,6
Resultat	285 863	1 460 000	1 597 000	137 000	9,4
Sum omsetningsavgift	58 949 000	62 073 000	64 121 000	2 048 000	3,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024					

Nøkkeltall - kjøtt:		
Svin, storfe, sau og lam	2024	2025
Personal og drift	74,0 %	71,0 %
Aktiviteter	26,0 %	29,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Budsjettet for egg

Budsjettforslaget for faglige tiltak på egg er på 4,9 mill. kroner, som er en økning på 0,2 mill. kroner fra budsjettet for 2024. Som for fjørfekjøtt er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet for 2025, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser at det er tenkt brukt 0,6 mill. kroner til kommunikasjon, 0,4 mill. kroner til ledelse fra felles helsetjenester, 0,1 mill. kroner til FoU, 0,5 mill. kroner til bærekraft og kosthold, 20 000 kroner til faglig arbeid mattrygghet, 0,5 mill. kroner til IT-utvikling, 0,3 mill. kroner til økonomitjenester, 0,1 mill. kroner til prosjektbistand til velferdsportal fjørfe og 0,2 mill. kroner til andel ledelse/administrasjon. Disse postene er spesifisering av tjenester som utføres felles i Animalia og fordeles per fond, dvs. at mesteparten står på kjøtt, men deler belastes egg. Resten av budsjettet for egg er «rene» funksjoner for egg, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Budsjettet viser en økning i kostnader på 7,6 prosent. Bruken av omsetningsavgift er foreslått økt med 3,3 prosent.

Poster - egg	2023	2024	2025	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	2 630 541	2 285 000	2 552 000	267 000	11,7
Aktivetskostnader	2 761 080	3 388 000	3 550 000	162 000	4,8
Totale kostnader	5 391 621	5 672 000	6 101 000	429 000	7,6
Annen inntekt	993 843	993 000	1 278 000	285 000	28,7
Resultat	88 222	45 000	57 000	12 000	26,7
Sum omsetningsavgift	4 486 000	4 724 000	4 880 000	156 000	3,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024					

Nøkkeltall - egg	2024	2025
Personal og drift	40,3 %	41,8 %
Aktiviteter	59,7 %	58,2 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Budsjettet for fjørfekjøtt (kalkun/kylling)

Budsjettforslaget for faglige tiltak på fjørfekjøtt i 2025 er på 10,8 mill. kroner, som er en økning på 0,3 mill. kroner fra 2024. Som for egg er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet for 2025, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser om at det er tenkt brukt 1,7 mill. kroner til kommunikasjon, 0,6 mill. kroner til ledelse fra felles helsetjenester, 0,2 mill. kroner til FoU, 0,8 mill. kroner til bærekraft og kosthold, 50 000 kroner til hygienisk regnskap fjørfeslakterier, 1,3 mill. kroner til IT-utvikling, 0,3 mill. kroner til økonomitjenester, 0,7 mill. kroner i bidrag i ECC/transportkurs/etisk regnskap, 0,2 mill. kroner til prosjektbistand for Velferdsportal fjørfe, 0,3 mill. kroner til andel ledelse/administrasjon og 5 000 kroner til kontingenter. Som for egg er disse postene en spesifisering av tjenester som utføres felles i Animalia og fordeles per fond, dvs. at mesteparten står på kjøtt, men deler belastes fjørfekjøtt. Resten av budsjettet for fjørfekjøtt er «rene» funksjoner for fjørfekjøtt, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Budsjettet viser en økning i kostnader på 3,2 prosent. Bruken av omsetningsavgift er foreslått økt med 3,3 prosent.

Poster - fjørfekjøtt	2023	2024	2025		
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
Personal og drift	4 835 340	4 418 000	4 629 000	211 000	4,8
Aktivitetskostnader	7 374 953	8 203 000	8 401 000	198 000	2,4
Totale kostnader	12 210 293	12 621 000	13 030 000	409 000	3,2
Annen inntekt	2 505 818	2 326 000	2 419 000	93 000	4,0
Resultat	177 525	111 000	138 000	27 000	24,3
Sum					
omsetningsavgift	9 882 000	10 406 000	10 749 000	343 000	3,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024					

Nøkkeltall - fjørfekjøtt	2024	2025
Personal og drift	35,0 %	35,5 %
Aktiviteter	65,0 %	64,5 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid

Tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid gjelder storfe, svin og sau/lam og omfatter midler som brukes utenom Animalia. Den enkelte organisasjon sender søknad til Animalia, som saksbehandler søknadene og legger frem forslag for styret. I vurderingen av søknadene er det lagt til grunn at tiltakene må ligge innenfor retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3, og dermed gjelde tiltak med hensikt å fremme kvalitetsproduksjon, bedre varebehandlingen eller øke salget av produktene. Videre har Animalia vektlagt at støtten primært skal gå til utviklings-/endringsprosjekter som gir konkrete og varige resultater, herunder løpende avlsarbeid. Generelt organisasjons-/informasjonsarbeid for den enkelte organisasjon gis ikke støtte.

KPI på 3,3 prosent er lagt til grunn i vurderingene. Hoveddelen av budsjettposten går til finansiering av avlsarbeidet.

Tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid	2023	2024	2025	2025	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Søkt beløp	Budsjettforslag		
Norsk Sau og Geit, ordinært avlsarbeid	3 436 000	3 900 000	3 840 000	3 720 000	-180 000	-4,6
Norsk Sau og Geit, utviklingsprosjekt	-	-	513 000	500 000	500 000	
TYR, ordinært avlsarbeid	4 589 000	5 200 000	6 700 000	5 330 000	130 000	2,5
TYR, spesielle prosjekter	793 000	850 000	2 750 000	920 000	70 000	8,2
Geno	2 950 000	3 034 000	3 186 000	3 134 000	100 000	3,3
Norsvin, ord. avlsarbeid, hvite raser	13 077 000	14 700 000	16 500 000	15 200 000	500 000	3,4
Norsvin, omstillings- og utviklingsprosjekter	1 903 000	1 800 000	-	-	-1 800 000	-100,0
Norsk Duroc, ordinært avlsarbeid	5 392 000	9 000 000	11 000 000	9 300 000	300 000	3,3
Norsk Duroc, omstillings- og utviklingsprosjekter	-	2 000 000	-	-	-2 000 000	-
Scanpig/KLF	610 000	610 000	610 000	610 000	-	-
PreparePig	250 000	250 000	-	-	-250 000	-
SusCow	100 000	-	-	-	-	-
MethanePasture	470 000	250 000	250 000	250 000	-	-
Effekt av ulike førnivå på brunst hos påsettlam	30 000	-	-	-	-	-
Ammeku på beite - kjøttproduksjon og metanutslipp	-	-	-	-	-	-
Diverse/uforutsett	-	400 000	600 000	600 000	200 000	50,0
Sum kvalitets- og avlsarbeid	33 600 000	41 994 000	45 949 000	39 564 000	-2 430 000	-5,8

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

Det søkes om 45,9 mill. kroner i støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid for 2025. Forslaget er en budsjettert støtte på 39,6 mill. kroner. Budsjettforslaget er 2,4 mill. kroner lavere enn tildelingen i 2024, en reduksjon på 5,8 prosent. Budsjettet for 2024 innebar imidlertid en økning på 25,0 prosent fra året før.

Tabellen nedenfor viser hvor mye kostnadene til avlsarbeidet koster per kilo kjøtt. Estimert produksjon for 2024 og 2025 baserer seg på markedsregulators prognoser per november 2024.

	Sau/lam		Svin		Storfe	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Budsjettforslag	3 900 000	4 220 000	28 110 000	25 110 000	9 084 000	9 384 000
Tilførsel av kjøtt (kg) ¹⁾	21 500 000	21 100 000	128 400 000	127 600 000	84 600 000	83 500 000
Tilskudd per kg, (i øre)	18,1	20,0	21,9	19,7	10,7	11,2
¹⁾ Norsk produksjon basert på markedsregulators prognoser per november 2024						

Animalias kommentarer til det enkelte avlstiltaket

For utdypende beskrivelse av søknadene og Animalias vurderinger vises det til vedlegg 4 i søknaden fra Animalia.

Norsk Sau og Geit (NSG)

Norsk Sau og Geit søker om 4 353 000 kroner, en økning på 453 000 kroner fra inneværende år (+10,4 prosent). NSG gjennomgår betydelige organisatoriske endringer og har som følge av dette også identifisert etterslep bl.a. i den digitale infrastrukturen for avlsarbeidet. Animalia har for første gang valgt å skille ut utviklingsprosjekt også ved behandlingen av støtten til NSG, slik at det kan gis målrettet støtte til dette kritiske behovet på 500 000 kroner. Midlene er primært til oppgradering av avlsdatabasen og en viss støtte til mastittprosjektet og «SustainSheep»-prosjektet.

Det er i år gjort en viss omstrukturering av postene ved behandlingen av NSGs søknad, blant annet mellom drift og utvikling. Animalias innstilling kan derfor forstås som en nedgang i støtten til drift, men det er ikke reelt.

NSG får i tillegg til støtten fra omsetningsavgiften også betydelig støtte fra jordbruksavtalen. Totalt er derfor støtten til avlsarbeidet for sau relativt større enn for de andre dyreslagene.

Animalia foreslår at støtten totalt settes til 4 220 000 kroner (+ 322 000 kroner, tilsvarende 8,2 prosent).

TYR

TYR har de siste årene søkt et betydelig høyere beløp støtte fra omsetningsavgiftsmidler til avlsarbeidet enn det som er innvilget. I år er søknadssummen 56 prosent høyere enn det som er innvilget for inneværende år. Etter Animalias vurdering er avlsarbeidet i TYR nå bygd opp til et nivå som gjør at det løpende avlsarbeidet fungerer bra, og det har i tillegg har vært noe rom for nødvendig utviklingsarbeid. TYRs ambisjoner for avlsarbeidet og forventninger til støtte fra omsetningsavgiften kan vanskelig imøtekommes innenfor dagens rammer for bruk av omsetningsavgift. TYR får også støtte til avlsarbeid over jordbruksavtalen.

Animalia foreslår å gi støtte til løpende avlstiltak, aktive avlsbesetninger, drift av Staur, nye genomiske avlsverdier og utvikling av avlsverdier for okser for krysning med melkekyr. Animalia foreslår at det ikke gis støtte til preseleksjon av kandidater til Staur, tilrettelegging for nye egenskaper i Storfekjøttkontrollen, registrering av levendevæker for mordyr og videre

revisjon av avlsstrategi.

Av ekstra satsinger innenfor TYRs arbeid foreslås det å gi noe midler til utvikling av en egen indeks for kjøttfeokser brukt som krysningsokse med melkeku. Det er en markert økning i bruken av kjøttfesød i melkeku og dette er nå det største markedet for TYR. Det er viktig for en samlet storfenæring at TYR er konkurransedyktige i dette markedet. Animalia foreslår at støtten samlet til TYRs avlsarbeid økes med 200 000 kroner (3,3 prosent), til 6 250 000 kroner.

Geno

Geno søker om en økning fra totalt 10 114 000 kroner til kr 10 619 000 kroner (+ 5 prosent). Geno beskriver en situasjon der kostnadene med et effektivt avlsarbeid bl.a. for nye bærekraftsegenskaper øker, samtidig som salget av sæd innenlands faller. Støtten til Geno stod uendret fra 2006 til 2022. I 2023 og 2024 ble den økt med forventet pris- og kostnadsstigning. Animalia foreslår at støtten økes i samsvar med den generelle pris- og kostnadsveksten også for 2025, med fordelingsnøkkel der kjøtt dekker 30 prosent, dvs. 3 134 000 kroner.

Tildelingen skjer i samråd med Tine, siden kostnaden fordeles mellom melk og kjøtt.

Norsvin

Norsvin søker om 16 500 000 kroner i støtte til løpende avlsarbeid i 2025, tilsvarende støtte er på 14 700 000 kroner i 2024. Norsvin beskriver ekstra kostnadsøkninger primært som følge av økt testaktivitet og andre kostnader knyttet til driften av nye Delta. Det vesentligste av kostnadsøkningen finansieres utenom omsetningsavgiften. Norsvin har i perioden 2021 til 2024 hatt tidsavgrenset støtte til konvertering av avlsbesetningene til SPF. I 2024 var denne støtten på 1 800 000 kroner. Nå søker Norsvin om en økning i støtten til løpende avlsarbeid på et tilsvarende beløp. Dette er ikke i samsvar med forutsetningene som lå til grunn ved fjorårets budsjettbehandling av støtten til Norsvin; at kostnadene ved SPF- konvertering faller bort fra 2025 og at utviklingen videre vil bli på et ordinært nivå som ikke overstiger generell pris- og kostnadsvekst.

Det foreslås at støtten til Norsvins løpende avlsarbeid økes med 500 000 kroner (+3,3 prosent) og settes til totalt 15 200 000 kroner for 2025.

Norsvin har på samme måte som for 2024 søkt om støtte til faglige aktiviteter som de utfører og som kommer alle svineprodusenter til gode. Dette er aktiviteter som Norsvin mener bidrar til å styrke konkurransekraften for svineprodusentene og kjøttbransjen i Norge. Søknaden for 2025 er tilnærmet identisk med søknaden for 2024. Norsvin nevner følgende aktiviteter:

- utvikling av fôrmanualer i takt med den genetiske utviklingen av grisen
- kompetansebygging innen dyrevelferd, dyrehelse og driftssystemer
- bidra til fremtidige faglige og forskningsbaserte løsninger i svineproduksjon
- støtte HT svin sine aktiviteter
- regionale prosjekter for SPF-konvertering i formerings- og bruksbesetninger
- dokumentasjon av bærekraft og klimaavtrykk i norsk svineproduksjon
- økonomiske kalkyler for ulike driftsformer svineproduksjon

Norsvin søker om 1 300 000 kroner av totale kostnader på 3 900 000 kroner.

Budsjettet for faglige tiltak finansiert med omsetningsavgift har to hovedposter: 1) «faglige tiltak» og 2) «støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid». Disse to hovedpostene blir budsjettet og rapportert hver for seg og det er ikke anledning til å overføre midler mellom disse. «Faglige tiltak» er aktivitet som markedsregulator Nortura i samarbeid med KLF har valgt å legge til Animalia. Disse aktivitetene følges løpende opp i Animalias styre. «Støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid» går til aktivitet utenfor Animalia og benyttes hovedsakelig til støtte til avlsarbeid, der den enkelte avlsorganisasjon har ansvaret og den løpende oppfølging. Animalias rolle her er å vurdere budsjettsøknader og regnskap, inkludert å påse at midlene er dokumentert benyttet i tråd med retningslinjene.

Alle avlsorganisasjonene driver faglig aktivitet i forskjellig omfang, men ingen har støtte fra omsetningsavgiften til det. Søknaden fra Norsvin for 2024 ble avslått på prinsipielt grunnlag. Animalia henviser til tilsvarende budsjettoversendelsesbrev i 2024 for nærmere drøfting av dette. Av Omsetningsrådets protokoll fra møtet 8. desember 2023, sak 97/23, fremgår det at Landbruksdirektoratets vurdering var at søknaden ikke faller innenfor retningslinjene for tildeling av omsetningsavgift til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid.

Animalias styre og Norturas styre har behandlet Norsvins søknad om støtte til faglige tiltak og innstiller på at søknaden avslås på prinsipielt grunnlag også ved denne behandlingen.

Norsk Duroc AS

Norsk Duroc AS søker om 11 000 000 kroner i støtte til løpende avlsarbeid for 2025, tilsvarende beløp for inneværende år er 9 000 000 kroner. Norsk Duroc AS har, på samme måte som Norsvin har for landsvin, ekstra kostnadsøkninger knyttet til økt testaktivitet ved nye Delta. Norsk Duroc AS fikk for 2024 prosjektstøtte til konvertering av avlsbesetningene til SPF på 2 000 000 kroner. Også i søknaden fra Norsk Duroc AS legges et tilsvarende beløp inn som økning i støtte til det ordinære avlsarbeidet. Norsk Duroc AS fikk for 2024 en økning i støtte til løpende avlsarbeid på 67 prosent. Det var forutsetningen ved Omsetningsrådets behandling av denne økningen, at et nytt nivå med dette var nådd og at økningene i kommende år ville være i tråd med generell pris- og kostnadsvekst.

Det foreslås at støtten til Norsk Duroc økes med 300 000 kroner (+3,3 prosent) og totalt settes til 9 300 000 kroner i 2025.

Tildelingen til Norsk Duroc AS har vært til diskusjon i Omsetningsrådet ved tidligere behandlinger. Organisasjonen ble tildelt midler først i 2018, da et beløp på 6,0 mill. kroner, vedtatt 14. desember 2017. Det ble da planlagt en nedtrapping på 15 prosent per år i perioden 2019–2022. Vedtaket fra 2017 ble senere revurdert, slik at det ble tildelt 5,1 mill. kroner i årene 2019–2022. I 2023 fikk de bevilget 5,4 mill. kroner, og i 2024 ble bevilgningen økt betydelig til 11,0 mill. kroner, hvorav 2 mill. kroner var til SPF-konvertering.

ScanPig

ScanPig søker om samme beløp som de har fått som støtte i inneværende år, 610 000 kroner, og dette foreslås innvilget.

Total bevilgning avlsarbeid

Totalt utgjør forslaget til støtte til avlsarbeid 38 714 000 kroner, en nedgang på 2 380 000 kroner (- 5,8 prosent).

Nedgangen skyldes at de tidsavgrensede bevilgningene til SPF-implementeringsprosjektene for Norsk Landsvin (Norsvin) og Norsk Duroc er avsluttet.

Prosjekter

Støtten til frittstående FoU-prosjekter med forskningsfinansiering holder seg på et lavt nivå også i 2025. Etter en økning fra 2019 til 2020 er antall KPN-prosjekter/samarbeidsprosjekter NFR eller fondsstyret har innvilget som Animalia er involvert i, gått betydelig ned. Dette er ikke en ønsket situasjon for bransjen, og utviklingen bør snus. Totalt blir det en foreslått støtte til FoU-prosjekter på 850 000 kroner, som er en nedgang på 50 000 kroner fra inneværende år.

MethanePasture

Mitigating methane emissions from dairy and beef cattle through pasture grazing (MethanePasture) er et 4-årig samarbeidsprosjekt (2024–2027) med NMBU (Biovit) som prosjekteier og Agroscope (Sveits), Agri-Food (Canada), Tine, Felleskjøpet Fôrutvikling, Tyr, Nortura, KLF og Animalia som samarbeidsparter. Prosjektets formål er å vurdere effekten av beite på metanutslipp generelt og effekten av metanhemmer ved beiting spesielt. Prosjektet har en ramme på 17 mill. kroner og det er planlagt totalt 1,37 mill. kroner fra omsetningsavgiften til prosjektet. Det foreslås å bevilge 250 000 kroner til prosjektet i 2025.

Diverse

Denne posten skal kunne disponeres til ting som ikke er avklart ved budsjetteringstidspunktet eller som dukker opp i løpet av budsjettåret. Dette kan være støtte til nye prosjekter som er i planleggingsfasen eller til behandling i Norges forskningsråd/fondsstyret, der Animalia på vegne av bransjen må inn med egenandel. Animalia ser også at det kan dukke opp akutt behov for noe midler i forbindelse med sanering for dyresjukdommer etc. Animalia foreslår på bakgrunn av dette å sette posten Diverse til 600 000 kroner i 2025, en økning på 200 000 kroner fra året før. Animalia mener økningen må ses i lys av den svært begrensede FoU-prosjektporteføljen innenfor støttebudsjettet per i dag og dermed behovet for å kunne stimulere til nye prosjekt.

Landbruksdirektoratets vurdering

Animalia

Animalia skal bidra til økt verdiskapning, reduserte kostnader og høy tillit til norsk kjøtt- og eggproduksjon. De skal styrke langsiktig konkurransekraft for bonde og bransje gjennom å levere kunnskapsbaserte, nyttige og kostnadseffektive tjenester.

Animalia foreslår en økning på 3,3 prosent i budsjett for Animalias drift både for kjøtt, egg og fjørfekjøtt i 2025. Dette tilsvarer generell pris- og lønnsstigning.

Animalia gjennomfører et bredt spekter av faglige tiltak innenfor ulike sektorer og fagområder. Noen av hovedprioriteringene i 2025 er å styrke Animalias rolle som kunnskapsformidler, dyrevelferdsprogrammene, beredskap mot dyrehelsetrusler, videreutvikling av rollen som leverandør av digitale fagsystemer og formidling av data fra verdikjeden, formidling av hygienekompetanse, videreutvikling av klassifiseringssystemet og revidering av Klassifiseringshåndboka, og levering av forskning og kunnskap om bærekraftig husdyrproduksjon og animalsk mat med vekt på klima, miljø, matsikkerhet, og kjøtt og eggs betydning for et bærekraft kosthold. Det vises til Animalias handlingsplan for 2025 for nærmere beskrivelse av de ulike tiltakene.

Landbruksdirektoratet mener at Animalia har levert en godt begrunnet søknad, og at områdene for aktivitetene er godt begrunnede satsingsområder innenfor rammen av regelverket. Direktoratet innstiller derfor på foreslåtte prioriteringer for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak i 2025.

Landbruksdirektoratet anbefaler at beløpet på 1,4 mill. kroner i tilfelle en akutt sykdomssituasjon i fjørfeholdet videreføres. Tilsvarende avsetning har også blitt gjort de senere årene, men foreløpig har det ikke vært behov for å benytte de avsatte midlene. Det siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinfluenta og Newcastle Disease i fjørfebesetninger i Norge, noe som aktualiserer tiltaket.

Forsøksvirksomhet, forskning og avl

I vurderingen av søknadene er det lagt til grunn at tiltakene må ligge innenfor retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3, og dermed gjelde tiltak med hensikt å fremme kvalitetsproduksjon, bedre varebehandlingen eller øke salget av produktene samt avlsarbeid. Hoveddelen av budsjettposten går til finansiering av avlsarbeidet.

Vi viser også til protokoll fra møtet i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor det fremgår at kostnader knyttet til avlsprosjekter og løpende avlsarbeid (dvs. avlsbesetninger, teststasjoner, avlsdatabank med mer) kan finansieres ved omsetningsavgift, mens kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte. I tillegg legger Omsetningsrådet vekt på at det er naturlig å behandle avlsarbeidet innenfor de ulike husdyrslagene etter samme prinsipper, men at det må tas hensyn til avlsorganisasjonenes ulike forutsetninger for å hente inntekter gjennom løpende salg av avlsmateriale. Videre er det viktig at tilskuddet til avlsorganisasjonene skal komme alle produsenter til gode.

I søknadens vedlegg 4 gjør Animalia rede for de ulike søknadene fra organisasjonene med kommentarer til tildelingen. Landbruksdirektoratet har gjennomgått dette, og mener at forslagene til tildeling er godt begrunnet.

For forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid som finansieres over omsetningsavgiften på kjøtt, foreslår Animalia en reduksjon i budsjett på 5,8 prosent totalt sett. Nedgangen er forårsaket av at de tidsavgrensede bevilgningene til SPF-implementeringsprosjektene for Norsk Landsvin (Norsvin) og Norsk Duroc er avsluttet. Budsjettet for 2024 innebar en økning på 25 prosent fra 2023.

Både Norsvin og Norsk Duroc AS fikk støtte til SPF-implementeringsprosjekter i 2024. Dette var tidsavgrensede prosjekter. Begge organisasjonene har i søknaden for 2025 lagt inn tilsvarende beløp som de fikk til SPF-implementering i 2024, inn i budsjett for løpende avlstiltak i 2025. Animalia har derfor ikke innvilget økning i bevilgning på dette grunnlaget. Begge organisasjonene, og særlig Norsk Duroc AS, fikk en betydelig økning i fjor. Når deler av den økningen er knyttet til et spesifikt og tidsbegrenset prosjekt, tilsier det at den totale tildelingen til organisasjonen vil gå tilbake etter at prosjektet er overstått. Landbruksdirektoratet støtter Animalias vurdering om at tildelingene ikke videreføres i 2025.

Norsvin har søkt om midler til faglige tiltak, i tillegg til avlsarbeidet. De søkte også om dette i budsjettet for 2024. Animalia og Nortura innstiller på at søknaden avslås på prinsipielt grunnlag. Landbruksdirektoratet mener at søknaden ikke omfattes av retningslinjene punkt 2-3 forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid. Dersom det skal tildeles midler til dette, vil det falle inn under retningslinjene punkt 2-2 faglige tiltak. I behandlingen av budsjettet for 2024 vurderte Animalia at tildeling av midler til faglige tiltak direkte til andre miljøer enn Animalia, vil bidra til å svekke et felles fagmiljø som bransjen ønsker å bygge opp. Samtidig vil det splitte og spre ressursbruken, svekke potensialet for målrettet, helhetlig og optimal ressursbruk der synergieffekter utnyttes, og svekke oppfølgingen med bruk av midlene når aktiviteten ikke kan følges opp på ordinære måte gjennom Animalias styre. Basert på Animalias vurdering av konsekvensene ved en slik tildeling, og en samlet innstilling fra Animalia og Nortura, vurderer direktoratet at en slik tildeling ikke vil være i tråd med kravet

om at markedsreguleringen skal gjennomføres så effektivt som mulig, til lavest mulig kostnad. Det vil også være andre avlsorganisasjoner enn Norsvin som gjennomfører faglige tiltak, slik at dersom man åpner for dette for en av organisasjonene må andre organisasjoner vurderes på samme måte. En slik tildeling vil enten medføre økte kostnader eller redusert tildeling til Animalia. Animalia gjennomfører faglige tiltak innenfor mange fagområder, også rettet mot svinenæringen. Landbruksdirektoratet mener derfor at det ikke er hensiktsmessig å åpne for å gi slike midler til avlsorganisasjonene i tillegg. Omsetningsrådet behandlet 9. desember 2016 en parallell sak knyttet til opplysningsvirksomhet, sak 85/16 Opplysningsvirksomhet finansiert av omsetningsavgift - vurdering av å gi tilskudd til andre aktører enn opplysningskontorene. Vedtaket i denne saken var:

«Omsetningsrådet mener at opplysningsvirksomhet bør gjennomføres av opplysningskontorene. Markedsregulator, som søker rådet om midler til bl.a. opplysningsvirksomhet i de store produksjonene, bør ikke fremme søknader der prosjekt eller søker ikke tilfredsstiller kravene i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2 nr. 1.»

Formelt er det Nortura som markedsregulator som kan søke om midler til faglige tiltak etter regelverket, og de innstiller altså på at det kun skal være Animalia som får midler til faglige tiltak. Landbruksdirektoratet mener, basert på retningslinjenes pkt. 3 Prosedyre, at Norsvins søknad om midler til faglige tiltak bør avslås, siden Nortura ikke fremmer forslag om anvendelse av midler til omsøkte faglige tiltak fra Norsvin.

De siste årene er det avlsarbeidet på svin som har vært den største belastningen på omsetningsavgiftsmidler fra kjøtt. Med utgangspunkt i novemberprognosen er kostnadene for 2024 og 2025 på hhv. 21,9 øre per kg og 19,7 øre per kg. For sau/lam er kostnadene hhv. 18,1 øre per kg og 20,0 øre per kg. For storfe er kostnadene hhv. 10,7 øre per kg og 11,2 øre per kg. Kostnadene for svin og sau/lam er dermed omtrent på samme nivå. Det bør også nevnes at det de siste årene har vært gitt betydelige midler til avlsarbeidet i regi av TYR og NSG over jordbruksavtalen, gjennom posten «Tilskudd til avlsorganisasjoner». Det gis også midler til faglige tiltak fra omsetningsavgiften på melk, se egen sak.

Landbruksdirektoratet ser at det for forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid er søkt om 45,9 mill. kroner, som er 2,4 mill. kroner mer i tilskudd enn det som er foreslått å innvilge. Direktoratet mener Animalia har gjort et grundig arbeid i vurderingen av søknadene og innstiller på foreslått ramme på 39,6 mill. kroner.

Krav til informasjon og rapportering

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgende budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også fremgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på kjøtt dekker. Animalia er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Sak nr.: 100/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Melk - Budsjett for faglige tiltak 2025	Sak nr.: 24/80302-2

Beskrivelse

Tine SA søker om 14 507 527 kroner i støtte til faglige tiltak og avlsarbeid i 2025. Dette er en økning på 13,3 prosent sammenlignet med budsjett for 2024.

Søknaden er godkjent i Tines konsernstyre.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges midler til faglige tiltak, avlsarbeid, og utviklingsarbeid og innstiller i tråd med Tines forslag med unntak av 1 mill. kroner til NSG.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2.2 og 2.3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Vedlegg

Brev fra Tine av 6. november 2024

Møtebehandling

Det var enighet i rådet om at en søknad om midler til utviklingstiltak i NSG kan behandles i rådets neste møte.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift på melk bevilger Omsetningsrådet for 2025 inntil:

1. 7 313 867 kroner til Geno SA til avlsarbeid
2. 1 730 000 kroner til Norsk Sau og Geit til avlsarbeid
3. 493 000 kroner til KOORIMP v/Animalia til faglige tiltak

4. 3 970 660 kroner til Helsetjenesten for storfe

Melk - Budsjett for faglige tiltak 2025

Tine SA fremmer i brev av 6. november 2024 et forslag til budsjett for faglige tiltak i 2025. Tine søker om støtte til Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og Animalia. Midler til Geno og NSG går til avlsarbeid, mens midlene til Animalia går til KOORIMP og Helsetjenesten for storfe (HT).

Søknaden er behandlet og vedtatt i konsernstyret 4. november 2024. Konsernstyret anbefaler overfor Omsetningsrådet at det på grunnlag av søknader fra Geno, NSG, KOORIMP og HT kan anvendes totalt 14 507 527 kroner fra omsetningsavgiften på melk til faglige tiltak i 2025.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av midler mellom Geno, NSG, KOORIMP og HT for regnskap 2023, budsjett 2024 og forslag til budsjett 2025.

Organisasjon	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Søknad 2025	Endring fra budsjett 24 til 25, kr	Endring fra 24 til 25, prosent
Geno	6 870 000	7 080 220	7 313 867	233 647	3 %
NSG	1 575 000	1 675 000	2 730 000	1 055 000	63 %
KOORIMP	450 000	477 000	493 000	16 000	3 %
Helsetjenesten for storfe	3 417 000	3 567 148	3 970 660	403 512	11 %
Total	12 312 000	12 799 368	14 507 527	1 708 159	13 %

Tines anbefaling

Tine anbefaler at det i 2025 bevilges 7,3 mill. kroner til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i Geno, 2,7 mill. kroner til NSG til gjennomføring av avlsopplegget for geit, oppgradering av avlsbank og etablering av helsetjeneste for geit, 493 000 kroner til Animalia for arbeidet i KOORIMP, og 4 mill. kroner til Animalias arbeid i HT.

Geno

Geno søker gjennom Nortura og Tine om til sammen 10,6 mill. kroner fra omsetningsmidlene, hvorav 3,2 mill. kroner (30 prosent) belastes fondet for kjøtt og 7,4 mill. kroner (70 prosent) belastes fondet for melk. Søknadsbeløpet er økt med fem prosent, og Tine mener at kostnadsveksten bør begrenses til forventet vekst i konsumprisindeksen. SSB forventer en vekst på 3,3 prosent. Tine anbefaler derfor at Geno støttes med 7,3 mill. kroner, som er en økning tilsvarende forventet utvikling i konsumprisindeksen. Totalbudsjettet til Geno øker fra 56,2 mill. kroner til 62,3 mill. kroner i direkte kostnader. Geno skriver at midler fra omsetningsavgiften er særdeles viktig for finansiering av avlsarbeidet, og det har siden 2005 bidratt til at de har kunnet utvikle Norsk Rødt Fe som det mest lønnsomme valget for den norske storfebonden.

Norsk Sau og Geit (NSG)

NSG søker gjennom markedsregulator om tilskudd på 2,8 mill. kroner til gjennomføring av avlsopplegg for geit fra fondet for omsetningsavgift på melk i 2025. Av dette er 1,8 mill. kroner til avlsarbeid og gentesting, som det også ble bevilget midler til i 2024. Nytt med årets søknad er at NSG også søker om 1 mill. kroner til utviklingstiltak, mer spesifikt modernisering av avlsdatabank og etablering av helsetjeneste for geit.

NSG skriver i sin søknad at etableringen av en helsetjeneste for geit forventes å kreve en betydelig økonomisk støtte, og at finansieringen foreløpig er planlagt gjennom jordbruksavtalen. Videre skriver de at en helsetjeneste for geit er avgjørende for å kunne ivareta dyrevelferden, samtidig som det vil bidra til å bygge opp under videre utvikling av

geitenæringen i Norge. Tidslinjen for etablering av helsetjenesten for geit og utvikling av dyrevelferdsprogram for geit anslås til tidligst 2027.

Omsetningsmidlene gis kun til avlsarbeid og ikke semin.

Tine skriver at NSGs avlsarbeid er et nyttig tiltak som det anbefales å støtte. Tine anbefaler å videreføre støtten på dette arbeidet med 1,73 mill. kroner, som er en økning på 3,3 prosent sammenlignet med i fjor, i tråd med konsumprisindeksen.

Videre anbefaler Tine at en i tillegg, avgrenset til 2025, støtter oppgradering av avlsdatabank og etablering av helsetjeneste for geit med 1 mill. kroner.

KOORIMP

Tine søker på vegne av KOORIMP om et tilskudd på 1,6 mill. kroner, hvorav 493 000 til omsetningsfondet for melk. Det er foreslått å øke tilskuddet over omsetningsavgiften for melk med 3,4 prosent, på nivå med forventet vekst i konsumprisindeksen.

KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import, og ble opprettet av en samlet norsk husdyrnæring for å hindre innførsel av smittestoffer som kan gi sykdom hos dyr og mennesker.

Styringsgruppen består av Tine, Nortura, KLF, Q-meieriene, Norsvin, Geno, TYR, NSG, Norsk Fjorfelag, Gjensidige Forsikring, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag. De har inngått samarbeid om:

- Kvalitetssikring av import
- Beredskap for smittsomme dyresykdommer
- Strategiske problemstillinger knyttet til smittsomme dyresykdommer.

Tilskuddet fra omsetningsavgiften for melk var 450 000 kroner årlig i perioden 2019 – 2023. Den økte til 477 000 kroner i 2024. Årets søknad økes for å opprettholde melkens andel av finansieringen, som er omtrent 30 prosent.

Det er ingen endringer i avtale eller forutsetninger sammenlignet med i fjor, og ut fra dette mener Tine at kostnadsandelen som tilfaller melkesektoren på 493 000 bør dekkes av omsetningsavgiften for 2025.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Tine søker på vegne av HT om at omsetningsavgiften på melk kan dekke 3 970 660 kroner. Dette er en økning på 400 000 kroner, eller omtrent 11,0 prosent, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024.

De ordinære driftsutgiftene er redusert med 3,0 prosent, mens veksten ligger i utvikling og drift av dyrevelferdsprogrammet og livdyrapplikasjonen. Lønnsveksten i 2025 i organisasjonen er satt til 5,0 prosent.

Kostnadene ved driften av dyrevelferdsprogrammet øker med mer enn 100 prosent fra 2024. Dette skyldes kostnader ved inkludering av besetninger med under 10 storfe og tilgang for KSL-revisorer til DVP-rapporter.

Utvikling av en helseattest i livdyrapplikasjonen øker med 66 prosent. Budsjettet for 2024 var for å kunne hente ned data fra Mimirol. Utviklingen av selve livdyrapplikasjonen er planlagt i 2025. Denne applikasjonen er per i dag kun tilgjengelig for brukere av storfekjøttkontrollen, hvor alle tidligere utgifter har vært belastet.

Avtalen om HT ble inngått i 2018 og er et samarbeid mellom Geno, Tyr, Tine, Q-meieriene, Nortura og KLF. Avtalepartene foreslår en fordelingsnøkkel melk:kjøtt på 55:45 for dyrevelferdsprogrammet for storfe, mens øvrige kostnader fordeles etter standard fordelingsnøkkel på 65:35.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har vurdert søknaden i henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, punkt 2-2,2-3 og 2-5.

Vedrørende støtte til avlsarbeid viser vi til protokoll fra møte i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor det fremkommer at kostnader knyttet til avlsprosjekter og løpende avlsarbeid (dvs. avlsbelastninger, teststasjoner, avlsdatabank med mer) kan finansieres ved omsetningsavgift, mens kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte. I tillegg legger Omsetningsrådet vekt på at det er naturlig å behandle avlsarbeidet innenfor de ulike husdyrslagene etter samme prinsipper, men at det må tas hensyn til avlsorganisasjonenes ulike forutsetninger til å hente inntekter gjennom løpende salg av avlsmateriale. Videre er det viktig at tilskuddet til avlsorganisasjonene skal komme alle produsenter til gode.

Geno

Tine søker på vegne av Geno om å få dekket 7,3 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i 2025. Dette er en økning på 3,3 prosent sammenlignet med 2024.

Geno redegjør for hva som inngår i de ulike budsjettpostene og hvorfor bestemte poster øker. Landbruksdirektoratet vurderer at dette er i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3. Dette er også i tråd med Omsetningsrådets tidligere vurderinger om at avlsarbeid er i starten av produktutviklingen og fremmer omsetningen.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges 7 313 867 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til avlsarbeid i Geno, i tråd med forslaget til Tine.

Norsk Sau og Geit

Tine søker på vegne av NSG om å få dekket 2,7 mill. kroner fra omsetningsfondet for melk for 2025. Dette er en økning på omtrent 1,1 mill. kroner.

Søknaden gjelder avlsarbeid på geit, hvor NSG også tidligere har fått støtte. Til dette anbefaler Tine en økning til 1,73 mill. kroner, tilsvarende 3,3 prosent sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024.

Videre anbefaler Tine at NSG støttes med oppgradering av avlsdatabank og etablering av helsetjenesten for geit med 1 mill. kroner. Ut fra NSGs søknad til Tine inngår flere aktiviteter i summen på 1 mill. kroner kalt utviklingstiltak. Vedrørende oppgradering av avlsdatabanken har Nortura også innstilt på en tildeling av 0,5 mill. kroner til oppgradering av avlsdatabanken, som følge av at det er identifisert etterslep bl.a. i den digitale infrastrukturen for avlsarbeid. Det er ønskelig å få en bedre spesifikasjon, en omtale av helheten i dette arbeidet og beløpet Tine innstiller på til dette tiltaket, før saken eventuelt legges frem for rådet.

En annen aktivitet som ligger i søknad om utviklingstiltak i NSG er etablering av helsetjenesten for geit. Tine gjengir i sin søknad NSGs begrunnelse for denne som følger:

«Etableringen av en helsetjeneste for geit forventes å kreve betydelig økonomisk støtte, og finansieringen er foreløpig planlagt gjennom jordbruksavtalen i 2025. Tidslinjen for etablering av Helsetjeneste for geit og utvikling av Dyrevelferdsprogram for geit anslås til tidligst 2027, avhengig av finansiering og utviklingsprosess.»

Direktoratet kan ikke anbefale at dette prosjektet skal støttes av omsetningsmidler i en så tidlig fase, spesielt da planlagt finansiering i jordbruksavtalen 2025 ikke enda er bestemt. Direktoratet vil også be om en mer detaljert projektsøknad, dersom et slikt prosjekt skal anbefales støttet av omsetningsavgiftsmidler. I denne må det bl.a. fremkomme en finansierungsplan for hele prosjektet.

Videre viser direktoratet til saken om budsjett til faglige tiltak for kjøtt i dagens møte, hvor det på prinsipielt grunnlag anbefales at midler til faglige tiltak ikke tildeles direkte avlsorganisasjoner. Dette begrunnes med at slike tildelinger ikke omfattes av retningslinjenes punkt 2-3 om avlsarbeid og forskning, men under punkt 2-2 om faglige tiltak, som primært er Animalias ansvar. I saken påpeker Animalia og Nortura at en slik praksis kan svekke det felles fagmiljøet, redusere målrettet ressursbruk og medføre økte kostnader eller mindre ressurser til Animalia. Direktoratet vurderer i denne saken at dette ikke er i tråd med kravet om effektiv markedsregulering, og at det heller ikke er hensiktsmessig å åpne for slike tildelinger til en enkeltaktør. Saksforholdet støttes av tidligere behandling av Omsetningsrådet, sak 85/16, som konkluderte med at opplysnings- og faglige tiltak bør forvaltes av de etablerte bransjeorganisasjonene. Helsetjenestene for storfe, sau og svin administreres av Animalia. Etter hva direktoratet forstår var ikke Animalia informert om NSGs søknad om omsetningsmidler til en etablering av helsetjeneste for geit. Det vil være naturlig å legge frem Animalias vurderinger i en søknad om bruk av omsetningsavgiftsmidler til en ny Helsetjeneste for geit.

Inkludert i søknaden under utviklingstiltak har NSG også lagt frem etablering av en ny seminastasjon. Sekretariatet viser til møtet i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor det fremkommer at kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte.

Landbruksdirektoratet har forsøkt å få avklart detaljer i søknadsposten «utviklingstiltak» før saksfremlegg uten å lykkes tilstrekkelig med det. Tines søknad om 1 mill. kroner til oppgradering av avlsdatabank, etablering av Helsetjenesten for geit m.m. anbefales avslått. Det vil være opp til Tine å komme tilbake til Omsetningsrådet med en eventuell ny søknad for spesifikk tiltak. Det understrekes at ev. bevilgninger fra rådet må forhåndsgodkjennes.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges 1 730 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til avlsarbeid på geit i regi av NSG i 2025.

KOORIMP

Tine søker på vegne av KOORIMP om 493 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk for 2025. Dette er en økning på 16 000 kroner, eller 3,5 prosent, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024. I OR-sak 64/13 fra 10. desember 2013 ble det vurdert at dette tiltaket kan bidra til å øke kvaliteten i melkeproduksjonen, og bidra til å øke produksjonen i den grad en oppnår redusert utbredelse av dyresykdommer som følge av tiltaket. I så måte vil tiltaket være innenfor formålet med bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak.

Den delen av KOORIMP som er knyttet til kjøttsektoren finansieres av omsetningsavgiften på kjøtt. I budsjettet for 2025 utgjør dette 1 148 000 kroner, og inngår i Animalias budsjettssøknad for 2025. I sak 64/13 ble det også påpekt likebehandling av sektorene når det gjelder finansiering av KOORIMP. Likebehandling av sektorene tilsier at omsetningsavgiften på melk kan finansiere melkesektorens bidrag til samarbeid.

Landbruksdirektoratet vurderer at det for 2025 bevilges 493 000 kroner til KOORIMP fra

fondet for omsetningsavgift på melk.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Tine søker på vegne at HT om 3 970 660 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til finansiering av HT i 2025. I tillegg søker Nortura om å få dekket 2 074 920 kroner fra omsetningsavgiften på kjøtt. Direktoratet vurderer at søknaden er i henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-2.

Helsetjenesten for storfe skal bidra til å sikre en bærekraftig norsk storfeproduksjon gjennom god dyrehelse, velferd, og riktig legemiddelbruk. De omsøkte midlene skal gå til tiltak for å nå dette målet. Direktoratet vurderer at tiltakene det søkes om midler til er kollektive tiltak som vil komme alle storfeprodusenter til gode. I den grad tiltakene medfører god dyrehelse og velferd, samt redusert legemiddelbruk, er Landbruksdirektoratets vurdering at disse tiltakene bidrar til økt potensial for omsetningsvekst. Vi vurderer dermed at midler til tiltakene vil være i tråd med formålet med omsetningsloven.

Direktoratet anbefaler at inntil 3 970 660 kroner kan dekkes av omsetningsfondet på melk til HT i 2024, i tråd med forslag fra Tine.

Krav til informasjon og rapportering

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Sak nr.: 101/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster	Sak nr.: 20/75998-28

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) søker om midler til NMBU-prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster», som pågår i perioden 2022-2026. Det søkes om 50 000 kroner per år i fire år, til sammen 200 000 kroner.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 29.10.2024, og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2025. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Prosjektet finansieres som fremlagt i saksinnstillingen vedlagt sak 114/20.

Vedlegg

Brev fra FKA av 30. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2025 inntil 50 000 kroner til prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster - Future Protein Crops».

Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster

I brev av 14. oktober 2020 søkte Norske Felleskjøp om midler til NMBU-prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster».

Prosjektet skulle gå i perioden 2021-2025, men oppstart ble utsatt til andre halvår 2022. Saken ble behandlet under sak 114/20. Prosjektperioden er 2022-2026 med en total kostnadsramme på 21,5 mill. kroner.

Styret i FKA har behandlet søknaden i styremøte 29.10.2024 og ber om at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2025.

Prosjektet vil se nærmere på produksjon av belgvekster blant annet økte avlinger, bedre kvalitet, kamp mot sykdommer i belgvekster, utvikle norske varianter av fadabønner og erter, samt kvalitetskrav til mat og fôr.

Ytterligere detaljer om prosjektet framgår av sak 114/20 med tilhørende vedlegg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Av søknaden av 30.10.24 med vedlegg, framgår det at prosjektet pågår som planlagt og har en samlet kostnadsramme som forutsatt.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om bevilgning av 50 000 kroner for 2025 innvilges.

Sak nr.: 102/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Partnerskapet - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser	Sak nr.: 21/39508-44

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) foreslår at Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein blir støttet med 465 000 kroner i 2025 over omsetningsavgiften på korn, for å finansiere et prosjekt med siloprøver og baketester. Prosjektet er et treårig pilotprosjekt, og har for perioden 2023-2025, en kostnadsramme på 1,395 mill. kroner.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 29.10.2024.
Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra FKA.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30. oktober 2024.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2025 inntil 465 000 kroner til prosjektet med siloprøver og baketester, ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner.

Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 - Partnerskapet - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser

FKA har i brev av 30. oktober 2024 anbefalt å støtte et 3-årige pilotprosjekt ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein (Partnerskapet), med 465 000 kroner for 2025 over omsetningsavgiften på korn.

Prosjektet sørger for at siloprøver og baketester blir gjennomført årlig for å komplementere eksisterende praksis. Omsetningsrådet vedtok i møter 9. desember 2022 og 8. desember 2023 å støtte prosjektet med 465 000 kroner for henholdsvis 2023 og 2024, sak 107/22 og 102/23.

Prosjektet har for perioden 2023-2025 en kostnadsramme på 1,395 mill. kroner.

Partnerskapet har som mål å bidra til økt produksjon og forbruk av norsk matkorn. Gjennom Partnerskapet ble det derfor i 2022 påbegynt et arbeid med å utvide og forbedre de årlige kvalitetsanalysene for mathvete gjennom et samspill mellom eksisterende og nye tiltak:

- Sortsprøver fra feltforsøk (sikre kunnskap om variasjon på bakekvalitet mellom sorter)
- Siloprøver (analyse, rens/maling av korn, farinograf og ekstensograf analyser, databehandling og rapportgrunnlag for baketester)
- Baketester (videreføre baketestmetode utviklet i 2022)

Arbeidet ble fram til 2023 utført i samarbeid med forskningsprosjektet «Mathvete» og kvalitetsanalysene har derfor delvis blitt finansiert over budsjettposten «Innkjøp av prognosetjenester» hos markedsregulator FKA. Forskningsprosjektet «Mathvete» ble avsluttet i mars 2023, ref. sak «Administrasjonsbudsjett markedsregulering korn 2023».

Videreføring av arbeidet med kvalitetsanalyser vurderes til å være av høy verdi og bør derfor sikres en egen finansiering i flg. Partnerskapet, slik at kontinuitet er uavhengig av Partnerskapet og forskningsprosjekter.

Årlige kvalitetsanalyser av mathvetekvalitet gir i flg. Partnerskapet:

- Sikrere grunnlag for fastsettelse av importkvoter. Tidligere og bedre kunnskap som grunnlag for økt forbruk
- Grunnlag for styring av markedssignaler/priser og framtidige forskningsprosjekter
- Grunnlag for lavere reguleringskostnader ved økt forbruk
- Økt tillit mellom aktører i verdikjeden og forbruker, knyttet til optimalt forbruk av norsk mathvete

Finansieringsbehov for videreføring av kvalitetsanalyser med sortsprøver, siloprøver og baketester i 2025 er estimert som følger:

- Siloprøver 295 000 kroner
- Baketester 170 000 kroner

Gjennomføring av sortsprøver har vært og vil finansieres over post for «Innkjøp av prognosetjenester» i markedsregulator, FKA's, administrasjonsbudsjett.

Etter 3 år vil det bli gjennomført en evaluering av merverdien av kvalitetsanalysene basert på siloprøver og baketester i tillegg til sortsprøver. Hvis evalueringen bekrefter merverdi, etableres en ny standard for de kvalitetsanalyser som markedsregulator skal legge til grunn for utarbeidelse av sine prognoser.

Landbruksdirektoratets vurdering

I søknaden av 26.10.22 blir det påpekt at dette er en videreføring og utviding av Forskningsprosjektet «Mathvete» som ble avsluttet i 2023. På bakgrunn av søknad av 30.10.24 framgår det at rammene for prosjektet er uendret.

Den delen av det framlagte budsjettet som omhandler sortsprøver inngår i administrasjonsbudsjettet for Markedsregulator FKA for 2025. De øvrige to kostnadspostene som utgjør søknaden er tatt hensyn til ved fastsetting av omsetningsavgiften for kornåret 2024/25.

Landbruksdirektoratet vurderer prosjektet til å være innenfor regelverket om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak, og anbefaler at FKA tildeles inntil 465 000 kroner for 2025 fra fondet for korn til prosjektet med siloprøver og baketester, ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner.

Sak nr.: 103/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 – Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner	Sak nr.: 21/39508-45

Beskrivelse

I brev av 30. oktober 2023 søker Felleskjøpet Agri om 400 000 kroner i støtte til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner». Omsetningsrådet vedtok i sak 95/21 og 106/22 en bevilgning på inntil 400 000 kroner til prosjektet fra fondet for omsetningsavgift korn for henholdsvis 2022, 2023 og 2024.

Partnerskapet er et forpliktende samarbeid mellom aktører i verdikjeden og ble opprettet sommeren 2021. Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein skal øke bruken av norsk matkorn og planteprotein til mat. Partnerskapet har gjennomført en planperiode fra 2021 til 2023, og samarbeidsavtalen ble deretter forlenget for en ny 3-årsperiode fra 2024 til 2026.

Styret i Felleskjøpet Agri har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 29.10.2024. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra Felleskjøpet Agri.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Endelig vedtatt budsjett ettersendes og er tilnærmet identisk med foreløpig budsjett.

Vedlegg

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2025, inntil 400 000 kroner til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner».

Korn – Budsjett for faglige tiltak 2025 – Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner

I brev av 30. oktober 2024 søker FKA om midler til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner». Styret i FKA behandlet søknaden 29.10.2024 og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 400 000 kroner over omsetningsavgiften for korn for 2025.

Prosjektet det søkes om midler til er en forlengning av planperioden som gikk ut i 2023, og ble videreført til perioden 2024-2026.

Det er for 2025 innvilget finansiering på 750 000 kroner i utredningsmidlersmidler fra FFL/JA, samt at det er budsjettert med en medlemsavgift på 561 000 kroner. Omsetningsrådet vedtok i sak 95/21, 106/22 og 101/23 en bevilgning på inntil 400 000 kroner til prosjektet fra fondet for omsetningsavgift korn for henholdsvis 2022, 2023 og 2024.

Tabellene under viser finansieringsplan og kostnadsoverslag per november 2024:

Finansieringsplan	Prognose per november 2024	Foreløpig budsjett 2025
Overført fra 2024	335 403	247 091
Utredningssmidler FFL/JA	750 000	-
Medlemsavgift	561 000	561 000
Omsetningsmidler	400 000	400 000
Støtte til "Årets mathvete kvalitet" ¹⁾	465 000	465 000
Totalt	2 511 403	1 673 091

Kostnadsoverslag	Prognose per november 2024	Foreløpig budsjett 2025
Årets mathvete kvalitet	465 000	465 000
Personal	1 015 000	745 000
Utredninger/utvikling	154 312	150 000
Drift/møter/regnskap mm	50 000	100 000
Utredningsprosjekt FFL/JA	580 000	-
Totalt	2 264 312	1 460 000

Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein ble med utgangspunkt i «Plan for en FoU - satsing på matkorn og proteinvekster til mat», opprettet 17.06 2021.

Partnerskapet er videre et forpliktende samarbeid mellom aktørene i verdikjeden.

Partnerskapet skal bidra til økt bruk og produksjon av norsk matkorn og planteprotein til mat, med mål om 90 % norsk matkornandel. Prosjektet hadde en plan for perioden 2021-2023, som nå er forlenget til 2026, samt ambisjon om drift til 2030.

Partnerskapet ledes av en gruppe bestående av en representant fra følgende medlemsorganisasjoner: Felleskjøpet Agri, Strand Unikorn, Fiskå Mølle, Norgesmøllene, Lantmannen Cerealia, TINE, Hoff, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, NHO Mat og Drikke, Baker- og Konditorbransjens landsforening (BKLF), NIBIO, NOFIMA, NMBU, Norsk landbruksrådgivning, Graminor, Orkla, NorgesGruppen, Coop og Rema 1000,

Yara og Euorofins. Alle medlemmer i parternskapet har forpliktet seg til et samarbeid ut 2026.

Partnerskapet har som mål:

1. Økt produksjon og bruk av norsk matkorn
2. Økt produksjon og bruk av norsk planteprotein til mat

Ledelsen i partnerskapet opplever vedvarende god oppslutning og interesse blant både medlemmer og samfunnet generelt. Partnerskapet opplever at de i 2024 har fått en forankring av målet om 90 prosent norsk matkorn hos både næringsaktører og politikere. Partnerskap vil framover jobbe videre mot å realisere av målet.

Detaljer om organisering, delmål m.m. framgår av tidligere søknader sak 095/21, 106/22 og 101/23.

Aktiviteter i 2025 vil blant annet være:

1. Bidra i arbeidet med gjennomgang av korn- og kraftfôrpolitikken
2. Implementering av tiltak/endringsforslag fra rapporten «Markedstilpasset norsk mathveteproduksjon»
3. Gjennomføre utredningsprosjektet «Økt, miljøtilpasset og robust norsk mathveteproduksjon – En scenarioanalyse»
4. Årets mathvetekvalitet analyse 2025
5. Dialog om ny forskning gjennom partnerskapets forskningsutvalg
6. Dialog med partnere/aktører i hele verdikjeden på strategisk-, operasjonelt - og politisk nivå

Landbruksdirektoratets vurdering

I søknaden av 30. oktober 2024 blir det framhevet at arbeidet i 2024 har gått etter planen, og at Partnerskapet opplever god oppslutning og interesse for arbeidet blant medlemmene og samfunnet generelt.

Partnerskapet har med forankring i sine målsetninger, i perioden 2022 til 2026, tatt tak i utfordringer knyttet til omsetning og bruk av norsk korn.

Kostnaden til prosjektet i 2025 ble også lagt til grunn ved beregning av omsetningsavgift for kornåret 2024/25, ref. sak 072/24.

Vurdert opp mot Omsetningsrådets retningslinjer om bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak, spenner aktivitetene over både faglige tiltak (2-2) og forskningsarbeid (2-3 Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid).

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er målsetninger og aktiviteter i prosjektet av en slik karakter at det kan anvendes omsetningsavgiftsmidler til dette.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om at det tildeles inntil 400 000 kroner for 2025 fra fondet for omsetningsavgift korn, innvilges.

Sak nr.: 104/24	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2025	Sak nr.: 24/77502-2

Beskrivelse

Nortura SA og Bransjestyret søker om godkjenning av budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) for 2025. Budsjettet har en totalramme på 79,41 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 5,37 mill. kroner og 6,3 prosent, fra budsjettet for 2024.

Landbruksdirektoratet innstiller på omsøkt totalramme.

Hjemmel

Retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-1 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juni 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd.

Forutsetninger**Vedlegg**

Søknad med vedlegg fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt mottatt 18. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt for 2025 godkjennes med en totalramme på inntil 79,41 mill. kroner.
2. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2025 anvendes inntil 49,50 mill. kroner til opplysningsvirksomhet for kjøtt, herav anslagsvis 3,96 mill. kroner i kortsiktige markedstiltak på kjøtt.
3. Av fondet for omsetningsavgift på egg kan det i 2025 anvendes inntil 12,91 mill. kroner til opplysningsvirksomhet på egg.
4. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt kan det i 2025 anvendes inntil 17,00 mill. kroner til opplysningsvirksomhet for fjørfekjøtt.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2025

Generelt om søknaden

Landbruksdirektoratet mottok 18. oktober 2024 budsjettforslag fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK).

OEK mottar finansiering fra fondene for omsetningsavgift for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Norturas konsernstyre fremmer søknaden til Omsetningsrådet for egg, storfe, svin og småfe (sau og lam), mens Bransjestyret søker midler til opplysningsvirksomhet for kylling og kalkun. Opplysningskontoret sammenstiller søknadene og oversender Landbruksdirektoratet.

Budsjettforslaget som legges fram for 2025 har en totalramme på 79,41 mill. kroner som er en reduksjon fra 2024 på 5,37 mill. kroner, tilsvarende 6,3 prosent reduksjon.

Grunnlaget for budsjettet er en strategi om å effektivisere driften av OEK, kutte driftsutgifter og konsentrere satsingene. Med dette minsker belastningen på omsetningsmidlene, noe som direkte vil gagne inntektene til egg- og kjøttproduserende bønder på kort sikt.

I faktisk kroneverdi er OEK sitt budsjett for 2024 lavere enn det var i perioden 2010 til 2020. I samme periode har OEK utviklet seg fra å være en matinspirator og formidler av oppskrifter og matveiledning, til å også bli en formidler av innsikt og kunnskap om norsk matproduksjon. OEK har i tillegg etablert seg som en aktiv aktør innen omdømmebygging for norsk matproduksjon, med særlig vekt på animalske produkter.

OEK søker om en bevilgning hvor 3,96 mill. kroner av totalbudsjettet er satt av til kortsiktige tiltak for storfe. Det utgjør fem prosent av totalbudsjettet og seks prosent av totalbudsjettet når fjørfe (kylling og kalkun) er holdt utenom. Det vises til behandlingen av budsjettet for 2021 hvor prinsippet om 0-15 prosent av midlene til kortsiktige tiltak ble slått fast.

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett - forslag 2025	Endring kroner fra 2024 til 2025	Endring prosent
Kjøtt	51 495 711	53 280 000	49 500 000	-3 780 000	-7,1
Egg	12 696 054	13 500 000	12 910 000	-590 000	-4,4
Fjørfekjøtt	16 991 822	18 000 000	17 000 000	-1 000 000	-5,6
Sum OEK	81 183 587	84 780 000	79 410 000	-5 370 000	-6,3

Behandling av søknaden i Norturas konsernstyre og Bransjestyret

Vedtak i Bransjestyret, 1. oktober 2024

«Bransjestyret slutter seg til ny strategi for MatPrat, Opplysningskontoret for egg og kjøtt.

Bransjestyret godkjenner videre forslaget til rammebudsjett 2025 for Opplysningskontoret for egg og kjøtt på kr 79 410 000.

Fordelt på fondene utgjør dette følgende:

Storfe, svin, lam:	kr 49 500 000
Kylling, kalkun:	kr 17 000 000
Egg:	kr 12 910 000

Søknad om bruk av budsjettmidler fra fondene for egg og rødt kjøtt, samt totalbudsjett går til Norturas konsernstyre for videre behandling før oversendelse til Omsetningsrådet. Søknad om bruk av midler til hvitt kjøtt og budsjett sendes direkte til Omsetningsrådet fra OEK.»

Vedtak i konsernstyret i Nortura 17. oktober 2024

«Det godkjennes et samlet budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt for 2025 på 79 410 000; fordelt med kr. 49 500 000 fra fondet for rødt kjøtt og 12 910 000 kroner fra fondet for egg. Budsjettet finansieres av omsetningsavgift.

Bevilgninger for hvitt kjøtt vedtas direkte av Omsetningsrådet.

Det settes av kr. 3 960 000 til kortsiktige tiltak for storfe

Saken oversendes til Omsetningsrådet for endelig behandling»

Markedssituasjonen

Nye tall for kjøttforbruket i Norge fra Animalias rapport «Kjøttets tilstand 2024» viser en nedgang i kjøttforbruket. Rapporten dokumenterer at et samlet kjøttforbruk i Norge gikk ned fem prosent fra 2022 til 2023, til 55,1 kg kjøtt per person. For rødt kjøtt alene er forbruket redusert med 6,9 prosent til 37 kg per person i 2023.

Hoved-driverne for nedgangen ser ut til å være en annen enn i årene før pandemien. Nå spiller økonomi og prisvekst sannsynligvis en større rolle, i samspill med andre faktorer som å være opptatt av kosthold, ernæring og bærekraft.

En forbrukerundersøkelse gjennomført i sommer for OEK (YouGov 2024) viser at forbrukerne legger større vekt på «primærdriverne», som for eksempel pris og verdi for pengene, god smak og sunt enn tidligere. Spesielt helse og ernæring preger forbrukerholdninger rundt matkonsum. I samme undersøkelse svarer flere enn tidligere at de er negative til «bearbeidet kjøtt» og at viktigste grunn til å kutte ut dette er «hensynet til egen helse». Debatten rundt prosessert og ultraprosessert mat og eventuelle negative sider ved denne har vært såpass kraftfull at de virker inn på folks holdninger.

Nortura totalmarked ber om kortsiktige tiltak for 2025 for storfe/kalv

Nortura Totalmarkeds prognose for 2025 per november 2024, viser et stort reguleringslager av storfekjøtt i begynnelsen av 2025. OEK har et tett samarbeid med Totalmarked og satsningsområdet for kortsiktige tiltak for OEK vil være råvarer fra storfe/kalv i 2025.

De kortsiktige tiltakene for storfe i 2025 vil være innholdsproduksjon til egne og sosiale medier, samt digitale aktiviteter, kjøp av søk og andre betalte digitale virkemidler. Storfe vil inngå i markedskampanjene: Måltids- og middagsinspirasjon (hele året), Grill (andre kvartal) og Smak på høsten (tredje kvartal).

Samarbeid mellom opplysningskontorene

I samsvar med Omsetningsrådets vedtak 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket), og videreføring av tidligere etablert samarbeid, vil OEK for 2025 fortsette samarbeidet mellom opplysningskontorene i landbruket. Opplysningskontoret for brød og korn (OBK) ble oppløst 31. desember 2020 og opplysningsvirksomhet for brød og korn er en del av OEK.

I løpet av 2024 har alle opplysningskontorene i landbruket i tillegg til Stiftelsen Norsk Mat, gått sammen om kampanjen «Hjemmelaga». Kampanjen har som mål å heie frem den norske bonden for jobben de gjør, som kampanjeeierne mener er å lage verdens beste mat. I

tillegg til å knytte forbrukere nærmere norske bønder, som produserer maten vi spiser hver dag.

Opplysningskontorene ønsker å vise, gjennom denne kampanjen, hvordan bøndene sørger for at vi tar hele landet i bruk, takket være fremtidsrettet landbruk. «Hjemmelaget» er den røde tråden i kampanjen og setter søkelyset på hardt arbeid, tradisjoner og kjærlighet til mat. Opplysningskontorene ønsker å vise viktigheten av norske råvarer og at de er smaksrike, kortreiste og av høy kvalitet.

Kampanjen ble hovedsakelig gjennomført i digitale kanaler høsten 2024, i tillegg til enkelte PR-aktiviteter. OEK planlegger at denne aktiviteten skal gå i en tre-årsperiode fra 2024 til 2027.

Matopedia, det digitale læreverk i mat og helse, har også i 2024 vært et samarbeidsprosjekt mellom OEK, opplysningsvirksomhet for brød og korn og Opplysningskontoret for meieriprodukter.

OEK ønsker å videreføre samarbeidet mellom alle opplysningskontorene også i 2025.

Drift og resultater OEK 2024

Digitalutvikling

Hovedsatsningen for OEK digitalt er matprat.no. I 2024 har OEK prioritert forenkling av matprat.no høyt. Dette gjelder både design, funksjonalitet og navigasjon. All utvikling er basert på brukerinnsett og testing, for å øke brukervennligheten av matprat.no. Toppmenyen til matprat.no er endret, og etterspurte verktøy som «Hva har du i kjøleskapet?» og «Mål- og vekt kalkulatorer» er løftet fram, i tillegg til at presentasjon av søkeresultater og selve søket er forbedret.

OEK startet 2024 med å lansere en ny versjon av «Min MatPrat». Dette er et område på matprat.no for innloggede brukere, og viktig for innsamling av førstepartsdata. All eksisterende funksjonalitet på siden er forbedret.

Strukturert data er viktig for å rigge OEK for fremtidig teknologiløsninger, og i 2024 har OEK jobbet videre for å strukturere oppskrifter og ingredienser. Med strukturert data gir bedre og mer relevant søkeresultater for brukerne som søker. I år har OEK brukt den strukturerte dataen til å lansere automatisk næringsberegning og kalkulatorer for å konvertere vekt, volum og temperatur. En aktivitet som ble skjøvet på fra 2023 grunnet omprioritering av ressurser.

Redesignede sider for «Oppskrifter» og «Middagstips», med KI-styrte moduler og vertikale bilder er under utvikling i 2024. OEK er i gang med arbeid med en ny lukket bransjeside og chatbotten forbedres, i tillegg til at bildesystemet er oppgradert og lettere bildefiler tilgjengeliggjort.

Innholdsproduksjon

Konkurransen er sterk i mange av de kanaler MatPrat er i, og OEK jobber kontinuerlig med å realisere innholdsstrategiene sine, og bygge tillit, posisjon og kunnskap hos forbrukerne for å holde på sin posisjon. OEK er raskt ute med nytt målrettet innhold, relevant kunnskapsformidling og inspirasjonsfremming, for å styrke merkevaren MatPrat. Målet med OEKs innholdsproduksjon er å vinne både søkemotorenes og brukernes tillit.

OEK har kommunisert mer visuell råvarekunnskap ut mot forbrukerne i sine sosiale medier sammen med materiell for matinspirasjon. Denne løsningen har blitt godt mottatt. Ett av

MatPrat sitt store konkurransefortrinn i markedet «matinspirasjon og oppskrifter» er kunnskapen de sitter på, på tvers av alle avdelinger. Det har i år blitt jobbet mer målrettet med å nyttiggjøre dette, for å skille seg fra andre aktører som «kun» vektlegger oppskrifter. OEK har gode formidlere med solid kunnskap på mat, bærekraft, ernæring, og de løfter disse frem. På denne måten styrker OEK sin posisjon som kunnskapsbedrift, samtidig som de inspirerer og gir forbrukerne det de ønsker.

OEK skriver følgende om produksjonene de har gjennomført i 2024:

- «MatPrat har videreført satsingen på produksjon av inspirerende og kunnskapsbyggende matfilmer mot målgruppe 25-40 år. I 2024 har vi jobbet videre for å rette det visuelle uttrykket og valg av innhold mot en yngre målgruppe. Vi bruker våre fagpersoner foran kamera for å bygge troverdighet og styrke merkevaren.
- MatPrat har i 2024 vært sponsor for EM i kokkekunst i Trondheim, og opp mot dette arrangementet ble filmkonseptet «Kokkens Kveldsmat» lansert, med filmer som løfter frem unge kokker som er en del av Bocuse d'Or-verdenen. Filmene knytter målgruppen tettere på kokkene i en mer avslappende setting enn konkurransesituasjonen, med enkle og gode retter som forbruker lett kan kopiere. Konseptet leverte godt i målgruppen 25-40 år og videreføres som konsept for høsten og julen med visse justeringer.
- Gjennom sommeren var MatPrat tydelig på med grill- og sommermat, og kommuniserte både råvarekunnskap, grillteknikk og mat hygiene ut til forbruker.
- I høstkampanjen «Smak på Høsten» fremsnakkes norsk mat og norske råvarer i sesong. Kampanjeinnhold løfter alt fra tradisjonsmat som lapskaus og kjøttkaker, til mer internasjonale retter basert på gode norske sesongråvarer.
- «Praten bak maten», MatPrat sin nye Instagram-konto om norsk matproduksjon, skapte en rød tråd med innhold tett knyttet til tematikken norsk mat i sesong fra et matproduksjon- og bærekraftperspektiv gjennom året.
- Det er i 2024 produsert fire filmer fra norske gårder som skal vise unge forbrukere hvor maten vår kommer fra, med mål om å bidra til å tette kunnskapsgapet om norsk matproduksjon hos unge, spesielt i byene. Serien lanseres tidlig 2025.
- Jul er en viktig periode for MatPrat og mot jul 2024 lanseres nye inspirerende matfilmer, julehacks (hacks betyr råd/løsninger) og flere episoder med unge talentfulle kokker som deler egne julefavoritter. Produksjon av nye oppskrifter, artikler, podcast og temasider skaper en helhet. Vi vil også her løfte norske råvarer i sesong, og viderefører «Smak på høsten» til «Smak på jula».

Markedsføring og mediemiks

OEKs primære målsetning for 2024 har vært å øke effekten av medieinvesteringene sine ved å prioritere kostnadseffektive aktiviteter, formater og kanaler. Med økende konkurranse er det viktig at MatPrat har en høy "Top of mind". Dette for å bygge merkevaren og den skapes gjennom tilstedeværelse, relevans, reklameoppmerksomhet og kjennskap sammenliknet med konkurrenter.

Prioriterte kanaler i 2024 har vært digitale kanaler, som online video og native annonser (annonser som likner redaksjonelt innhold), sosiale medier og søk. Dette er kostnadseffektive medier sammenliknet med mer tradisjonelle medier som TV. En digital mediestrategi gir OEK mer segmenteringsmuligheter, inkludert målgruppetilpasning, geografisk målretting og tidspunktstyring, som OEK benytter for å øke effektiviteten. Digitale medier gir fleksibilitet

til å tilpasse budskapet i sanntid og justere markedsføringsstrategien etter behov.

Ung målgruppe

OEK har målgruppen unge voksne i etableringsfasen 18 – 25 år som sin prioriterte strategiske målgruppe for 2024.

Konseptet «Matsmakerne» ble lansert av OEK i april. Dette er unge voksne som prøver seg på selvvalgte MatPrat-oppskrifter og filmer matlagingen. Reels (korte videoer) ble laget av matsmakerne selv, og publiseres av både MatPrat og matsmaker på Instagram. Gjennom året har det vært fire samarbeidsrunder; vår, sommer, høst og jul. Matsmakerne representerer mangfold gjennom ulik etnisitet, interesser, matpreferanser og geografisk spredning. Foreløpige resultater viser at «Matsmakerne» skaper engasjement i kanalen. Satsingen er merkevarebyggende, da den tilfører MatPrat noe nytt samtidig som den fremmer matkunnskapen som MatPrat besitter.

Konseptet «Zingko møter bonden» gir unge en introduksjon til norsk matproduksjon gjennom møte mellom Oslo-jenta Zingko og et utvalg bønder. Satsingen ble spilt inn i juni og august og er laget for YouTube og Instagram. Det vil bli flere korte episoder fra besøkene Zingko har gjort hos en kyllingbonde i Trøndelag, sauebønder i Ål, en svinebonde på Revetal og en storfebonde på Lindesnes. Målet med satsingen er å øke kunnskapen og forståelsen for viktigheten av norsk matproduksjon.

MatPrat har også gjennom året kjørt en designprosess for å friske opp sin visuelle identitet og styrke merkevaren MatPrat. Dette for å tiltrekke nye brukergrupper uten å miste eksisterende brukere. Ny visuelle identitet vil gradvis bli innført av OEK med oppstart vinter 2024.

Søk

MatPrat sin største trafikkdriver er søk. Forbrukere anvender først og fremst søkemotorer for å finne frem til informasjon og over 86 prosent av trafikken til matprat.no kommer gjennom søk i søkemotorer som Google og Bing. En sterk søkestrategi er derfor et sentralt virkemiddel for å nå frem til forbruker. MatPrat lykkes med målsettingen om å ligge på topp tre plassering i søk på sentrale søkeord. Det er en ressurskrevende posisjon å holde på grunn av økt konkurranse i markedet. Dersom KI vil bli tatt aktivt i bruk, vil slik plassering bli enda viktigere ettersom fjerde plass og lavere vil bli presset nedover i søkeresultatene når KI får større plass i toppen av listen.

Betalt søk

På betalt søk er OEK synlige på sider med råvaretemaer, matoppskrifter og samfunnstematikk. Konkurransen på søk har økt videre fra 2023 til 2024 og dette medfører økt klikkpriser (kostnad per bruker som klikker seg inn på annonsen). Heldigvis har ikke kostnaden på oppskrifter økt mye. På samfunnstematikk derimot er økningen høy noe som gjør at OEK får inn mye mindre trafikk på de temaene enn tidligere år. Her havner de i konkurranse med interesseorganisasjoner, apotek og helsekostbutikker og konkurranse med bedrifter som selger produkter vil alltid presse opp kostnaden. Fra betalte annonser på Bing derimot, har det vært god utvikling i trafikken. Samlet sett er det fortsatt snakk om mye mindre trafikk enn det OEK får inn fra Google, men det er ikke uten verdi.

Resultater (trafikk fra 1. januar til 31. august):

- MatPrat: 41 939 829 økter (+20,15 prosent fra 2023)
- MatStart: 268 208 økter (-15,48 prosent fra 2023)
- Matopedia: 240 317 økter (+15,3 prosent fra 2023)

Sosiale medier

MatPrats tilstedeværelse og aktivitet på sosiale medier er en viktig del av innsatsen OEK gjør for å nå strategiske mål og styrke omdømmet for MatPrat. Gjennom strategisk bruk av kanaler som Instagram, Snapchat, Pinterest, og YouTube, har OEK i 2024 ønsket å engasjere målgruppen, spesielt de mellom 18 og 24 år, med relevant innhold. Instagram har blitt en sentral kanal for å nå primærmålgruppe (18-40 år), og OEK tilpasser fortløpende strategien sin basert på kanalens algoritmer og bruksmønstre.

For å sikre dypere engasjement og lengre besøk på matprat.no, bruker OEK YouTube. For å nå de yngre brukerne (18-24 år) er Snapchat viktig gjennom både organisk og betalt innhold. Meta fortsetter å spille en viktig rolle i OEKs betalte aktiviteter og for å nå den eldre delen av målgruppen (35-55 år), og særlig for å drive kostnadseffektiv trafikk til matprat.no.

OEK fortsetter å løftet sine egne fageksperter innen fagområdene matinspirasjon og matkunnskap, med målsetning om å øke troverdigheten og styrke sin posisjon som en ledende aktør innen kommunikasjon og formidling av innsikt og kunnskap om norsk mat og matproduksjon.

Ernæring, kosthold og helse

Grunnet reduksjon i bemanning hos OEK, har fokuset innen kostholdsområdet i 2024 primært vært prosessen knyttet til de nordiske næringsstoffanbefalingene (NNR) og revideringen av nye norske kostråd. Prosessen har krevd betydelige ressurser hos OEK i faglig oppfølging og gjennomgang av underliggende forskning og annet materiell, kunnskapsdeling med bransjen, og ikke minst utarbeidelse av høringsinnspill og innlegg på høringsmøter.

OEK har også investert i uavhengige vitenskapelige gjennomganger og vurderinger av NNR. Funnene har blitt presentert gjennom postere på konferanser i både Norge og USA, samt gjennom en fagfellevurdert vitenskapelig artikkel i tidsskriftet *Advances in Nutrition*. Den vitenskapelige gjennomgangen og dens innhold har av det OEK har registrert, blitt benyttet av andre miljøer og fagpersoner som har vært aktive i samfunnsdebatten om NNR i Norge og internasjonalt. OEK har holdt en rekke kunnskapsbaserte foredrag for ulike bransjeaktører for å dele av sin innsikt og kunnskap på temaet. OEK har også aktivt deltatt i samfunnsdebatten om krav til faglig kvalitet av kostråd fra offentlige helsemyndigheter.

I perioden 2021-2023 har OEK ledet den internasjonale ernæringskomiteen i bransjeorganisasjonen International Meat Secretariat (IMS) og OEK ble gjenvalgt til det samme vervet for to nye år. Komiteen har gjennom mange år vært en viktig arena for kunnskapsbygging og -utveksling for OEKs rådgivere på fagområdet, og ledervervet de har, har vist seg nyttig på flere områder for OEKs arbeid. OEK er også valgt inn i IMS sitt Board of Directors og Executive Council. Dette gjenspeiler at OEKs innsats og engasjement på kostholdsområdet også internasjonalt blir verdsatt i bransjen. Internasjonale prosesser påvirker også forhold i Norge. Disse styrevervene gir OEK en unik mulighet til å komme tettere på disse prosessene og ta del i å prioritere bransjens internasjonale prioriteringer.

I 2024 har OEK både jobbet med oppdateringer av innholdet i egne kanaler, i tillegg til nye produksjoner. I 2025 er OEKs fokus mot forbrukeren.

Læreverk i mat og helse – Matopedia

OEK har siden høsten 2017 tilbudt læreverket Matopedia til bruk i mat- og helsefaget i grunnskolen. I 2021 ble læreverket revidert i henhold til fagfornyelsen og ny læreplan i faget, og nettsiden redesignet og oppgradert. Fra høsten 2021 ble Matopedia en samutgivelse med

Opplysningskontoret for meieriprodukter (melk.no) og opplysningsvirksomhet for brød og korn. Opplysningskontoret for egg og kjøtt er ansvarlig redaktør, og står for oppfølging og daglig drift.

Matopedia er et heldigitalt læreverk som består av til sammen 56 leksjoner med tilhørende lærerveiledning fordelt på 5. – 7. trinn og 8. – 10. trinn. Læreverket omfatter alle kompetansemål i læreplanen og tilbys gratis på både bokmål og nynorsk. I 2024 har det blitt gjennomført nødvendige tekniske og innholdsmessige oppdateringer og utsendelse av nyhetsbrev til skolene. På grunn av manglende ressurser er Matopedia fra august 2024 ikke lenger oppdatert i tråd med de nye nasjonale kostrådene. I skoleåret 23/24 ble læreverket åpnet for gratis registrering, og 1645 registrerte skoler har tatt i bruk læreverket.

Dyrevelferd

Dyrevelferd og husdyrproduksjon er det stor interesse for og OEK registrerer et informasjonsbehov på området. I 2024 har OEK prioritert innholdsproduksjon av forbrukertilpasset kunnskapsbasert informasjon om hvordan de ulike husdyrproduksjonene foregår og om dyrevelferdstatus i norsk landbruk. Innholdet OEK produserer til forbrukere er faktabasert, og er viktig for å opprettholde og bygge tillit til, og omdømme for norsk husdyrproduksjon. OEKs forbrukerkommunikasjon har også vært opptatt av å få frem husdynæringens kontinuerlige forbedringsarbeid innen dyrevelferd.

Dyrevelferdsindikatorer er nødvendige for å kunne måle, dokumentere og forbedre dyrevelferd på en så standardisert og objektiv måte som mulig. Prosjektet med å skape en database for dyrevelferdsindikatorer som sammenstiller en oversikt over indikatorer i bruk på gårdsnivå i Norge og EU ble videreført i 2024. Prosjektet ledes av OEK med Chronos Sustainability som utøver med bistand fra Animalia og NMBU.

Det er utviklet en nettbasert dyrevelferdsindikator løsning som er oversiktlig, informativt og med søkefunksjonalitet til bruk for bransjen, myndigheter, forskningsmiljøer og andre interessenter. Søkefunksjonaliteten kan blant annet benyttes til å finne frem til hvilke forhold som vil kunne ha innvirkning på dyrevelferd for ulike husdyrproduksjoner i ulike oppstallingsformer. Videre vil det ferdige produktet presentere hvilken informasjon ulike indikatorer gir, og videre foreslå hvilket sett med et fåtall indikatorer som kan brukes for å gi mest mulig informasjon om dyrevelferden i den enkelte produksjon. OEK skriver at prosjektet har blitt presentert på en nordisk og en internasjonal konferanse i 2024 med positive tilbakemeldinger.

Bærekraft, klima og miljø

Temaene bærekraft, klima og miljøeffekter i produksjonen får en økende betydning når det gjelder matproduksjonen som egg og kjøtt. Dette reflekteres både i samfunnsdebatten og i politiske prosesser. Gjennom sine kanaler har OEK en unik mulighet til å nå ut til forbrukere med kunnskap om norsk husdyrproduksjon og forhold knyttet til norsk landbruk. På basis av balansert og faglig forankret kunnskap om hva som kjennetegner norsk produksjon, hvordan det norske matsystemet er bygd opp, og hvilke utfordringer og muligheter innen bærekraft som finnes, formidles dette på en transparent måte. Slik kunnskapsbygging hos norske forbrukere og storsamfunn vil kunne bidra positivt til en mer nyansert og faglig fundamentert debatt.

Over tid har OEK jobbet for å bygge opp en helhetlig kunnskapsbase på nettsidene sine, med et bredt spekter av temaer knyttet til matproduksjon, bærekraft, klima og miljø. Gjennom 2024 har den blitt oppdatert med eksisterende og nytt innhold. Videre startet OEK i april opp arbeidet med å bygge en egen dedikert Instagram-kanal (Praten bak maten) for å komme enda tettere på forbrukere med innsikt og kunnskap om norsk matproduksjon.

Matsvinn har OEK fortsatt å jobbe med og har videreutviklet forbrukerrettet informasjon, råd og tips om reduksjon av matsvinn.

Gjennom 2024 har OEK holdt en rekke fagforedrag og vært aktive i samfunnsdebatten med debattinnlegg om bærekraft i norsk matproduksjon. OEK samarbeidet også med filmproduksjonen SAU om premieren av filmen, der også landbruksministeren holdt innlegg. Filmen SAU er en av de mest sette dokumentarfilmene på norsk kino dette året og har fått mye positiv oppmerksomhet i inn- og utland.

Sammen med Animalia og Riddet Institute (New Zealand), har OEK i 2024 ferdigstilt et prosjekt knyttet til selvforsyningsgrad på næringsstoffer i det norske kostholdet. Arbeidet er i prosess for publisering i fagfelleverdert vitenskapelig tidsskrift. Etter publisering vil OEK nyttiggjøre denne kunnskapen i kommunikasjon med bransje og storsamfunn.

I tillegg deltar OEK i referansegruppe for prosjektet MetanHUB og i forskningsprosjektet "Visions and the consequences - analysing visions for Norwegian agriculture and its consequences for food security," Begge prosjektene har finansiering fra Forskningsrådet og industri, og fortsetter i 2025.

Kommunikasjon

Målsettingen til OEK er å kommunisere med norske forbrukere på en tillitvekkende måte, basert på solid kunnskap, dyktige fagpersoner og god innsikt i hva forbrukerne trenger og er opptatt av. I en tid hvor interessen og engasjementet for god mat, riktig ernæring, god helse, god dyrevelferd og miljøvennlig matproduksjon stadig øker, ønsker norske forbrukere å finne faktabasert og sannferdig informasjon presentert på en tilgjengelig måte.

Strategien til OEK er å møte forbrukernes behov for informasjon og innsikt, samtidig som de styrker omdømmet til norsk kjøtt- og eggproduksjon. Med særlig vekt på bærekraft, etikk, dyrevelferd og folkehelse legger OEK grunnlaget for å opprettholde og øke forbrukernes tillit til norske matvarer.

Som en del av arbeidet med å bygge omdømmet til norske kjøttråvarer, har OEK fortsatt samarbeidet med Bocuse d'Or Norge, for å særlig vise fram kjøtt fra kombikua, Norsk Rødt Fe (NRF). Samarbeidet har gitt OEK mange muligheter til å formidle at norsk storfekjøtt er et godt og bærekraftig alternativ, i tillegg til å promotere innsatsen til de norske kokkene og styrket nettverket med de unge kokkene og matinteresserte.

MatPrat har vært godt synlig i media gjennom hele 2024 med totalt 483 medieoppslag per oktober 2024. Podkasten "MatPrat-podden" har i 2024 brukt innsikt om forbrukertrender og behov i råvaremarkedet til å utforme episoder som dekker aktuelle temaer. Det har gjennom 2024 vært flere store positive oppslag knyttet til norsk kjøtt- og eggproduksjon, bærekraft og ernæring, og MatPrat.

Kommunikasjonsavdelingen har gjennom året bidratt med analyse og innsikt for å gjøre hele OEK bedre i stand til å forstå løpende endringer i forbrukernes holdninger og behov, viktige samfunnsstrømninger relevant for mat og matproduksjon og viktige trender.

Merkevare

OEK bygger sin kommunikasjon på merkevaren MatPrat, og merkevarestyrke forteller hvordan forbrukerne oppfatter en aktør i forhold til de øvrige aktørene i markedet. Basert på målingene er MatPrat en sterk merkevare med stor påvirkningskraft. Dette til tross for sterkere og stadig økende konkurranse fra andre aktører de seneste årene har MatPrat fortsatt posisjon som den ledende aktøren innen matformidling i Norge.

MatPrat har en uhjulpen kjennskap på 66 prosent (målt som snittverdi hittil i 2024), og 50 prosent nevner MatPrat først (Top-of-mind). Nærmeste konkurrent har til sammenligning uhjulpet kjennskap på 25 prosent (Meny). Ønsket posisjon for MatPrat er «Det du trenger å vite om mat og matproduksjon, når du trenger det». 24 prosent av befolkningen oppgir at de oppfatter MatPrat som dette. Nærmeste konkurrent ligger på 16 prosent (frukt.no).

MatPrat er også den klart mest foretrukne aktøren som tilbyr tips og matoppskrifter for matlaging: per utgangen av september 2024 er det 35 prosent som oppgir at de foretrekker MatPrat. Dette er en samme nivå som i 2023. Nærmeste konkurrent ligger på 11 prosent (Google).

MatPrat har et godt omdømme, og alle omdømmeparameterne som måles har hatt en årlig positiv utvikling siden målingene startet i 2016. Per utgangen av september 2024 er nivåene på disse parameterne omtrent de samme som ved utgangen av 2023. Det vil si at merkevaren MatPrat holdes stabil. Mange forbrukere opplever stadig at MatPrat har høy nytteverdi, er brukervennlige, er tilgjengelige og har troverdighet. Resultatene per utgangen av september viser følgende snittverdier for omdømme:

- høy nytteverdi 65 prosent
- brukervennlighet 83 prosent
- tilgjengelighet 74 prosent
- troverdig kilde til informasjon om mat 78 prosent
- godt eller svært godt inntrykk av MatPrat 74 prosent

Resultatene svinger noe fra måned til måned og det er derfor gjennomsnitt på årsbasis som måles opp imot satte måltall i strategien. Gode resultater på disse parameterne er en forutsetning for å oppnå god effekt av OEKs innsats og å oppnå OEKs formål om å bidra til størst mulig verdiskapning for den norske egg- og kjøttproduserende bonden samt øke omsetningen av norske egg og norsk kjøtt.

Dokumentert effekt

Som en del av samfunnskontrakten mellom norsk landbruk og det norske storsamfunnet forutsettes det at bonden skaper inntekter i markedet gjennom å selge sine produkter til en best mulig pris. Skal dette lykkes må det bygges og opprettholdes et godt omdømme, skapes engasjement og aktiviteter som er relevante og interessante for norske forbrukere når det gjelder norske landbruksråvarer. Opplysningskontoret for egg og kjøtt bidrar dokumentert til dette og til å styrke norsk egg og kjøtt i markedet.

OEKs prosjekt «Effekter av MatPrats generiske markedsføring» har utarbeidet økonomiske analyser med hovedformål om å utvikle og iverksette en økonomisk modell som måler det økonomiske bidraget av MatPrats innsats (over tid). Modellen skal også gi innsikt i hvilke faktorer som styrker og svekker bidraget. Denne innsikten vil gi grunnlag for å effektivisere MatPrats aktiviteter. Prosjektet gjennomføres ved NHH, og ansvarlige er Magne Supphellen og Nhat Quang Le.

Foreløpige hovedfunn og beregnede effekter viser at besøk til matprat.no har signifikant effekt på salg av kjøtt (på ukesnivå). Videre at MatPrats reklame forsterker effekten av merkevarenes/produktene egen reklame (på salget av kjøtt, ukesnivå). MatPrats reklame påvirker også trafikken til matprat.no positivt. Holdninger til MatPrat har effekt på salg av kjøtt (på ukesnivå) og positive holdninger til MatPrat øker salget av kjøtt. Nye funn i løpet av 2024 bekrefter tidligere funn, og har også avdekket at MatPrats effekt mest sannsynlig er større enn tidligere målt da tidligere resultater var fra år med pandemi (hvor effekten av MatPrat i etterkant ser ut til å være noe svakere i forhold til året etter pandemien).

Strategidokument for 2025

Følgende strategiske valg, innsatsområder og satsninger har OEK valgt for 2025:

- «Generisk markedsføring av egg og kjøtt - for å bidra til å sikre avsetningen av og verdiskapingen for norskprodusert egg og kjøtt gjennom kostnadseffektive tiltak som målbart gir effekt
- Strategisk kommunikasjon (SR)/PR - som omdømmebyggende tiltak for våre råvarer basert på strategi for SR/PR
- Kunstig intelligens (KI) – for å kunne møte utfordringen KI gir oss i våre markeder, for å kunne utnytte KI i egen organisasjon til å effektivisere og styrke alle deler av virksomheten og for å kunne utvikle nye markeder og produkter. Satsingen baseres og gjennomføres på bakgrunn av ny KI-strategi
- Samfunnstemaene – for å styrke norske egg og kjøtt sitt omdømme, kommunisere positivt om animalsk protein og svare ut de negative påstander og motkrefter til animalsk mat, basert på anerkjent forskning og sunn faglighet.
- Merkevarerbygging av MatPrat – basert på ny Merkevarerstrategi, for å styrke organisasjonens troverdighet og gjennomslag
- Matkunnskap og -inspirasjon – for å skape matglede og være til nytte for norske forbrukere
- Effektivisering og kost/nytte-fokus - for å kunne synliggjøre/dokumentere de reelle kostnadene av satsinger og tiltak gjennom hele MatPrats verdikjede, inkludert kostnader til eksterne leverandører, eget timeforbruk og markedstiltak, og slik kunne gjøre bedre valg av satsinger og tiltak.»

Hovedmål 2025

Overordnet formål, fire hovedmål og KPI'er (Key Performance Indicators, måltall som brukes for å evaluere måloppnåelse) for OEK i 2025 er som følger:

Formål: å bidra til å sikre avsetningen av, og øke verdiskapingen for, egg og kjøtt fra den norske bonden.			
Hovedmål 1.	Hovedmål 2.	Hovedmål 3.	Hovedmål 4.
MP skal være den foretrukne kilden til kunnskap om mat og matproduksjon hos norske forbrukere	MP skal styrke omdømmeindeksen vi måler for norsk landbruk og matproduksjon (indeks som består av forbrukerholdning til sunnhet, bærekraft, dyrevelferd m.m.)	MPs merkevarer skal være i top 5 mest foretrukne merkevarer i Kantars undersøkelse.	Den foretrukne leverandøren av analyse/kunnskap, av generisk kommunikasjon og markedsføring for aktører innen norsk landbruk eller relevant tilknyttet norsk matproduksjon
KPI'er:	KPI'er:	KPI'er:	KPI'er:
65 % av norske forbrukere oppgir at MatPrat er den foretrukne kilden til informasjon om mat og hvordan norsk matproduksjon foregår	At 70% av forbrukerne i Norge oppfatter at et bærekraftig kosthold inkluderer norsk kjøtt og egg	Oppnå total uhjelpen kjennskap til MatPrat på 70% (eksempel: Nevn en merkevare som tilbyr matinspirasjon, etc)	Utvikle og tilby en diversifisert portfolio av nye produkter og tjenester som er relevante, nyttige og verdiskapende for bransjen og aktører knyttet til norsk landbruk
Trafikkmål: 1. Minimum 58 millioner øker for matprat.no. 2. Minimum 150 000 timer konsumert videoinnhold fordelt på egne og fortjente videoplattformer, som Youtube, Meta, Snapchat og WebTV og matprat.no.	At 70% av forbrukerne opplever at norsk egg og kjøtt er kilder til viktige næringsstoffer	Oppnå at 70 % av brukerne i MatPrats målgruppe 15-40 bruker MatPrats produkter eller tjenester 1 gang i uke eller oftere	Etablere tettere relasjon og samarbeide med relevante aktører i norsk landbruk. Realisere en ny kunde i 2025 utover dagens kunder
Økt Share of voice fra 2024 nivå dvs. for ernæring +10% og for bærekraft +10 og opprettholde 2024 nivå for dyrevelferd	At 75 % av norske forbrukere har en oppfatning av at dyrevelferden generelt er god i norsk husdyrproduksjon.	Omdømmeindeks til MP: 75% vurderer MatPrat sitt generelle omdømme som godt eller bedre (sammensatt index av hvordan forbrukeren opplever MP når det gjelder tilgjengelighet, brukervennlighet, etisk, inspirerende, troverdig etc)	Sikre eksterne oppdrag tilsvarende (minimum 15 millioner i 2025 og 18 millioner i 2026) fra eksterne kilder og relevante samarbeidspartnere. Disse ekstraresursene skal utover kostnadsdekning for utførte oppdrag generere midler til MatPrats kjernevirksomhet.

Prioriterte områder for 2025

Budsjettsøknaden fra OEK for 2025 er basert på følgende prioriterte satsningsområder:

- KI (kunstig intelligens)
- Eksternt finansierte prosjekter

Budsjettforslag for OEK 2025

Budsjettforslaget som legges fram for 2025 har en totalramme på 79,41 mill. kroner som er en reduksjon fra 2024 på 5,37 mill. kroner eller 6,3 prosent.

Grunnlaget for budsjettet er en strategi om å effektivisere driften av OEK, kutte driftsutgifter og konsentrere satsingene.

OEK skriver at deres samlede innsparingstiltak skal resultere i en nettoinnsparing på helårsbasis på 8,5 mill. kroner. Dette gjør OEK ved at 3,1 mill. kroner av innsparingen realiseres ved å ikke oppjustere budsjett 2025 for KPI, og økte lønnskostnader settes som i budsjettet for 2024. Videre skal OEK spare 5,4 mill. kroner gjennom kutt i bemanning og kutt i annen drift.

OEK påpeker at i reell kroneverdi er budsjettet deres lavere i 2024 enn i perioden 2010 - 2020. OEK har kontinuerlig effektivisert driften, til tross for flere innsatsområder og oppgaver. Med tanke på de store utfordringene som norsk landbruk og norske bønder står overfor, spesielt på produkter av kjøtt og egg, med økonomiske, markeds- og omdømmemessige utfordringer, mener OEK det er viktig at budsjettet deres svarer til behovene, for å kunne levere på formål, strategi og målene deres. I tillegg til at OEK kontinuerlig vurderer sin effektivitet og måloppnåelse i forhold til kost-nytte-parametere og den totale bruken av omsetningsmidler.

Konkurransesituasjonen for OEK har endret seg med den nye KI-teknologien ved å senke terskelen for at aktører skal kunne etablere seg i MatPrats tradisjonelle marked. På samme tid vil KI være til hjelp med å effektivisere datainnsamling, analysevirksomhet og innholdsproduksjon. OEK skal derfor ta i bruk KI mer aktivt både strategisk og operativt.

Budsjettet det søkes om til OEK for 2025

Oversikten under viser all aktivitet som er finansiert over omsetningsavgiften for kjøtt, egg og fjørfe.

I tillegg har OEK en avtale med Felleskjøpet Agri SA om å drifte opplysningsvirksomhet for korn. Dette er finansiert av omsetningsmidler og bidrag fra omsetningsavgift, norske møller og bakerier og andre aktører innen brød og korn. Det vises til egen søknad om disse midlene til Omsetningsrådet. Videre har markedsutvalget for reinkjøtt en avtale med OEK om generisk markedsføring av reinkjøtt. Samarbeidet finansieres over Reindrifftsavtalen. I 2023 ble det også inngått en avtale mellom Norges Birøkterlag og MatPrat om opprettelse av en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Dette finansieres over Jordbruksavtalen og det er Norges Birøkterlag som er ansvarlig. Også denne er omtalt i egen sak i dagens møte.

Oversikt over budsjettet til OEK for 2024 og 2025

	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Administrasjon/Drift, sum	38 479 200	37 230 000
Lønn og personalkostnader	31 823 200	30 680 000
Husleie/felleskostnader	5 096 000	4 750 000
Utviklingskostnader	1 300 000	1 000 000
Kompetanseutv/reiser	260 000	800 000
Konseptutvikling, produksjon og marketing, sum	33 467 200	30 380 000
Digital Drift	1 768 000	0
Kjøp av tjenester	852 800	820 000
Mediekjøp	20 280 000	20 000 000
Produksjonskostnader	9 152 000	8 800 000
Utviklingskostnader	936 000	600 000
Driftsmidler/vareforbruk	166 400	160 000
Kompetanseutv/reiser	312 000	0
Kommunikasjon og samfunnskontakt, sum	6 416 800	5 000 000
Effekt/resultatmåling	1 560 000	1 000 000
Ekstern kommunikasjon	2 496 000	2 200 000
Innsikt/analyser	2 184 000	1 800 000
Kompetanseutv/reiser	176 800	0
Sammfunnsaktør, sum	6 416 800	4 000 000
Utredninger og kjøp av tjenester	3 692 000	2 000 000
Fou-prosjekt og kunnskapsinnhenting	2 600 000	2 000 000
Kompetanseutvikling/reiser	124 800	0
Digital		2 800 000
Totalsum	84 780 000	79 410 000

Budsjetteringsprinsipp - kortsiktige og langsiktige midlene

I samsvar med avklaring gjort i Omsetningsrådet under behandling av OEKs budsjett for 2021, har det under utarbeidelsen av budsjettet og i tett dialog med Nortura totalmarked, blitt gjort en vurdering av behovet for kortsiktige midler for 2025. Omsetningsrådet fastslo at prinsippet om kortsiktige midler skal forstås slik at mellom 0 – 15 prosent av samlet budsjett for OEK øremerkes til kortsiktige tiltak etter markedsbehov og føringer fra Nortura totalmarked. Kortsiktige tiltak defineres da som tiltak som har som formål å avhjelpe volummessige forstyrrelser i markedet, knyttet til overproduksjon, omdømmesvikt, markedssvikt osv. På denne bakgrunnen setter OEK fem prosent av samlede budsjettforslag av til kortsiktige tiltak for storfe i 2025. Hvis en trekker fra budsjettposten for fjørfe, som ikke er markedsregulert, utgjør de kortsiktige tiltakene seks prosent av totalbudsjettet. Kortsiktige midler utgjør ca. 3,96 mill. kroner med utgangspunkt i et totalbudsjett på 79,41 mill. kroner som ble vedtatt av konsernstyret i Nortura SA.

Oversikt over de kortsiktige og langsiktige midlene i budsjettet for 2025

	Storfe/svin/småfe	Kylling/kalkun	Egg	Sum
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	45 540 000	17 000 000	12 910 000	75 450 000
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig- 15 %)	3 960 000	0	0	3 960 000
Totalt budsjett 2025	49 500 000	17 000 000	12 910 000	79 410 000
Fordeling sektor %	62,3	21,4	16,3	100,0
Totalt budsjett 2024	53 280 000	18 000 000	13 500 000	84 780 000
	Totalt	Herav svin	Herav storfe	Herav sau/lam
Sektor 4-beinte dyr/rødt kjøtt	49 500 000	26 500 000	18 500 000	4 500 000

Oversikten over de kortsiktige midlene til storfe i detalj, budsjett 2025

	Kortsiktige midler storfe/kalv
Administrasjon/Drift, sum	1 600 000
Lønn og personalkostnader	1 400 000
Husleie/felleskostnader	200 000
Utviklingskostnader	-
Kompetanseutv/reiser	-
Konseptutvikling, produksjon og marketing, sum	2 300 000
Digital Drift	-
Kjøp av tjenester	60 000
Mediekjøp	1 600 000
Produksjonskostnader	640 000
Utviklingskostnader	-
Driftsmidler/vareforbruk	-
Kompetanseutv/reiser	-
Kommunikasjon og samfunnskontakt, sum	-
Effekt/resultatmåling	-
Ekstern kommunikasjon	-
Innsikt/analyser	-
Kompetanseutv/reiser	-
Samfunnsaktør, sum	-
Utredninger og kjøp av tjenester	-
Fou-prosjekt og kunnskapsinnhenting	-
Kompetanseutvikling/reiser	-
Digital	60 000
Totalsum	3 960 000

Landbruksdirektoratets vurdering

OEKs budsjettforslag innebærer en reduksjon i totalbevilgningen på 5,37 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2024, tilsvarende en reduksjon på 6,3 prosent. Dette begrunner OEK med en strategi om å effektivisere driften av OEK, kutte driftsutgifter, konsentrere satsingene og kutte bemanning. Landbruksdirektoratet er kjent med at det pågår en omstillingsprosess i OEK. OEK skriver også at lønnskostnader ikke vil justeres for KPI for 2025. Landbruksdirektoratet har ikke innvendinger til de omsøkte justeringene i budsjettet.

OEK satser videre med arbeide med samfunnstemaene helse, ernæring, dyrevelferd,

matsvinn, klima, miljø og bærekraftig matproduksjon. Landbruksdirektoratet viser til Klimakur 2020-2030 Meld. St. 13 (2020-2021) og mener OEKs videre satsing på de nevnte samfunnstemaene synes riktig.

Samarbeid med andre opplysningskontorer

Det ligger en føring om samarbeid mellom opplysningskontorene fra Omsetningsrådets møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8). Her framgår det at opplysningskontorene skal samarbeide på en del områder. Dette ble også fulgt opp videre i Omsetningsrådets møte 22. juni 2020 (sak 63/20, punkt 2 i vedtaket), hvor OR gir «sin støtte til kontorenes forslag om samarbeid, og forutsetter at dette synliggjøres i fremtidige budsjetter». For OEK sin del, har de i praksis overtatt driften av opplysningsvirksomheten for brød og korn. I tillegg skriver OEK om to områder de vil samarbeide med Opplysningskontoret for frukt og grønt og Opplysningskontoret for meieriprodukter i 2025.

1. Markering av den norske bonden – der alle opplysningskontorene i landbruket i tillegg til Stiftelsen Norsk Mat, viderefører samarbeidskampanjen «Hjemmelaga» fra 2024. Planlegges å være et treårig prosjekt.
2. Matopedia – der opplysningsvirksomhet for brød og korn, Opplysningskontoret for meieriprodukter og OEK har hatt et stort og omfattende samarbeid for å lage et nytt læreverk til faget Mat og helse. Opplysningskontoret for frukt og grønt var invitert med i samarbeidet, men ønsket ikke å være med.

OEK skriver at de ønsker å fortsette samarbeidet på disse to områdene med de andre opplysningskontorene, slik som føringen fra Omsetningsrådet sier.

Kortsiktige tiltak

I behandlingen av budsjettet for 2021 ble det gjort en vurdering av vedtaket fra 2019 om 85 prosent basisbevilgning. Landbruksdirektoratet vurderte det den gang til at dette forholdstallet var en føring som bare var gyldig for 2020. Det er likevel en føring at en del av bevilgningen bør øremerkes kortsiktige tiltak. Markedsregulator ba om, og OEK foreslo i søknaden, at det i 2025 avsettes midler til kortsiktige tiltak til storfe. Det er sektoren hvor det ifølge novemberprognosen fra Nortura Totalmarked er de største utfordringene med overskudd i 2025, når også kjøttet på reguleringslageret tas med i betraktningen.

Tabellen under viser fordelingen av kortsiktige tiltak og basisaktivitetene for budsjettforslaget til OEK. Andelen kortsiktige tiltak det søkes om, når budsjettposten for fjørfe, som ikke er markedsregulert, trekkes fra, er innenfor den vanlige praksisen på 15 prosent av budsjettet. Definisjonen på kortsiktige tiltak er de tiltakene som har som formål å avhjelpe kvantumsmessige forstyrrelser i markedet, knyttet til overproduksjon, omdømmesvikt, markedssvikt osv. Utfra Nortura Totalmarkeds prognoser per november 2024 for markedsbalansen i 2025, som inkluderer 4 200 tonn med storfekjøtt på reguleringslager ved inngangen til året, er Landbruksdirektoratet enig i at det trengs midler til salgsfremmende aktiviteter for å bidra til nedbygging av reguleringslagrene.

	Kjøtt og egg, minus fjørfe	Kjøtt	Egg	Totalt
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	94 %	92 %	100 %	95 %
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig- 15 %)	6 %	8 %	0 %	5 %

Samhandling og deling av innsikt for dyrevelferd

Under møtebehandling av budsjettet til OEK for 2024, sak 105/23 i Omsetningsrådets møte 8. desember 2023, ble følgende presisering tillagt i punkt E Dyrevelferd i strategidokumentet for 2024 (presiseringen er understreket):

«E. Dyrevelferd

God dyrevelferd er en svært viktig faktor, først og fremst for dyrene selv, men også for bransjens omdømme og forbrukernes valg av matvarer. MP skal i samhandling med Animalia produsere og tilby kunnskapsbasert og lett tilgjengelig innhold til relevante kanaler for å vise et sannferdig bilde av hvordan norsk husdyrproduksjon foregår. God dyrevelferd er avgjørende for både bransjens troverdighet, omdømme og økonomisk bærekraft og nye markedsmuligheter. Det er viktig for bransjen å forstå hvordan norske forbrukere og storsamfunnet tenker om dyrevelferden i Norge og hvordan de definerer hva som er god dyrevelferd. MP vil derfor dele innsikt som kan brukes av eksempelvis varemottakere og faglag.»

Vi ønsker å oppfordre OEK til å videreføre samhandlingen med Animalia på dyrevelferd også i 2025 og at OEK fortsetter å dele sin innsikt på området. Vi registrerer fra søknaden til OEK at det jobbes med en dyrevelferdsindikator sammen med Animalia, og at prosjektet har blitt presentert.

Nye norske kostråd

OEK skriver at læreverket i grunnskolen for Matopedia ikke er oppdatert i tråd med de nye norske kostrådene, som ble lansert i august på grunn av manglende ressurser. Landbruksdirektoratet oppfordrer til at denne oppdateringen blir prioritert i 2025.

Til regnskapsrapportering våren 2026

Landbruksdirektoratet ber OEK om å rapportere på de målevariablene som er spesifisert under overskriften «Hovedmål 2025».

Landbruksdirektoratet ber om at midler til samarbeidsprosjekter mellom opplysningskontorene synliggjøres i regnskapet.

Innstilling

Landbruksdirektoratet innstiller på at Omsetningsrådet bevilger en totalramme for OEKs budsjett for 2025 på inntil 79,41 mill. kroner.

Sak nr.: 105/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter og Norsk Gardsost 2025	Sak nr.: 24/79167-4

Beskrivelse

Tine SA (Tine) søker om 28,85 mill. kroner til opplysningsvirksomhet for melk og meieriprodukter for 2025. Av dette er 28,35 mill. kroner øremerket Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter (MELK) og 500 000 kroner til Norsk Gardsost, som bidrag til finansieringen av oste-NM i 2025.

MELK har et budsjett for 2025 på i alt 30,67 mill. kroner, der eierne bidrar med 2,32 mill. kroner til melkekampanjen, forutsatt tilsvarende beløp til kampanjen fra fondet for melk.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-1 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Vedlegg

Brev fra Tine av 6. november 2023
Søknad fra MELK for 2025
Handlingsplan fra MELK for perioden 2024-2026
Søknad fra Norsk Gardsost for 2025

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter AS for 2025 på 30 670 000 kroner godkjennes.
2. Av fondet for melk kan Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter anvende inntil 28 350 000 kroner, inkludert søtmelkskampanjen i 2025
3. Av fondet for melk kan Norsk Gardsost anvende inntil 500 000 kroner som budsjett til oste-NM i 2025.

Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter og Norsk Gardsost 2025

Tine søker i brev av 6. november 2024 om midler til Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter (MELK) AS for 2025. Tine søker om 28 350 000 fra fondet for omsetningsavgift for melk. I tillegg til dette bidrar eierne med 2 320 000 til videre arbeid med søtmelksskampanjen, som ble startet opp i 2020. Totalbudsjettet for MELK i 2025 blir dermed 30 670 000, hvorav 28 350 000 kroner søkes dekket av fondet for melk.

Budsjettforslaget er godkjent i konsernstyret i Tine og i styret til Melk.no.

Tine søker om midler til Norsk Gardsost for 2025. Det søkes om 500 000 kroner fra omsetningsfondet for melk. Budsjettforslaget er godkjent i konsernstyret til Tine.

Under gjennomgås henholdsvis MELK og Norsk Gardsost sine søknader.

Budsjettforslag MELK 2025

Budsjettforslaget for MELK er på totalt 30 670 000 kroner, hvor 28 350 000 kroner dekkes av omsetningsfondet for melk. De resterende 2 320 000 finansieres av eierne av MELK. Totalt sett er det budsjettert med 970 000 mer enn i 2024. Beløpet som er satt av til søtmelksskampanjen er økt med 70 000 fra 2024 og som i tidligere år forutsettes det at det tildeles et tilsvarende beløp fra omsetningsmidlene som eierfinansiering til søtmelksskampanjen i 2025. Dette innebærer at av de 28 350 000 kroner det søkes om fra fondet for melk, øremerkes 2 320 000 kroner til søtmelksskampanjen i 2025.

Totalt sett foreslås det å øke bruken av omsetningsmidler med 900 000 kroner, eller 3,3 prosent. Økningen er fordelt på driftskostnader og markedsaktiviteter.

Oppsummering av budsjettforslag (uten eierfinansiering) for 2025, budsjett 2024 og regnskap 2023, i kroner.

	Regnskap 23	Budsjett 24	Budsjett 25	Differanse, budsjett 24 -25	Avvik (%)
Personal og drift	12 392 242	12 713 400	12 600 000	- 113 400	0,9
Markedsaktiviteter	13 643 042	14 736 600	15 750 000	1 013 400	6,9
Totalt	26 035 284	27 450 000	28 350 000	900 000	3,3

Hovedposter i budsjettforslag, i kroner

Personal og drift	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023	Differanse budsjett 2025 og 2024	Differanse budsjett 2025 og 2024, i prosent
Personalkostnader	10 000 000	10 326 000	10 155 572	- 326 000	- 3,2
Andre driftskostnader	2 600 000	2 387 400	2 236 670	212 600	8,9
Sum personal- og driftskostnader	12 600 000	12 713 400	12 392 242	- 113 400	0,9
Markedsaktiviteter					
Forbruker	13 110 000	12 362 600	11 266 230	747 400	6,0
Samfunnsmiljø	1 419 000	1 176 000	1 274 014	243 000	20,7
Kompetanse, innsikt, strategi	1 221 000	1 198 000	1 102 798	23 000	1,9
Totalt markedsaktiviteter omsetningsn	15 750 000	14 736 600	13 643 042	1 013 400	6,9
Eierfinansiering	2 320 000	2 250 000	2 250 000	70 000	3,1
Sum markedsaktiviteter	18 070 000	16 986 600	15 893 042	1 083 400	6,4
Sum drift + marked omsetningsmidler	28 350 000	27 450 000	26 035 284	900 000	3,3
Sum drift + marked totalt	30 670 000	29 700 000	28 285 284	970 000	3,3

Personal- og driftskostnader

Personal- og driftskostnader består av personalkostnader på 10 mill. kroner og driftskostnader på 2,6 mill. kroner.

De foreslåtte personalkostnadene er redusert med 3,2 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024. Lønnskostnadene øker totalt med 4,7 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024. Dette inkluderer en gjennomsnittlig lønnsøkning på 4,6 prosent, i tillegg til en bemanning for 2025. Antall ansatte og årsverk er basert på 8. Det har vært en nedgang på 15 prosent på indirekte personalkostnader, som skyldes at to ansatte har skiftet pensjonsordning. Dette har gitt en besparelse på omtrent 700 000 kroner i pensjon og arbeidsgiveravgift.

Driftskostnadene har økt med omtrent 212 000, eller 8,9 prosent. Brorparten av denne økningen er regnskap og revisjonshonorarer, samt noe økning utover KPI på felleskostnader, forsikring og reisevirksomhet. I kronebeløp er disse økningene relativt små.

Totalt utgjør personal- og driftskostnadene 41 prosent av det totale budsjettet (inkludert eierfinansiering).

Markedsaktiviteter

Markedsaktiviteter består av flere delaktiviteter. Markedsbudsjettet som søkes over omsetningsmidlene er på totalt 18 750 000, som er en økning på 1 013 400, eller 6,9 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2024.

I tillegg til dette går eierne i MELK inn med 2 320 000 kroner til søtmeelskampanjen.

Markedsbudsjettet for 2025 er inndelt i tre hovedområder i tråd med strategisk plan for 2024-2026: forbruker, samfunnsmiljø og kompetanse/analyse/innsikt.

Forbruker

Det er satt av 13 110 000 kroner til hovedområde forbruker, noe som tilsvarer 83 prosent av de totale markedsmidlene finansiert av omsetningsavgiften. Posten er økt med 747 000 kroner, eller 6 prosent sammenlignet med 2024. Hoveddelen av økningen går til mediekjøp og reklamekampanjer. Dette er blant annet kjøp av tv, onlinevideo,

innholdsannonsering og sosiale medier. Det er lagt opp til en økning på 812 000 kroner, eller 8 prosent, på denne posten.

MELK øker sitt budsjett til strategisk rådgivning i 2025 med 150 000, eller 75 prosent, sammenlignet med 2024. Dette er for å bidra i aktualitetssatsningen, samt midler til praktisk gjennomføring av mediekonsepter. Videre er det små økninger på postene utviklingskostnader kampanjemateriell og driftskostnader nettside, mens kostnadene til utviklingskostnader nettside og betalt søk er noe redusert.

Samfunnsmiljø

Posten samfunnsmiljø omfatter aktiviteter knyttet til kontakt og dialog med sentrale samfunnsmiljøer. Posten er totalt på 1 419 000, en økning på 243 000, eller 20,7 prosent, sammenlignet med budsjett for 2024.

Kostnadsøkningen skyldes blant annet posten diverse internasjonalt arbeid, hvor de faktiske påløpte kostnadene i 2024 ender over budsjett. Økningen er på 211 000, eller omtrent 75 prosent. Dette er blant annet grunnet økte kontingenter og en ugunstig valuta. I tillegg er det økte kostnader til reise- og opphold, blant annet til The International Dairy Federation sin konferanse, som i 2025 blir arrangert i Chile. Prisene på dette har også økt betraktelig, og posten var underbudsjettet i 2024. Posten undervisning og ekstern kompetanseheving har også økt med 87 000 kroner, eller 40 prosent. Dette skyldes høyere driftskostnader av Matopedia enn først antatt, og midler til informasjonsjobbing mot flere helsepersonellgrupper enn tidligere.

Videre er det også redusert noe på postene mediekjøp fagpresse og arrangementer og møteplasser, da det blant annet legges opp til flere webinar og fagmøter.

Kompetanse, analyse, innsikt

Til kompetanse, analyse og innsikt er det budsjettet med 1 221 000 kroner, en økning på 23 000, eller 1,9 prosent. Midlene går primært til kompetanseutvikling, analyse og medieovervåking. I 2025 er det planlagt å bruke noe mindre på datainnhenting og analyse, og noe mer på effektmålinger og medieovervåking.

Søtmelkskampanjen

2025 er de sjette året MELK vil bruke midler til denne kampanjen. Den er delvis finansiert av eierne, under forutsetning at det også settes av midler fra omsetningsmidlene til kampanjen. Bakgrunnen for kampanjen var utfordringene i melkemarkedet, med et ønske om å øke synligheten ut mot forbruker på søtmelk. Eierne bidro med 3 mill. kroner i 2020, og 2,25 mill. kroner i 2021-2024. I budsjettforslaget for 2025 ligger det inne en mindre økning på 70 000 kroner på denne posten, og det er budsjettet med 2 320 000 kroner. Omsetningsmidlene inngår i budsjettposten forbruker, som er omtalt ovenfor. For mer informasjon om søtmelkskampanjen, se tidligere behandlinger av budsjettet for MELK som omhandler denne kampanjen.

Formål og strategi for MELK

Formålet til MELK er å optimalisere forbruket av melk primært, men også ost og yoghurt. Dette gjøres gjennom å øke meieriproduktenes attraktivitet, samtidig som produktenes posisjon blir styrket blant relevante samfunnsmiljøer.

MELK har én tydelig strategisk retning. Denne er å styrke positive holdninger til meieriprodukter har høy ernæringsverdi og er sunne og gode valg i dag og i fremtiden. MELK skal også sikre at meieriprodukter er anbefalt som en del av både voksne og barns kosthold.

Dette skal gjøres gjennom fire strategiske grep gjennom å fremheve at melk og meieriprodukter:

1. Er bra for helsen
2. Er anbefalt av helsemyndighetene
3. Gir merverdi til måltidene
4. Er en viktig del av et verekraftig kosthold

MELK tar også sikte på i 2025 å videreføre og forsterke arbeidet med å fremstå som en tydelig utfordrer og debattant inn i relevante diskusjoner om kosthold og helse i ulike medier.

Videre har MELK to definerte målgrupper. Disse er forbrukere, som de ønsker å motivere til å i større grad inkludere melk og meieriprodukter i kostholdet sitt. Den andre målgruppen er utvalgte grupper og enkeltpersoner blant samfunnsmiljøene, hvor målet er å sikre og styrke melkens og meieriprodukters posisjon blant disse.

Holdningene til melk, ost og yoghurt har hatt en positiv utvikling over tid. 70 prosent opplever melk som et sunt produkt, mot 10 prosent som mener melk er et usunt produkt. Til tross for at melk har en god posisjon på sunnhet blant forbrukerne, viser målinger at flere velger bort melken i tradisjonelle måltider som frokost.

MELK peker på tre trender som påvirker salget av meieriprodukter:

1. Prisøkninger har ført til at forbrukerne er mer prisbevisste. Det prioriteres kjente basisvarer som meieriprodukter på bekostning av dyrere spesialvarer.
2. Det er økt oppmerksomhet på å redusere innholdet av ultraprosessert mat. Dette har bidratt til vekst for produkter som helmelk og yoghurt naturell.
3. Proteinrike produkter har blir svært populært, spesielt i treningsmiljøer og gjennom spredning i sosiale medier. Omsetningen av produkter som cottage cheese og smaksatt melk og yoghurtvarianter med ekstra høyt proteininnhold har vokst på grunn av dette.

I sin handlingsplan legger også MELK frem sine viktigste planlagte aktiviteter i 2025.

1. De skal gjennomføre markedskampanjer i betalte kanaler. Denne kampanjen skal være tilnærmet kontinuerlig, først og fremst gjennom reklamekampanje og søkedrevne annonser. Det er forventet at omtrent 75 prosent av markedsbudsjettet går til denne aktiviteten.
2. MELK skal videreutvikle innhold på egen nettside, egne sosiale medier, og i kjøpte kampanjer.
3. MELK skal spre sine synspunkter og skape engasjement i fortjente medier. De skal stå for en merkenøytral stemme i aktuelle debatter. De vil kontinuerlig følge med på aktuelle temaer, og aktivt komme med synspunkter. MELK skal også være en faglig troverdig stemme gjennom kronikker, pressemelding m.m.
4. Det skal aktivt jobbes for at posisjonen meieriproduktene har fått i de nye kostrådene blir kjent blant forbrukere og relevante samfunnsmiljøer. Relevante samfunnsmiljøer kan blant annet være helsemyndigheter, faggrupper innen helse/ernæring eller sentrale enkeltpersoner.

Til slutt er MELK aktivt deltagende i internasjonale samarbeid som The International Dairy

Federation, International Milk Promotion, og European Milk Forum. I tillegg er de engasjert i nasjonale samarbeidsprosjekter med andre opplysningskontor, som for eksempel Matopedia.

I handlingsplanen ligger en mer detaljert beskrivelse av mål og hovedaktiviteter for MELK i 2025.

Budsjettforslag Norsk Gardsost

Norsk Gardsost er en organisasjon for norske håndverksysteri og gårdsmeieri med 356 medlemmer, hvorav 192 er produsentmedlemmer. De organiserer en stor andel av de som jobber med småskala melkeforedling i Norge, og arbeider for å bedre rammevilkårene for denne næringen.

Norsk Gardsost skal arrangere NM i ost i 2025, og vil i den anledning synliggjøre alle ysterier på Ostelandet.no. De mener et slikt arrangement kommer hele oste-Norge og produsentene til gode med sikte på produksjon av kvalitetsvarer. Formålet med arrangementet er blant annet:

- Løfte frem kvalitet og mangfold
- Øke motivasjon for videreutvikling av nye produkter
- Øke salg av norsk og lokalforedlet ost som følge av høy kvalitet og gode smaker
- Øke kunnskap om et mathåndverk som gir unike smaksopplevelser fra ulike gårder, støler og meieri.

Budsjett for NM i ost 2025, i kroner

	Inntekter		Utgifter		Omsetningsmidler
Omsetningsrådet	500 000	Prosjektledelse	300 000	Markedsføring og presse	100 000
Innovasjon Norge	300 000	Sekretariat	200 000	Finalekveld	100 000
Sponsormidler	400 000	Leie av lokal	100 000	Premier/diplomer	20 000
		Bedømming	100 000	Kjølelager	30 000
		Logistikk	100 000	Ostelandet	100 000
		Markedsaktiviteter	400 000	Fagdag	50 000
				Filmer om melkebønder	100 000
Total	1 200 000		1 200 000		500 000

Tine mener enkeltarrangement som NM i ost er i grenseland for hva omsetningsavgift bør benyttes til, og det arrangeres en rekke aktiviteter hvor mat og meieriprodukter profileres. Tine mener likevel at et oste-NM har en spesiell betydning for å videreutvikle et mangfold i meierimarkedet som kan gjøre norsk melkeproduksjon mer robust.

Mer informasjon om de ulike aktivitetene finner man i søknaden fra Norsk Gardsost, som er vedlagt søknaden fra Tine.

Tine anbefaler å støtte Norsk Gardsost med 500 000 kroner til oste-NM.

Landbruksdirektoratets vurdering

Budsjettforslag MELK

Budsjettforslaget for omsetningsmidler i 2025 er totalt sett på 900 000 kroner mer enn i 2024, en økning på 3,3 prosent. SSB anslår en økning i konsumprisindeks for 2025 på 3,3 prosent.

Personal- og driftskostnader reduseres med 113 000 kroner fra 2024, en nedgang på 0,9

prosent. Personalkostnadene er redusert med 326 000, begrunnet med at to ansatte går ut av den ytelsesbasert pensjonsordningen og inn i MELKs innskuddsbaserte ordning. Det er lagt inn en lønnsutvikling på 4,6 prosent, og antall årsverk i 2025 er 8. Lønnsutviklingen er i tråd med SSBs prognoser for forventet lønnsvekst i 2025.

Direktoratet registrerer at søtmelksskampanjen blir viktig for Opplysningskontorets aktivitet også i 2025. Denne kampanjen ble vurdert i sak 121/19, hvor det ble pekt på flere positive faktorer med kampanjen. Det øremerkede budsjettet til kampanjen er foreslått økt i 2025 med 70 000 kroner. Budsjettet har de siste fire årene vært uendret, og direktoratet har ingen innvendinger mot at budsjettet økes noe i 2025. Økningen utgjør totalt en økning på 3,1 prosent. Direktoratet understreker at det er viktig med effektmåling av kampanjen, og det forutsettes at det rapporteres resultater i forbindelse med regnskapet for 2025.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Budsjettforslag Norsk Gardsost

Norsk Gardsost søker om et budsjett på 500 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk i 2025. Det er flere år siden Norsk Gardsost sist mottok omsetningsmidler, sist i 2019. De mottok da 200 000 kroner.

Det er levert budsjett for totale inntekter og utgifter til NM arrangementet, og det er spesifisert hvilke utgifter som skal dekkes av omsetningsavgiften. Søknaden er godkjent i Tines konsernstyre.

Landbruksdirektoratet vurderer at NM-arrangementet til Norsk Gardsost oppfyller kriteriene for støtte etter punkt § 2 pkt. 1 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, og at tiltaket kan bidra til økt omsetning av norsk håndverksprodusert ost. Direktoratet forutsetter at omsetningsavgiften brukes til de postene som er spesifisert i budsjettet, og at det synliggjøres i regnskapet hva omsetningsmidlene er blitt brukt til.

I Omsetningsrådets behandling av budsjett for faglige tiltak i 2016 og budsjett for OFM (jf. OR-saker 87/15 og 88/15) ble det vedtatt at midler til Norsk Gardsosts NM-arrangement skulle tildeles gjennom MELK, og at MELK fikk ansvar for at midlene brukes i tråd med formålet.

I MELK sitt styrevedtak 17. september 2019 ble det bedt om en ny vurdering av opplysningskontorets rolle i slike søknader. Tine informerte da at de ville se på MELK sin rolle i slike saker. Tine har også problematisert dette i sitt brev, og at det må vurderes å samordne disse søknadene, for eksempel ved å kanalisere dem via MELK, som kan ta dem med i vurderingen av generiske markedsføringstiltak.

I 2019 avviste Tine søknaden fra Norsk Gardsost for 2020. I protokollen fra sak 121/12 av 13. desember 2019 heter det: «I styrevedtak 17. september 2019 ber OFM om en ny vurdering av opplysningskontorets rolle i slike søknader. Landbruksdirektoratet viser til at Tine har informert om at de vil se på OFMs rolle i slike saker i løpet av våren 2020.»

Direktoratet kan ikke se at dette er fulgt nærmere opp.

Direktoratet viser også til Omsetningsrådets sak 85/16 av 9. desember 2016, hvor følgende vedtak ble fattet på generelt grunnlag:

«Omsetningsrådet mener at opplysningsvirksomhet bør gjennomføres av opplysningskontorene. Markedsregulator, som søker rådet om midler til blant annet opplysningsvirksomhet i de store produksjonene, bør ikke fremme søknader der prosjekt

eller søker ikke tilfredsstiller kravene i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2 nr. 1.»

Etter regelverket er det markedsregulator, her Tine, som skal fremme søknad om anvendelse av avgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine mottar midlene, legger fram revisorbekreftet regnskap og er ansvarlig for at midlene blir brukt i tråd med forutsetninger og budsjettvedtak fattet av rådet. Vedtaket som er foreslått er med dette som utgangspunkt.

Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer utover det som er omtalt over.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Sak nr.: 106/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn - Budsjett for opplysningsvirksomhet brød og korn 2025	Sak nr.: 24/80245-3

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) har lagt fram forslag til budsjett på 4,9 mill. kroner for Opplysningsvirksomhet for brød og korn i 2025, og søker om at 2 450 000 kroner kan belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Øvrig finansiering fordeles som følger:

Norgesmøllene AS 610 000 kroner og Lantmännen Cerealia AS 610 000 kroner. For øvrig bidrar Bakehuset AS med 310 000 kroner, Gomanbakeren AS med 290 000 kroner, Mesterbakeren med 260 000 kroner, United Bakeries med 125 000 kroner og Idun Industri AS med 245 000 kroner.

Opplysningsvirksomheten skal gjennomføres av Opplysningskontoret for brød og korn.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra FKA av 30. oktober 2024 med forslag om budsjett og strategiplan for opplysningsvirksomhet brød og korn 2025, samt samarbeidsavtale med OEK.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for opplysningsvirksomhet for brød og korn i 2025 på 4,9 mill. kroner godkjennes, og inntil 2 450 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn - Budsjett for opplysningsvirksomhet brød og korn 2025

I brev av 20. november 2024 oversender FKA budsjettforslag og strategiplan for opplysningsvirksomhet brød og korn for 2025, samt samarbeidsavtale med OEK. Budsjettet er godkjent av styret i FKA 29. oktober 2024. Samlet forslag til budsjetttramme er 4,9 mill. kroner. I budsjettforslaget er det forutsatt at 2 450 000 kroner bevilges fra fondet for omsetningsavgift korn.

Fordelingen mellom de øvrige bidragsyterne følger av tabell under:

Bidragsytere	Bidrag
Fondet for omsetningsavgift for korn	2 450 000
Norgesmøllene AS	610 000
Lantmännen Cerealia AS	610 000
Bakehuset AS	310 000
Gomanbakeren AS	290 000
Mesterbakeren AS	260 000
United Bakeries AS	125 000
Idun AS	245 000
Totalt (kroner)	4 900 000

Samlet budsjett øker fra 2024 med 100 000 kroner, tilsvarende 2,1 prosent.

Budsjettet er basert på en forventet lønnsvekst på 4,6 % og prisvekst på 3,3 % på resterende budsjettmasse i perioden. Pals har valgt å trekke seg fra samarbeidsavtalen. Deres årlige bidrag på 91 000 kroner i 2024 er ikke kompensert av de andre aktørene.

Regnskaps- og budsjettoversikt for opplysningsvirksomhet for brød og korn med framlagte forslag til budsjett i 2025, kr:

Kostnader	Regnskap 2023 ¹⁾	Budsjett 2024	Budsjettforslag 2025	Endring kr	Endring, prosent
Personal og drift	1 867 046	2 100 000	2 195 000	95 000	4,5
Markedsaktiviteter	2 729 434	2 700 000	2 705 000	5 000	0,2
Totale kostnader	4 596 480	4 800 000	4 900 000	100 000	2,1

1) Det er avvik på 27 kroner sammenlegnet med vedtatt regnskap for 2023. Dette skyldes en summeringsfeil i saksunderlaget til regnskapsaken.

Sammenligning budsjett for 2024 mot budsjett for 2025, prosent

	2024	2025
Personal og drift	44	45
Markedsaktiviteter	56	55
Totale kostnader	100	100

For 2025 utgjør bidragene fra Norgesmøllene AS, Lantmännen Cerealia AS og bake- og konditorene til sammen kroner 2 450 000 kroner, 50 prosent av totalt budsjett. Midlene som er foreslått belastet fondet for omsetningsavgift for korn utgjør de resterende 50 prosent av budsjettet. Totalbudsjettet blir da på 4,9 mill. kroner.

Nytt brødprosjekt er startet opp i 2024. Dette er et samarbeid med aktører i bransjen. Brødprosjektet vil være et av satsingsområdene framover.

Strategiplanen for opplysningsvirksomheten for brød og korn videreføres i store trekk fra 2024, og har følgende hovedstrategier:

1. Ta en tydelig og aktiv rolle i digitale/sosiale medier med satsing på tilpasset innholdsproduksjon, søkemotoroptimalisering og målrettet annonsering.
2. Aktivt formidle kunnskap om korn og kornbasert mat sine fordeler/styrker når det gjelder god bærekraft og sunn ernæring til, og i prioritert rekkefølge: media, relevante, organisasjoner og opinionsdannere samt myndigheter.
3. Ha et tett samarbeid med andre opplysningskontor og andre relevante aktører for å hente ut synergi og merverdi, både faglig, produksjonsmessig og formidlingsmessig.

Det er videre konkretisert to hovedområder i strategiplanen, som gjengis i korte trekk under:

1. Strategi for mediekontakt og kommunikasjon:

- Være en proaktiv og tydelig aktør som belyser og kommuniserer forbrukerrettet om relevante temaer innen korn, kornproduksjon og kornbasert mat
- Være en proaktiv og attraktiv samarbeidspartner for skoleverket, og levere oppdatert materiell og kompetanse til skolene innen bærekraft, korn som råvare, matlaging og ernæring.
- Delta aktivt i det offentlige brørdordskiftet, ta initiativ til møter og arrangementer innen våre sentrale satsingsområder samt være talsorganisasjon for korn og brød og andre bakevarer

2. Strategi for innholdsproduksjon:

- Forbruker: Framskaffe, utvikle og formidle faglig fundert innhold for å bygge et godt omdømme og positive holdninger til norsk korn og kornprodukter
- Myndigheter/skole: Framskaffe, produsere og formidle fagkunnskap om ernæring, helse og bærekraft relatert til norsk korn og norske brød og kornprodukter
- Media/opinionsdannere/storsamfunn: Framskaffe, produsere og tilrettelegge for faglig kunnskap om ernæring og helse og miljø, relatert til norsk korn og norske brød og kornprodukter

Landbruksdirektoratets vurdering

Det er også for 2025 lagt opp til en 50 prosent finansiering fra omsetningsgiften for korn til opplysningsarbeid for brød og korn, som medfører at inntil 2 450 000 kroner kan belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Opplysningskontoret for brød og korn ble avviklet 31.12.2020, og opplysningsarbeidet har fra og med 1. januar 2021 blitt utført av OEK. Dette er nærmere redegjort for i sak 115/20 og 116/20. Det er markedsregulator, her ved FKA, som skal fremme budsjettsøknad og følge opp anvendelsen av tildelte omsetningsavgiftsmidler til opplysningsvirksomheten i kornsektoren. Det er oppnevnt et markedsråd, som representerer bidragsyterne nevnt over, med en tilhørende rammeavtale som regulerer aktiviteten og ansvarsforholdene mellom bidragsyterne, og en samarbeidsavtale som regulerer forholdet mellom markedsrådet og OEK. Avtalen er per dags dato forlenget til 31.12.2026.

I Samarbeidsavtalen mellom FKA og OEK er det presisert at forretningsideen som gjaldt for OBK ved avviklingen av selskapet skal videreføres som grunnlag for avtalen.

Landbruksdirektoratet vurderer med dette at søknaden tilfredsstiller kravet i gjeldende retningslinjer for opplysningsvirksomhet, og innstiller på at Omsetningsrådet godkjenner budsjettet og tildeler midler fra fondet for korn i henhold til søknaden.

Sak nr.: 107/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn – Budsjett for opplysningsvirksomhet 2025 - Brødkampanje	Sak nr.: 24/80311-4

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) søker om midler til prosjektet "Brødkampanje". Prosjektet vil pågå i perioden 2024-2027. Det søkes om 3,5 mill. kroner, per år i tre år fra og med 2025, til sammen 10,5 mill. kroner. I tillegg søker FKA om 250 000 kroner til oppstart av prosjektet i 2024.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 29.10.2024, og foreslår at Omsetningsrådet bevilger det aktuelle beløpet for både 2024 og 2025. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra FKA om midler for 2025. For 2024 anbefales ikke søknaden imøtekommet grunnet at denne er mottatt for sent.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Prosjektet finansieres som fremlagt i saksinnstillingen.
Oppdatert samarbeidsavtale ettersendes så snart denne er signert.

Vedlegg

Brev fra Norske Felleskjøp av 30.10.2024 og 02.12.2024
Signert Samarbeidsavtale av 20.06.2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Felleskjøpet Agris finansieringsmodell for prosjektet Brødkampanje for perioden fra 2025 til 2027 tas til orientering. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som orientert. Endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondet for korn vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.
2. Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til opplysningsvirksomhet i 2025 inntil 3,5 mill. kroner til prosjektet Brødkampanje.

Korn – Budsjett for opplysningsvirksomhet 2025 - Brødkampanje

I brev av 30.10.2024 med tilleggsopplysninger av 02.12.2024 søker FKA om midler til samarbeidsprosjektet «Brødkampanje». Styret i FKA behandlet søknaden 29.10.2024 og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 10,5 mill. kroner, fordelt på 3,5 mill. kroner per år, i tre år.

Prosjektet går i perioden 2024-2027 med total kostnadsramme på 22,05 mill. kroner.

Prosjektet er i utgangspunktet et samarbeid mellom: Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK), Felleskjøpet Agri SA, Bakehuset AS, Goman AS og Mesterbakeren AS, nedfelt i en samarbeidsavtale av 20. juni 2024.

Signert samarbeidsavtale av 20. juni 2024 er vedlagt.

I brev av 02.12.2024 bekrefter FKA at følgende aktører også deltar i prosjektet: Mills AS, Idun Industri AS, United Bakeries AS, Opus Ingredients AS, Lantmännen Cerealia AS og Norgesmøllene AS.

Bakgrunn og formål

Norsk dagligvare og bakeri har de siste årene opplevd at salget av brød faller. Formålet med denne avtalen er i første omgang å motvirke fallende salg av brød i norsk dagligvare og bakeri, og på sikt å øke salget av brød i norsk dagligvare og bakeri. Dette er konkretisert i følgende strategiske mål:

1. Stoppe fallet i salg av brød innen utgangen av 2026.
2. Fra 2027 øke salget av brød i butikk og bakeri, og oppnå totalt 5 prosent økning i salget innen utgangen av 2029. Utgangspunktet for økningen er nivået per 31. desember 2023.

Finansiering

Bakehuset, Goman og Mesterbakeren skal samlet bidra med minimum 2,5 mill. kroner, per år, fra og med 2025 til og med 2027. Mills, Idun, United Bakeries, Opus, Lantmännen Cerealia og Norgesmøllene skal samlet bidra med 850 000 kroner per år, fra og med 2025 til og med 2027.

FKA skal bidra med minimum 3,5 mill. kroner, per år, fra og med 2025 til og med 2027. Bidraget fra FKA forutsetter Omsetningsrådets godkjenning.

Organisering og framdrift

- Oppstart av prosjektet er satt til 1. august 2024.
- Prosjektet vil være et satsningsområde for opplysningsvirksomheten for brød og korn framover.
- Det skal opprettes et prosjektråd med der alle partene er representert.
- For å bidra til måloppnåelse skal OEK gjennomføre generisk kommunikasjon og markedsføring. Dette skal blant annet skje ved følgende aktiviteter:
 - Framskaffe nødvendig fakta og innsikt
 - Lage en tilpasset strategi for prosjektet
 - Lage innhold
 - Måle effekten
 - Eventuelt justere strategi
 - Dekke overheadkostnader

Landbruksdirektoratets vurdering

Av søknaden av 30.10.2024 med tilhørende prosjektbeskrivelse blir det framhevet at «Formålet med prosjektet er i første omgang å motvirke fallende brødsalg i norsk dagligvare og bakeri. Målet er på sikt å øke salget av brød og gjennom dette medvirke til å styrke norsk korn- og melproduksjon og norske bakeri.» Prosjektet vurderes å være i tråd med retningslinjene om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til opplysningsvirksomhet. Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet legger Felleskjøpet Agris søknad om prosjektmidler til prosjekt Brødkampanje med tilhørende finansieringsmodell for perioden fra 2025 til 2027 til grunn for gjeldende periode. Det bør settes som betingelse at de øvrige aktørene bidrar som foreslått, og at endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondet for omsetningsavgift korn vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.

Ved fastsetting av omsetningsavgiften for kornåret 2024/2025, sak 72/24, er det tatt hensyn til kostandene ved deltakelse i dette prosjektet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om bevilgning av 3,5 mill. kroner, for 2025 innvilges.

Når det gjelder den delen av søknaden som omhandler 2024, er søknaden mottatt for sent til å kunne komme i betraktning. I henhold til retningslinjer for anvendelse av omsetningsavgift til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, er ordinær søknadsfrist 15. oktober før budsjettåret, etter prinsippet om at anvendelse av midler over omsetningsavgiften skal være forhåndsgodkjent av rådet med mindre annet regelverk tilsier noe annet.

Sak nr.: 108/24	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Grønt - Budsjett for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse 2025	Sak nr.: 24/74983-6

Beskrivelse

Opplysningskontoret for frukt og grønnt (OFG), GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) - produsentretta rådgiving, fruktlagerinspektøren, Fagforum Potet og GPS – administrasjon av avsetningstiltak søker i sum om 33 638 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og godtgjørelse for administrasjon av avsetningstiltak for 2025. Det ble bevilget 31 462 000 kroner til de samme organisasjonene for 2024.

For 2025 er det bevilget 40,9 mill. kroner over statsbudsjettet som skal dekke opplysningsvirksomhet og faglige tiltak i grøntsektoren, samt administrasjon av avsetningstiltak for epler og matpoteter. Dette er en økning på 2,0 mill. kroner fra 2024, og økningen er øremerket OFG.

I tillegg skal bevilgningen være med å finansiere fondet for omsetningsavgift hagebruks sin andel av markedsføringen av Nyt Norge (1 425 000 kroner) og Stiftelsen Norsk Mats arbeid med forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk (530 000 kroner). Ubrukte midler tilføres fondet for omsetningsavgift hagebruk, og skal dekke kostnadene ved markedsregulering av epler og matpoteter.

Landbruksdirektoratet innstiller på å tildele i alt 33 588 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og administrasjon av avsetningstiltak i grøntsektoren i 2025. Dette er en avkortning i søknaden fra Fagforum Potet på 50 000 kroner.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 15. oktober 2024 fra Opplysningskontoret for frukt og grønnt, ny strategiplan for 2025–2030, og overordnet aktivitetsplan og budsjett for 2025.

Brev datert 7. oktober 2024 fra GPS vedlagt søknad om tilskudd til produsentrettet rådgivning for hagebruk for 2025 med budsjett og virksomhets- og tiltaksplan.

Brev av 7. oktober 2024 fra GPS med søknad om tilskudd til GPS – administrasjon av avsetningstiltak og fruktlagerinspektøren vedlagt arbeidsplan og budsjett for 2025 for begge tiltak.

Brev av 15. oktober 2024 fra Fagforum Potet med søknad om støtte for 2025 vedlagt oversikt over arbeidsoppgaver og budsjett.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettene for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak godkjennes. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak i 2025 anvendes inntil 33 588 000 kroner fordelt slik:

1. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) kan anvende inntil 30 920 000 kroner.
2. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 1 000 000 kroner til produsentrettet rådgivning.
3. Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 740 000 kroner til faglige tiltak
4. Fagforum Potet kan anvende inntil 200 000 kroner til faglige tiltak.
5. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 728 000 kroner til administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter.

Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2025.

Grønt - Budsjett for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse 2025

Bakgrunn

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren bevilges over jordbruksavtalen og er avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet. Midlene overføres til fondet for kollektivt dekt omsetningsavgift i grøntsektoren.

I jordbruksoppgjøret 2024 ble det bevilget 40,9 mill. kroner for 2025 til markedstiltak i grøntsektoren. Dette er en økning av rammen på 2,0 mill. kroner fra 2024.

I Prop. 105 S (2023–2024) er det presisert at økningen er øremerket Opplysningskontoret for frukt og grønt.

Bevilgningen på 40,9 mill. kroner skal også være med å finansiere fondet for omsetningsavgift hagebruks sin andel av markedsføringen av merkeordningen Nyt Norge og Stiftelsen Norsk Mats arbeid med forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat, på henholdsvis 1 425 000 kroner og 530 000 kroner (se egen sak i dette møtet).

Ubrukte midler fra bevilgningen tilføres fondet for omsetningsavgift hagebruk, og skal dekke kostnadene ved regulering av epler og matpoteter.

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), fruktlagerinspektøren, Fagforum Potet og GPS – administrasjon av avsetningstiltak søker i sum om 33 638 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og godtgjørelse for administrasjon av avsetningstiltak for 2025. Det ble bevilget 31 462 000 kroner til de samme organisasjonene for budsjettåret 2024.

1. Opplysningskontoret for frukt og grønt, budsjett for 2025

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) søker om 30,92 mill. kroner for 2025. Dette er 2,0 mill. kroner mer enn i 2024. Bakgrunnen for økningen i søknadsbeløp er den øremerkede økningen på 2,0 mill. kroner i statsbudsjettet.

Ny strategiplan for OFG for 2025–2030

På styremøtet 2. oktober 2024 vedtok styret i OFG en ny strategiplan for OFGs arbeid i perioden 2025–2030. Strategien er bygget på målsetningene om økt konkurransekraft, økt etterspørsel og mer norsk, som er formulert i utvalgsrapporten «Grøntsektoren mot 2035». I strategiplanen skriver OFG: «Generelt er det styrets ønske at OFG skal være mer offensiv og synlig i kommende periode. Dette for å bygge bedre nettverk og styrke relasjoner i bransjen, og for mer aktivt å markedsføre OFGs viktige bidrag for felles målsetning om økt forbruk av frukt og grønt, samt økt forståelse og aksept for at arbeidet krever langsiktig og styrket finansiering for realisering av målene.»

Stiftelsen har som formål «å stimulere til økt totalforbruk av frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge. Hovedhensikten med bruk av de midlene som kommer fra Jordbruksavtalen er å styrke omsetningen og forbruket av norske varer. Dette gjelder både konvensjonelle og økologiske varer. I tillegg skal OFG arbeide for å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold.»

I den nye strategien fremkommer det at OFGs visjon er at frukt og grønt skal være naturlig til alle dagens spisesituasjoner. OFG skriver videre at de skal være en aktiv part i at nasjonale målsettinger for grøntsektoren og for helsesektoren nås. Målsettinger på begge områder danner grunnlag for OFGs fokus og prioriteringer.

Rapporten «Grøntsektoren mot 2035», intensjonsavtalen for et sunnere kosthold (innsatsområde 4) og Helsedirektoratets nye kostholdsråd er OFGs viktigste styringsdokumenter i perioden.

I strategiperioden (2025–2030) vil OFGs prioriteringer og satsingsområder innebære:

1. Økt totalforbruk med fokus på å øke norskandel og norskpreferanse i tråd med rapporten «Grøntsektoren mot 2035».
2. Tre strategiske satsingsområder.

Område 1: Rolleutvikling

OFG skal ta en tydelig rolle i å drifte og å evaluere de to oppfølgingsprosjektene fra rapporten «Grøntsektoren mot 2035» gjennom prosjektene Grøntløftet (markedsføring) og Dialog- og innsikt-prosjektet i tett samarbeid med Stiftelsen Norsk Mat. Dette skal koordineres med grøntnæringens bærekraftsprosjekt i regi av Gartnerhallen SA.

OFG skal være mer offensive og synlige ute hos interessenter i kommende periode. Dette for å sikre finansiering og bedre nettverk og relasjoner i bransjen, og for å være en aktiv pådriver for å fremme økt forbruk av frukt og grønt. Med interessenter mener OFG: verdikjedeaktørene, faglagene, relevante departementer og direktorater (innen helse, utdanning og landbruk) og aktører med sammenfallende målsetninger med OFG. OFG sine etablerte fagdager, som arrangeres hver vår og høst, vil naturlig være viktige arenaer som kobles opp mot dette arbeidet.

OFG skal i perioden kartlegge og eventuelt utvikle aktiviteter mot nye segmenter som defineres å ha stort potensial, slik som offentlig sektor, institusjonsmarkedet, Forsvaret osv. I alle de daglige måltidene som serveres er det et stort potensial for å få mer norsk frukt og grønt på tallerken, og her mener OFG at de kan være med på å påvirke i riktig retning.

Område 2: Inspirasjon mot forbruker

Markedsføringsprosjektet Grøntløftet er et samarbeid mellom hele grøntnæringen i Norge, inkludert dagligvarehandelen, med mål om å øke forbruket og andelen av norske frukt og grønnsaker. Prosjektet har fått finansiering over jordbruksavtalen. Det er tildelt 5,0 mill. kroner årlig i tre år over Landbrukets utviklingsfond (LUF). Midlene er tildelt OFG, men prosjektet drives i samarbeid med Stiftelsen Norsk Mat.

OFG skriver at «Prosjektet vil ved hjelp av koordinerte aktiviteter mot aktører i dagligvareleddet bidra til en mye større total innsats samlet sett.» Kommunikasjonen i prosjektet vil bestå i inspirasjon, matglede og kunnskap, prioritert på bakgrunn av resultater fra segmenteringsundersøkelser. Videre er en prioritering at kommunikasjonen skal fokusere på høyere inntak av grønnsaker i spisesituasjonene, der barrierene er størst for de prioriterte målgruppene. Videre innsiktsarbeid i de prioriterte målgruppene er nødvendig for å lage relevant og treffsikker kommunikasjon.

Dagligvareaktører og andre relevante aktører som selger til sluttbruker skal koordinere sine egne markedsaktiviteter mot prioriteringer som er gjort i Grøntløftet, der perioder og fokus på produkter er avklart. Aktivitetene skal rapporteres i tråd med konkurranselovgivning og målet er at koordinerte tiltak fører til sterke samordnede tiltak som har effekt på endret forbrukeradferd. Alle involverte aktører vil være involvert i evalueringer som danner grunnlag for videre prioriteringer i perioden.

I strategiperioden vil OFG fortsette med prosjekter og aktiviteter rettet mot sekundære målgrupper. Barn og unge er en prioritet, i tillegg til segmenter av befolkningen som i dag har

lavt forbruk av frukt og grønt. Det skal også jobbes videre mot andre markeder slik som convenience, kantiner, dagligvare.

Område 3: Kraftsenter

OFG skal utvikle et dialog- og innsiktsmiljø som de omtaler som et «Kraftsenter». Kraftsenteret tar utgangspunkt i prosjektet Dialog- og innsikt som er finansiert gjennom Nasjonale tilretteleggingsmidler. Prosjektet retter seg mot verdikjedeaktørene i tillegg til presse, myndigheter, utvalgte forskningsmiljøer og alliansepartnere. Hensikten er å samle og presentere data om blant annet omsetning og forbruk. OFG ønsker å sikre at de til enhver tid er et relevant og troverdig verktøy som bidrar til etterspørselsdrevet vekst i grøntsektoren. Satsningen skal tydelig knyttes til føringene i rapporten «Grøntsektoren mot 2035» om at innovasjon og vekst bl.a. forutsetter at man har et bedre faktagrunnlag.

OFG skriver at «Dialog- og innsiktsprosjektet sitt «Dashboard» skal benyttes som grøntbransjens felles sted for å samle kvalitetssikret fakta og innsikt og naturlig kobles til OFG som et Kraftsenter.»

Budsjett og aktivitetsplan for 2025

OFG sitt budsjett og den overordnede aktivitetsplanen for 2025 ble behandlet og godkjent av styret den 2. oktober 2024. Budsjettet og aktivitetsplanen er utarbeidet i henhold til den nye strategien beskrevet over.

Hovedpostene i OFGs regnskap for 2023, budsjett for 2024 og budsjettforslag for 2025. De to siste kolonnene viser avvik mellom budsjett for 2024 og budsjettforslag for 2025 i kroner og prosent. Alle tall er oppgitt i kroner

Kostnader	2023 Regnskap	2024 Budsjett	2025 Budsjett	Endring kr	Endring %
Administrasjonskostnader	11 265 000	11 390 000	12 239 000	849 000	7,5 %
Markedsaktiviteter	14 605 000	17 530 000	18 681 000	1 151 000	6,6 %
Sum	25 870 000	28 920 000	30 920 000	2 000 000	6,9 %

OFGs totalbudsjett for 2025 er økt med 2,0 mill. kroner sammenlignet med 2024 som følge av den øremerkede bevilgningen over jordbruksavtalen. Det er lagt opp til en økning i administrasjonskostnader på 7,5 prosent, mens budsjettet for markedsaktiviteter er økt med 6,6 prosent.

I Jordbruksavtalen 2024–2025, kap. 5.3, står det følgende om den økte bevilgningen: «Midlene skal benyttes til å øke forbruket av norsk frukt og grønt. Tverrsektorielt arbeid skal vektlegges.»

Nøkkeltall fra budsjettene angitt i prosent av totale kostnader

	2024 Budsjett	2025 Budsjett	Endring
Administrasjonskostnader	39,40	39,60	0,20
Markedsaktiviteter	60,60	60,40	-0,20
Sum	100,00	100,00	

Budsjettforslaget for 2025 viser at fordelingen av midler mellom administrasjon og markedsaktiviteter er lik som budsjettet for 2024.

Under følger en gjennomgang av hovedpostene i administrasjonsbudsjettet og hovedpostene i aktivitetsbudsjettet.

Hovedposter i OFGs budsjett

	2023 Budsjett	2024 Budsjett	2025 Budsjett	Endring i kr*	Endring i %*
Personalkostnader	8 980 000	9 608 600	10 279 000	670 400	7,0 %
Driftskostnader	2 285 000	1 781 400	1 960 000	178 600	10,0 %
Sum administrasjonskostnader	11 265 000	11 390 000	12 239 000	849 000	7,5 %
Rolleutvikling			400 000	400 000	100 %
Inspirasjon mot forbruker	9 305 000	10 660 500	10 205 000	- 455 500	-4,3 %
Påvirkirkning barn og unge	850 000	1 050 000	1 450 000	400 000	38,1 %
Påvirkning mediebildet	1 820 000	2 162 000	2 251 000	89 000	4,1 %
Samarbeidsprosjekter	500 000	542 500	600 000	57 500	10,6 %
Web	600 000	1 350 000	1 871 000	521 000	38,6 %
Påvirkning av verdikjeden	300 000	535 000	534 000	- 1 000	-0,2 %
Innsikt og analyse	1 230 000	1 230 000	1 370 000	140 000	11,4 %
Sum aktivitetskostnader	14 605 000	17 530 000	18 681 000	1 151 000	6,6 %
Sum administrasjons- og aktivitetskostnader	25 870 000	28 920 000	30 920 000	2 000 000	6,9 %

* Differanse mellom budsjettforslag for 2025 og budsjett for 2024

Administrasjonskostnader for 2025

Administrasjonskostnadene består av kostnader til personal (lønn, kurs og organisasjonsutvikling) og drift (husleie, regnskap, kontorutstyr, reisekostnader etc.). I budsjettet for 2025 er de totale administrasjonskostnadene økt med 849 000 kroner fra 2024, en økning på 7,5 prosent. OFG skriver at de har «(...) justert poster under administrasjon som tidligere har vært underbudsjettet.»

OFG hadde åtte ansatte per 1. januar 2024. OFG har også to ansatte tilknyttet Skolefrukt, men disse finansieres via Helsedirektoratet, og er ikke tatt med i dette budsjettet.

I budsjettet er personalkostnadene økt med 7 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024. Det er underpostene styrehonorar, kurs og organisasjonsutvikling som har fått de største økningene. Lønnskostnadene isolert sett har en økning på 4,6 prosent og er dermed i tråd med SSBs prognose for 2025. Lønnsdannelsen i OFG følger frontfagsoverenskomsten.

Driftskostnader har en økning i budsjettet på 10 prosent. Det er underpostene regnskapshonorarer og revisjon som har de største økningene.

Aktivitetskostnader for 2025

Det totale aktivitetsbudsjettet for 2025 er økt med 1 151 000 kroner sammenlignet med budsjettet for 2024. Dette tilsvarer en økning på 6,6 prosent.

Aktivitetsbudsjettet er satt sammen av en rekke faste poster. Under følger en gjennomgang av de ulike budsjettpostene. OFG har mange større og mindre prosjekter i løpet av et år, og kun et utvalg blir presentert her. For en fullstendig oversikt over planlagte aktiviteter viser vi til vedlegget «Overordnet aktivitetsplan 2025».

Budsjettposten «**Rolleutvikling**» er en ny post i budsjettet. I denne posten inngår finansiering av OFGs årlige fagdager. I mars presenterer OFG frukt og grønt-statistikken som presenterer årlige volum- og verdiendringer, og i oktober presenterer OFG resultater fra forbrukerundersøkelsen «5 a day Europe» som viser utvikling i forbruk i Norge, Norden og andre deler av Europa.

OFG skal i 2025 starte kartlegging og eventuelt peke ut aktuelle aktiviteter mot nye segmenter som defineres å ha stort potensial for å øke omsetningen av norsk frukt og grønnsaker, bær og poteter. Eksempler på markeder er offentlig sektor, institusjonsmarkedet og Forsvaret.

Budsjettposten «**Inspirasjon mot forbruker**» er blant annet knyttet opp mot gjennomføringen av Grøntløftet. Budsjettposten har en ramme på 10,2 mill. kroner, en nedgang på 455 500 kroner sammenlignet med budsjett for 2024. I 2024 ble 1,2 mill. kroner av OFGs rammebudsjett brukt på oppstarten av prosjektet Grøntløftet. Dette er nå tatt ut av det ordinære budsjettet grunnet tildelingen til Grøntløftet over LUF.

Midler på denne budsjettposten skal blant annet dekke arbeid med kommunikasjonskonseptet «halve tallerken», skolestart og matpakke og engasjerende innhold i sosiale medier. Norske lagringsgrønnsaker, og norsk frukt, grønt og poteter i norsk sesong, prioriteres.

Posten «**Påvirkning barn og unge**» er økt med 400 000 kroner i 2025. Det er underposten «5 om dagen – barnehage» som styrkes. Prosjektet «5 om dagen barnehage» skal bidra til å etablere og påvirke gode matvaner hos barn fra tidlig alder. Prosjektet «Gulrot- fra jord til bord» er en av flere aktiviteter som skal videreføres i 2025. «Frukt og grønt-ambassadør» og «Potetdyrking i norske barnehager 2025–2027» er nye konsept som skal lanseres. Det siste initiativet er i samarbeid med Fagforum Potet, NIBIO, Norsk Landbruksrådgivning og Norges Bondelag. I 2025 er det avsatt midler til å utvikle og lage nytt materiell til helsestasjoner.

Budsjettposten «**Påvirkning mediebildet**» er økt med 89 000 kroner. I denne posten inngår blant annet redaksjonelle aktiviteter, presseovervåkning og sesongkalender (norsk i norsk sesong).

OFG har økt budsjettposten «**Samarbeidsprosjekter**» med 57 500 kroner i 2025. Samarbeid med de andre opplysningskontorene i landbruket er styrket med nesten 30 prosent. Opplysningskontorene i landbruket og Stiftelsen Norsk Mat lanserte i 2024 et nytt samarbeidsprosjekt «Heia bonden» med kampanjen «Hjemmelaga – fra norske bønder». Om prosjektet skriver OFG: «Med kampanjen «hjemmelaga» ønsker Opplysningskontorene i landbruket og Stiftelsen Norsk Mat å heie fram den norske bonden for jobben de gjør med å lage det vi mener er verdens beste mat.» Prosjektet skal «(...) bidra til å trekke forbruker nærmere den norske bonden ved å skape forståelse og respekt hos forbrukerne for innsatsen de gjør» og dermed bidra til økt omsetning av norske landbruksprodukter. Prosjektet er tre-årig og det vil gjennomføres aktiviteter i perioden 2024–2026.

OFG samarbeider med Baker- og konditorbransjens Landsforening, Sjømat Norge og Norges Frukt og Grønnsakgrossisters Forbund om konkurransen NM i Sunn mat i kantina. I 2025 vil det også være fokus på å undersøke mulighetene for om aktiviteten kan utvides til å nå enda flere, f.eks. gjennom en egen kåring for offshorebransjen, sykehjem/sykehuskantiner, studentkantiner og/eller messer i forsvaret.

Nettstedet www.frukt.no er OFGs landingsplattform for kampanjeaktiviteter, prosjektaktiviteter og egne aktiviteter i sosiale mediekkanaler. Arbeidet med å omstrukturere [frukt.no](http://www.frukt.no) for å forbedre brukeropplevelsen videreføres i 2025. Målet er å øke engasjementstallene og sikre en mer strømlinjeformet navigasjon for alle brukergrupper (forbrukere, skoler, bransjen, presse og media). Nettstedsanalyser, layout og funksjonstester, og implementere endringer vil være viktig fokus for arbeidet. Budsjettposten «**WEB**», hvor utvikling av [frukt.no](http://www.frukt.no) inngår, er styrket med 521 000 kroner i 2025.

«**Påvirkning av verdikjeden**» er en budsjettpost som består av kostnader til arrangementene NM i frukt og grønt – dagligvare og Nordic Green Chef 2025. NM i frukt og grønt – energistasjon ble etablert i 2024 og videreføres i 2025. Om konkurransen skriver OFG: «Energistasjoner (bensinstasjoner) er et stort marked for «i farta-segmentet», og har bred utstrekning over hele landet. Konkurransen NM i frukt og grønt – energistasjon skal stimulere de store kjedene til å konkurrere med hverandre om å bli best på frukt og grønt, slik at frukt og grønt og produkter med mye frukt og grønt oppleves som tilgjengelig og som et godt valg for forbruker.»

OFG skal ha en tydelig rolle og fungere som et sentrum for målgrupper som ønsker tall på utvikling i forbruk, volum og verdi på frukt og grønt. Videre skal OFG være en ledende innsikts- og kunnskapsaktør om norske forbrukere relatert til grøntsektoren. Budsjettposten «**Innsikt og analyse**» er styrket med vel 11 prosent i 2025. Under denne posten ligger frukt og grønt-statistikk, forbrukerundersøkelser, forbrukerinnsikt etc. og Kraftsenteret beskrevet lenger opp i saken. Den samlede innsikten skal gi et godt grunnlag for kommunikasjonstaktiske grep og prioriteringer og skal fungere som grunnlag for utvikling og innovasjon i grøntsektorens verdikjede.

Landbruksdirektoratets vurdering av OFGs budsjett for 2025

Ved jordbruksoppgjøret i 2024 ble bevilgningen til avsetningstiltak hagebruk for 2025 økt med 2,0 mill. kroner. Økningen var øremerket OFG, og det ble lagt føringer om at tverrsektorielt arbeid skal vektlegges. Omsetningsrådet har også tidligere gitt føringer om at det skal være økt samarbeid mellom opplysningskontorene i landbruket (sak 67/19 fra møte 20. mai 2019 og sak 63/20 i møtet 22. juni 2020). Direktoratet ser positivt på prosjektet «Heia bonden» som er et samarbeidsprosjekt mellom alle opplysningskontorene og Stiftelsen Norsk Mat.

Jordbruksavtalen gir videre føringer om at den økte tildelingen til OFG skal benyttes til å øke forbruket av norsk frukt og grønt. Det er direktoratet oppfatning at norske sesongvarer og norske lagringsgrønnsaker går igjen som en rød tråd i aktivitetsplanen for 2025. I budsjettet er til eksempel konseptet «Halve tallerken» med fokus på norske varer styrket med 265 000 kroner, og arbeidet med å fronte norsk i norsk sesong er styrket med 479 000 kroner.

Landbruksdirektoratet mener at OFGs budsjettforslag sammen med OFGs overordnede aktivitetsplan for 2025, tilfredsstiller forutsetningene i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det avsettes 30 920 000 kroner til opplysningsvirksomhet for frukt og grønt i 2025. Dette er en økning på 2,0 mill. kroner fra 2024, og økningen er en direkte følge av den øremerkede bevilgningen i jordbruksavtalen.

2. GPS, produsentretta rådgivning - budsjett for 2025

GPS søker i brev av 7. oktober 2024 om 1 000 000 kroner i tilskudd til produsentrettet rådgiving i hagebrukssektoren for 2025. Støtte til driften av markedsmøtet på Langhus er inkludert i søknadsbeløpet.

GPS' visjon og mål

GPS sin visjon er: «Vekst gjennom samhold!» Organisasjonens overordnede mål er: «Verdi-, volumvekst og økte norskandeler for poteter, grønnsaker, frukt og bær med like konkurransevilkår for produsenter og omsetningsledd – gjennom samhold og ved pris anbefalinger som gir god markedsbalanse - ut fra muligheter og særtrekk i de ulike kulturene.» GPS' daglige arbeidet går ut på rådgivning og informasjon rettet mot

produsentene og omsetningsleddene om produksjons- og markedsforhold.

Styringsgrupper

Det praktiske arbeidet er organisert gjennom styringsgrupper for de enkelte kulturer. Per i dag er det 26 kulturer og 29 styringsgrupper. En styringsgruppe består av mellom 2 og 14 produsenter. Styringsgruppene er sammensatt av kulturansvarlige produsenter fra de tre produsentorganisasjonene Gartnerhallen, Nordgrønt og Produsentforeningen 1909. I tillegg velges det ut enkeltprodusenter som deltar med bakgrunn i at de er av stor betydning for den aktuelle kulturen.

De fleste styringsgrupper har ukentlige møter når det er sesong for den enkelte kultur. Styringsgruppene gir ukentlig forslag til pris anbefalinger ut fra inngående kjennskap og en helhetlig vurdering av produksjons- og markedssituasjonen, inkludert importpriser.

Fra og med sommeren 2023 er også produsenter som produserer til industriformål innlemmet i GPS i styringsgruppen «GPS Industri». Kontraktdyrkernes Landslag (KDL) og GPS har inngått en samarbeidsavtale hvor GPS overtar sekretariatsfunksjonen i markedsarbeidet som KDL hittil har utført. Målet er å gi stabile vilkår for industriaktører og industriprodusenter, og på den måten sikre en robust produksjon til industrien i Norge. For industri-produsentsamarbeidet samkjøres pris anbefalinger i forkant av at kontrakter inngås.

GPS' arbeid i 2025

GPS arbeider med produksjonstilpasning, markedstilpasning, pris anbefalinger, utarbeiding av avlingsprognoser og kvalitetsarbeid i grøntsektoren. Informasjonsarbeid inngår som en sentral del av GPS sine aktiviteter. GPS omfatter alle produsenter uavhengig av grossist- og kjedetilknytning. Strategiske fokusområder for GPS er markedstilpasning, sesongoverganger, informasjon, kvalitetsarbeid, profilering av norske produkter, samt kartlegging av produksjonsomfang og lagerbeholdninger. GPS har forpliktet seg til å bidra i arbeidet med å få til økt forbruk av norsk frukt og grønt gjennom Grøntløftet.

I 2025 vil GPS videreutvikle samarbeidet med Opplysningskontoret for frukt og grønt, Norsk Mat, Norsk Gartnerforbund, kontraktdyrkerlagene, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, samt Landbruksdirektoratet, med sikte på å understøtte visjon og overordnet mål for GPS.

GPS ønsker i 2025 å styrke jobben med å synliggjøre GPS sine kjerneoppgaver, og å dele egen kompetanse om markeder og utviklingstrekk i grøntsektoren, blant annet gjennom sosiale medier. GPS vil fortsette å ha en fast spalte i hvert nummer av Bondebladet og Gartneryrket. GPS vil i 2025 også jobbe videre med å kartlegge krav til varekvalitet, priser og tilgjengelighet av norske varer i storhusholdningsmarkedet. I tillegg vil de jobbe videre med kostnadsindekser.

Ansatte

De ansatte konsulentene i GPS vil i 2025 utgjøre 4,8 årsverk. De ansattes oppgaver består i hovedsak av deltakelse og tilrettelegging av styringsgruppemøter, reiseaktivitet for å holde kontakt med dyrkingsmiljøene i hele landet, oppfølging av produktkvalitet og informasjonsaktiviteter.

Markedsmøtet på Langhus

GPS har det formelle ansvaret for markedsmøtet på Langhus. Markedsmøtet er et samarbeids- og informasjonsmøte for grøntprodusentene i Norge. På basis av innsamlede forventede mengder og noteringspris i uka som gikk, målpriser, tollsatser, importpriser,

lagerstatus og årstid, diskuterer markedsmøtet markedssituasjonen og anbefaler priser for frukt og grønt kommende uke.

Landbruksdirektoratets vurdering

GPS søker om 1 000 000 kroner for 2025. Summen er uendret sammenlignet med bevilgningen for 2024.

Rådgivningsarbeidet som GPS utfører kommer alle produsenter som leverer frukt, bær, grønnsaker og poteter til friskkonsummarkedet til del. Fra og med 2023 er også mange av produsentene som leverer til industrimarkedet innlemmet i styringsgruppen «GPS Industri».

GPS' styringsgrupper bidrar til bedre produksjons- og markedstilpasning, og arbeider for at den norske grøntproduksjonen lettere kan finne avsetning i markedet. Landbruksdirektoratet mener også at markedsmøtet bidrar positivt til å stabilisere priser og omsetning av grøntvarer i Norge.

Landbruksdirektoratet anbefaler at GPS kan anvende inntil 1 000 000 kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til sitt arbeid med de tiltakene som går fram av GPS' virksomhets- og tiltaksplan for 2025.

3. Fruktlagerinspektøren, budsjett for 2025

GPS har i brev datert 7. oktober 2024 oversendt arbeidsplan og budsjett for fruktlagerinspektøren sitt arbeid i 2025.

Arbeidsplan for 2025

Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS, og arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør utgjør 0,5 årsverk. Oppgaver som skal utføres i 2025 er blant annet sammenstilling av avlingsoppgaver, føre oversikt over utvikling i areal og kvantum, møter med fruktlagrene, sekretæroppgaver for foreningen Norske Fruktpakkerier, og arbeid med å fremme kvalitet, lagring og pakking av frukt.

I 2025 vil fruktlagerinspektøren jobbe spesielt med å

- fortsette arbeidet med å påvirke til bedre produksjonsplanlegging.
- bidra til kompetanseheving i form av SmartFrukt og innføring av SmarFresh
- påvirke til bedre rutiner og verktøy for å lage riktige avlingsprognoser

Budsjett for 2025

Budsjettsøknaden er på totalt 740 000 kroner. Dette er 75 000 kroner mer enn det som ble innvilget for 2024.

I forslag til budsjett er lønnskostnader foreslått økt med 59 000 kroner i 2025. GPS har tidligere opplyst at det inngår både lønn til fruktlagerinspektøren og lønnskostnader for administrasjon og oppfølging fra daglig leder i denne budsjettposten. GPS opplyser om at fruktlagerinspektøren etter planen skal gå av med pensjon i november/desember i 2025. I den forbindelse er det ønske om en overlappende periode med den som overtar stillingen. Dette er det tatt høyde for i budsjettet. I tillegg er det lagt inn en lønnsøkning på 5,0 prosent med virkning fra 1. mai 2025. Statistisk sentralbyrås prognose for årslønnsvekst i 2025 er på 4,6 prosent.

Økningen i reiseutgifter forklares med ønsket om en overlappingsperiode mellom ny og gammel fruktlagerinspektør.

Landbruksdirektoratets vurdering

Fruktlagerinspektøren søker om 740 000 kroner for 2025, 75 000 kroner mer enn innvilget budsjett for 2024. Økningen begrunnes med et ønske om en overlappende periode mellom ny og avtroppende fruktlagerinspektør.

Bevilgning til avsetningstiltak hagebruk for 2025 ble økt med 2,0 mill. kroner, men dette er i sin helhet øremerket OFG. Bevilgningen som kan benyttes til andre formål er dermed uendret fra 2024. Til tross for dette mener Landbruksdirektoratet at økte kostnader til en overlappende periode, er en fornuftig begrunnelse for økt tildeling til fruktlagerinspektøren.

Landbruksdirektoratet anbefaler dermed at det kan avsettes inntil 740 000 kroner til fruktlagerinspektøren for 2025.

4. Fagforum Potet - budsjett for 2025

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), NLR og store deler av norsk potetbransje etablerte i 2006 Fagforum Potet. Forumet skal være et effektivt og samlende kontaktledd for all potetfaglig aktivitet i Norge, og skal bidra til å sikre en markedstilpasset kvalitetsproduksjon av poteter. I 2024 har Fagforum Potet 32 samarbeidspartnere som favner produsentforeninger, pakkerier, næringsmiddelindustri, plantevernfirmaer m.fl.

Målet med Fagforum Potet er å bidra til økt verdiskaping for norske poteter. Fagforumet skal bidra med formidling av oppdatert informasjon om potet på tvers av verdikjeden, samt koordinering innen forskning og utvikling. Aktivitetene organiseres av to koordinatorene med støtte fra en styringsgruppe. Styringsgruppen består av representanter fra mat- og industripotetbransjen, potetprodusentene, NLR og NIBIO. Fagforum Potet drifter nettstedet www.potet.no hvor det formidles fagstoff, fagartikler og sortsinformasjon. I tillegg formidler forumet informasjon gjennom nyhetsbrev og gjennom årlige bransjemøter.

I 2025 ønsker Fagforum Potet å fortsette sitt arbeid med å samle og samordne bransjen, utvikle og drifte www.potet.no, være pådriver for prioriterte prosesser til bransjens beste, og å formidle kunnskap internt og eksternt. I sin arbeidsplan for 2025 skriver Fagforum Potet at de vil avholde fysisk bransjemøte i forbindelse med den nasjonale potetkonferansen 'Potet 2025' som avholdes annethvert år. De vil også utarbeide nyhetsbrev, delta i prosjekter, utarbeide årlig statistikk for skader og sykdommer på norske poteter, arbeide med rekruttering til potetbransjen, arbeide med bærekraft i potetproduksjonen og bistå bransjen med utfordringer knyttet til plantehelse. Når det gjelder utfordringer med rekruttering til bransjen, vil Fagforum Potet jobbe videre med dette og har fortrinnsvis fokus på målgruppen 16 år og oppover, men de har også tatt initiativ til barnehageprosjekt sammen med OFG og Norges bondelag. I tillegg har de tett kontakt med 4H.

Budsjett for 2025

Fagforum Potet søker om 250 000 kroner for 2025, 50 000 kroner mer enn i 2024. Budsjettet viser at midlene er med på å finansiere lønn, kontorhold, reiser og møter, arbeid med nettsiden m.m. Fagforum Potet skriver at potetbransjen er det naturlige grunnlaget for både utforming og finansiering av aktivitetene i Fagforum Potet. I tillegg bidrar både NLR og NIBIO med midler. Fagforum Potet informerer om at dette likevel ikke er nok til å dekke alle kostnader. Fagforum Potet skriver i sin søknad: «Med utgangspunkt i en begrenset betalingsevne i potetbransjen, og at Fagforum Potet gjennomfører viktige samfunnsrelaterte aktiviteter, har Fagforum Potet fortsatt ønske og behov for finansiering fra Landbruksdirektoratet.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet vurderer at Fagforum Potets søknad ligger innenfor det som det kan avsettes midler til etter formålet med bruken av midlene.

Fagforum Potet søker om 250 000 kroner for 2025, 50 000 kroner mer enn i 2024. Med bakgrunn i uendret bevilgning til avsetningstiltak hagebruk for 2025 (sett bort ifra de øremerkede midlene til OFG), anbefaler Landbruksdirektoratet at Fagforum Potet kan anvende inntil 200 000 kroner til sitt arbeid i 2025. Beløpet er likt som i 2024.

5. GPS administrasjon av avsetningstiltak i hagebrukssektoren, budsjett 2025

Avsetningstiltakene i hagebrukssektoren omfatter i dag tiltak innenfor epler og poteter. Det er GPS som administrerer avsetningstiltakene. For epler er det årvisse tiltak i form av reguleringslagring og fabrikklevering. For poteter vil imidlertid markedssituasjonen det enkelte år avgjøre om det gjennomføres tiltak.

GPS har i brev av 7. oktober 2024 oversendt arbeidsplan og budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2025. Arbeidsplanen og budsjettet omfatter de samme typer aktiviteter som ble gjennomført av GPS – Avsetningstiltak i 2024: administrere reguleringslagring og fabrikklevering av epler kl. 1, administrere arbeidet med avlingsprognoser i poteter (graveprøver), administrere en eventuell regulering av matpoteter, opprettholde tett kontakt med bransjen, arrangere møter med potetpakkerier m.m.

Arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør og som administrator av avsetningstiltak på grøntområdet utgjør til sammen 0,75 årsverk. Fruktlagerinspektørens stilling utgjør 0,5 årsverk, mens administrasjon av avsetningstiltakene utgjør 0,25 årsverk. Fordelingen av årsverk mellom de to funksjonene har vært den samme i flere år.

Budsjett for 2025

GPS søker om 728 000 kroner 2025, 51 000 kroner mer enn innvilget budsjett for 2024.

I forslag til budsjett for 2025 er lønnskostnadene foreslått økt med 34 000 kroner. GPS forklarer økningen med at ansvarlig for markedsregulering av eple etter planen skal gå av med pensjon i november/desember i 2025. I den forbindelse er det ønske om en overlappende periode med den som overtar stillingen. Dette er det tatt høyde for i budsjettet. I tillegg er det lagt inn en lønnsøkning på 5 prosent med virkning fra 1. mai 2025. Statistisk sentralbyrås prognose for årslønnsvekst i 2025 er på 4,6 prosent.

Regnskap for 2023, budsjett for 2024 og forslag til budsjett for 2025 for GPS – Avsetningstiltak i hagebrukssektoren

Kostnader	2023 Regnskap	2024 Budsjett¹	2025 Budsjett	Endring kr²	Endring %²
Personal	274 354	284 000	318 000	34 000	11,97
Drift (inkl. kontorhold)	13 597	41 000	43 000	2 000	4,88
Reiseutgifter	20 798	20 000	25 000	5 000	25,00
Møter og kurs	-	13 000	15 000	2 000	15,38
Prognosetjenester (graveprøver)	276 200	304 000	312 000	8 000	2,63
Innleid hjelp (kontroller)	59 051	15 000	15 000	-	0,00
Sum	644 000	677 000	728 000	51 000	7,53
Nøkkeltall					
Antall årsverk	0,25	0,25	0,25		
Personalkostnader pr. årsverk	1 097 416	1 136 000	1 272 000	136 000	11,97
Driftskostnader pr. årsverk	54 388	164 000	172 000	8 000	4,88
Totale kostnader pr. årsverk	1 151 804	1 300 000	1 444 000	144 000	11,08

¹Revidert budsjett

²Differanse mellom budsjettforslag for 2025 og budsjett for 2024

Reiseutgiftene vil variere avhengig av hvor mye arbeid det er i forbindelse med markedsregulering av eple og ev. potet. Reiseutgiftene er økt med 25 prosent i 2025 sammenlignet med budsjett for 2024. Dette forklares med ønsket om en overlappingsperiode med en ny medarbeider i forbindelse med at en medarbeider går over til pensjon.

Posten «Innleid hjelp – kontroller» omfatter kontrolltiltak i forbindelse med reguleringslagring og fabrikklevering av epler, og vil variere med omfanget av reguleringsvirksomheten. Budsjettet for 2024 er utarbeidet med tanke på å dekke kontrolltiltak i år med normale avlinger og uten at det settes i verk reguleringstiltak på matpotet.

Posten «Graveprøver – poteter» innebærer kostnader knyttet til å lage en prognose for årets potetavling. Midlene skal dekke lønn for arbeid utført av Landbruksrådgivingen (NLR) og for arbeid med utarbeiding av rapport ved HOFF SA. Kostnadene til administrativt arbeid i regi av NLR og HOFF er foreslått økt med 5 prosent sammenlignet med 2024. Det er i tillegg budsjettert med 110 prøver, og prisen per prøve er foreslått økt med 50 kroner til 2 300 kroner per stykk.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet anbefaler at det godkjennes et budsjett på inntil 728 000 kroner for GPS – Avsetningstiltak i 2025. Arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør og som administrator av avsetningstiltak utføres av samme medarbeider og utgjør til sammen 0,75 årsverk. Budsjettforslaget for administrasjon av avsetningstiltak for 2025 sikrer en fornuftig overlappingsperiode mellom ny og avtroppende medarbeider.

Under posten «Innleid hjelp - kontroller» er det i foreslått budsjett for 2025 tatt utgangspunkt i et normalår for frukt mht. avsetningstiltak, hvilket er et prinsipp som er fulgt tidligere. Dersom det skulle bli behov for markedsregulering i potetsektoren, eller en regulering innenfor epler utover det normale, vil det kunne bli behov for å søke om bruk av ytterligere midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk. Av Omsetningsrådets vedtak knyttet til administrasjonsbudsjett for markedsordningen for epler og poteter for 2024 går det fram:

«Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2024.»

Landbruksdirektoratet foreslår at Landbruksdirektoratet gis fullmakt, også for 2025, til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger.

Landbruksdirektoratets samlede vurdering

Basert på signaler direktoratet har fått fra GPS, vil kostnadene ved reguleringslagring og fabrikklevering av epler fra årets sesong utgjøre opp mot 3,0 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift hagebruk vil dermed utgjøre om lag 21,4 mill. kroner ved inngangen til 2025.

Hagebruksfondet blir hvert år tilført kollektiv dekt omsetningsavgift over jordbruksavtalen. I 2025 vil fondet bli tilført 40,9 mill. kroner til markedsregulering i grøntsektoren.

Det er søkt om totalt 35 617 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk for 2025. Dette inkluderer midler til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet i grøntsektoren og administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter (33 638 000 kroner), og fondet for omsetningsavgift hagebruk sin andel av Stiftelsen Norsk Mats søknader om midler til markedsføring av Nyt Norge (1 425 000 kroner) og forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk (554 000 kroner).

Årlige kostnader til avsetningstiltak for epler har som gjennomsnitt for de tre siste årene (2021–2023) utgjort i underkant av 3,9 mill. kroner.

Til dekning av Omsetningsrådets løpende driftskostnader, samt kostnader for sekretariatsoppgaver, er det foreslått et budsjett på ca. 1,1 mill. kroner for 2025, for belastning av fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Etter dette vil fondet i 2025 kunne øke med knappe 300 000 kroner i form av ubrukte midler (40 900 000 kroner – (35 617 000 + 3 900 000 + 1 100 000) kroner = 283 000 kroner). Ved utgangen av 2025 vil beregnet fondsstørrelse kunne være på cirka 21,7 mill. kroner. Dette er usikre anslag, som bl.a. er avhengig av behovet for regulering av epler i 2025. Et eventuelt avsetningstiltak innen matpotet vil komme i tillegg til dette.

Det ble sist regulert matpoteter i 2014/2015 og i 2008/2009. Kostnadene knyttet til reguleringen av cirka 7 000 tonn matpotet i 2008/2009 og 4 700 tonn i 2014/2015 var på henholdsvis 15,0 mill. kroner og 10,2 mill. kroner. I 2014/2015 var det behov for å regulere mer enn 4 700 tonn, men manglende dekning på hagebruksfondet begrenset reguleringen. Ifølge SSBs prisendringskalkulator tilsvarer kostnadene ved disse to reguleringene henholdsvis 22,4 mill. og 13,7 mill. kroner etter dagens kroneverdi med utgangspunkt i konsumprisindeksen. For å kunne finansiere markedsregulering av matpotet med mengder på nivå med reguleringen i 2014/2015, er det fortsatt behov for å bygge opp hagebruksfondet.

Landbruksdirektoratet foreslår, etter en samlet vurdering, at det kan benyttes inntil 35 543 000 kroner til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak innen eple og potet fra fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2025, hvorav 33 588 000 kroner til OFG, GPS og Fagforum Potet, og totalt 1 955 000 kroner til Stiftelsen Norsk Mat.

Sak nr.: 109/24	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Grønt – Budsjett for opplysningsvirksomhet for honning 2025	Sak nr.: 24/75844-2

Beskrivelse

I jordbruksoppgjøret 2024 ble det bestemt at finansieringen av en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter skal videreføres i 2025. Det fremgår i jordbruksavtalen at midlene, 1,5 mill. kroner, er øremerket Norges Birøkterlag, og at det er Omsetningsrådet som skal forvalte bevilgningen.

På bakgrunn av dette søker Norges Birøkterlag om 1,5 mill. kroner til arbeidet med opplysningsvirksomhet for honning og andre bieprodukter. Birøkterlaget har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt om å bygge opp og drifte opplysningsvirksomheten gjennom nettsiden Matprat.no. Avtalen varer i første omgang i tre år, og det forutsettes at Norges Birøkterlag får bevilget midler til ordningen også i kommende jordbruksoppgjør.

Landbruksdirektoratet innstiller på å tildele inntil 1 500 000 kroner til Norges Birøkterlag til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter for 2025.

Hjemmel

Jordbruksavtalen (2024–2025), kapittel 5.3.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 11. oktober 2024 med søknad om midler for 2025, samt samarbeidsavtale mellom Norges Birøkterlag og Opplysningskontoret for egg og kjøtt datert 12. oktober 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner budsjettet for 2025 for opplysningsordningen for honning og andre bieprodukter. Norges Birøkterlag kan anvende inntil 1 500 000 kroner til opplysningsordningen.
2. Omsetningsrådet fastsetter følgende bestemmelser knyttet til tildelingen:

Tiltak det kan ytes tilskudd til

Tilskudd kan ytes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Utgifter dekkes etter søknad basert på dokumenterte kostnader og innenfor rammen av budsjetterte beløp.

Opplysningsplikt

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å behandle søknaden, utøve kontroll og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Kontroll

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at disse bestemmelsene blir overholdt og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

Tilbakebetaling

Feil i utbetalingen eller brudd på disse bestemmelsene eller vilkår fastsatt i medhold av disse, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd eller trekk i senere tilskudd.

Rapportering

Norges Birøkerlag skal sende rapport og revisorattestert regnskap for bruk av midler i henhold til disse bestemmelsene, til Omsetningsrådet innen 1. mars 2026.

Grønt – Budsjett for opplysningsvirksomhet for honning 2025

Bakgrunn

I årets jordbruksoppgjør ble partene enige om å videreføre tildelingen av inntil 1,5 mill. kroner til Norges Birøfterlag for å finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter.

I Jordbruksavtalen (2024–2025) står det følgende under kapittel 5.3 Tilskudd til markedstiltak i grøntsektoren:

«Tilskuddet kan brukes til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og avsetningstiltak, og har en ramme på 47,4 mill. kroner for 2025. Herunder øker bevilgningen til Opplysningskontoret for frukt og grønt med 2,0 mill. kroner. Midlene skal benyttes til å øke forbruket av norsk frukt og grønt. Tverrsektorielt arbeid skal vektlegges. Norges Birøfterlag tildeles 1,5 mill. kroner for å finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Omsetningsrådet forvalter bevilgningen. Ubenyttede midler tilføres Fondet for omsetningsavgift for hagebruk.»

Norges Birøfterlag har i brev datert 11. oktober 2024 søkt om 1,5 mill. kroner til en opplysningsordning.

Om Norges Birøfterlag

Norges Birøfterlag er en organisasjon som skal fremme kunnskap om birøktnæringen, honningproduksjon og matkultur knyttet til honning og bieprodukter. Sekretariatet består av 7 årsverk.

Norges Birøfterlag ivaretar birøkternes næringspolitiske interesser gjennom årlige jordbruksforhandlinger og i dialog med Mattilsynet og embetsverk.

Organisasjonen har også ansvar for avlsarbeid på bier, sykdomsveiledning, forebyggende helsearbeid og veiledning innenfor alle aspekter av birøkt. I tillegg jobber de for å synliggjøre yrkesmuligheter innen birøkt.

Norges Birøfterlag har i overkant av 4 000 medlemmer i 108 lokale lag og 16 fylkeslag spredt utover hele landet.

Om opplysningsordningen

Norges Birøfterlag beskriver utfordringer i honningmarkedet. Det er en økende preferanse for importert honning hos forbrukerne. Birøkterne opplever et prispress på norske produkter. Prispress og økende produksjonskostnader er med på å påvirke rekrutteringen til næringen.

Birøfterlaget skriver at midlene som er avsatt i jordbruksavtalen skal finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter med mål om å øke forbrukernes preferanse for norsk vare. Birøfterlaget skriver i søknaden at «Norsk honning skal etableres tydeligere som et svært attraktivt alternativ til andre søtningsmidler som sukker. Norsk honnings særegne verdier knyttet til norsk natur, renhet, ekthet og anvendelighet skal legges til grunn for dette arbeidet.»

Norsk Birøfterlag har satt seg flere konkrete mål:

- Andelen som bruker/spiser honning ukentlig skal øke fra 17 prosent i 2024 til 20 prosent i 2027.

- Andelen som preferer å kjøpe norsk honning skal øke fra 68 prosent i 2024 til 73 prosent i 2027.
- Andelen som mener at norskprodusert er en viktig kvalitetsparameter for honning skal øke fra 34 prosent i 2024 til 42 prosent i 2027.

Opplysningsordningen skal bygge omdømme og markedsposisjon for norskprodusert honning og andre bieprodukter med den hensikt å øke produksjonen, salget og verdiskapingen for disse produktene.

Samarbeid med Opplysningskontoret for egg og kjøtt

Norges Birøkerlag har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) for å bygge opp og drifte et opplysningskontor for honning og bieprodukter gjennom nettsiden Matprat.no. Avtalen varer i første omgang i inntil tre år under forutsetning av at satsingen over jordbruksavtalen blir videreført.

Avtalen sikrer Norges Birøkerlag kontroll med formåls- og måloppfyllelse og bruken av de avsatte midlene, samtidig som den gir OEK den nødvendige driftsmessige, redaksjonelle og kreative frihet til å utforme gode og målrettede tiltak.

I samarbeidsavtalen går det frem at «OEK plikter å stille til rådighet den nødvendige kompetanse, produksjonskapasitet og gi Norges Birøkerlags aktiviteter og produksjoner den nødvendige prioritet, i samsvar med vedtatte strategi og mål og vedtatte budsjett. OEK er innenfor rammene av satte mål og strategi for samarbeidet eneansvarlig for prioritering av midler innenfor gitt årlig ramme inkludert utarbeiding av konsepter, gjennomføring av tiltak samt annen utøvelse av virksomheten. OEK forplikter i dette arbeidet seg til å ivareta den norske honning og andre honningrelaterte produkter på best mulig etisk og omdømmemessig måte.»

Samarbeidet skal gagne begge parter gjennom økt gjennomslag, gjensidig faglig styrking og driftssynergier.

I søknaden skriver Norges Birøkerlag: «MatPrat vil rapportere på ressursbruk og levere prosjektregnskap og årsrapport til Landbruksdirektoratet/Omsetningsrådet.»

Arbeidet i 2025

Norges Birøkerlag skriver at «MatPrat arbeider for målene ved å fortsette arbeid med innsikt og analyse, ved produksjon av innhold og ved å kjøpe synlighet der det har mest effekt. Norges Birøkerlag bidrar inn med fagkunnskap og med kommunikasjon til birøkterne, og sprer innhold til flest mulig for å nå målene.»

Budsjett

Norges Birøkerlag søker om 1,5 mill. kroner for 2025.

Budsjett for 2024 og forslag til budsjett for 2025. Beløp i hele kroner

Kostnader	2024	2025
Personal- og driftskostnader	125 000	125 000
Lønn og sosiale utgifter	200 000	
Husleie og adm.kostnader	325 000	275 000
Admin og prosjektledelse		200 000
Kunnskapsinnhenting	250 000	
Innsikt og analyse		50 000
Innholdsproduksjon	400 000	300 000
Distribusjon egne digitale kanaler	100 000	
PR og kommunikasjon	100 000	
Mediekjøp		550 000
Sum	1 500 000	1 500 000

Norges Birøkerlag opplyser om at de ikke er mva-pliktig, og at de dermed ikke får godskrevet inngående mva. på fakturerte tjenester: «Mva blir derfor en direkte kostnad justert for forholdsmessig fradrag, pt. 6,78 %».

Nøkkeltall	2024	2025
Personal- og driftskostnader	43 %	40 %
Markedsaktiviteter	57 %	60 %
Sum	100 %	100 %

I budsjettet går det frem at 40 prosent av de totale kostnadene er satt av til personal og drift, mens 60 prosent av midlene er satt av til markedsaktiviteter. Tallene for 2024 var henholdsvis 43 prosent og 57 prosent.

Landbruksdirektoratets vurdering

Det er avsatt 1,5 mill. kroner over jordbruksavtalen til opplysningsordningen for honning og andre bieprodukter. Midlene er øremerket Norges Birøkerlag. I jordbruksavtalen går det frem at det er Omsetningsrådet som skal forvalte midlene.

Historikk

Omsetningsrådet har ikke forvaltet midler til markedsregulering av honning etter at Landbruksdirektoratet ble sekretariat for Omsetningsrådet 1. juli 2000. Den siste gangen Omsetningsrådet bevilget midler til markedsregulering av honning var i 1996. Da ble det bevilget 0,3 mill. kroner til generisk markedsføring. I perioden 1991–1994 ble det brukt vel 25 mill. kroner på tiltakene billigsalg, reguleringslagring, generisk markedsføring og eksporttap.

Honning er ikke omfattet av formålsparagrafen i omsetningsloven, og Landbruksdirektoratet tolker det dithen at det dermed ikke kan benyttes kollektivt dekte omsetningsmidler til markedsregulering av honning. Fra Omsetningsrådets årsberetning fra 1985 står det følgende: «Honning omfattes ikke av omsetningsloven. I jordbruksavtalen ble honning tatt med gjennom jordbruksavtalen av 1970. Da ble honning inkludert blant de produkter som det kan anvendes midler over jordbruksavtalen til finansiering av markedsregulerende tiltak

for. Med virkning fra 1/7 1982 ble det fastsatt retningslinjer for den markedsregulerende virksomhet. (...)»

Dagens regelverk

Markedsregulering av honning inngår i dag i Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning med hjemmel i omsetningsloven. I retningslinjen pekes det på Honningcentralen som aktør når det gjelder markedsregulering av honning, og ikke Norges Birøkerlag. Tildelingen av midler til Norges Birøkerlag er derfor hjemlet i Jordbruksavtalen.

Søknaden

Norges Birøkerlag har søkt om midler til en opplysningsordning som skal være med å bygge omdømme og markedsposisjon for norskprodusert honning og andre norskproduserte bieprodukter. Hensikten er å øke produksjonen, salget og verdiskapingen av norsk honning.

Norges Birøkerlag har inngått en samarbeidsavtale med OEK om å bygge opp og drifte opplysningsvirksomheten. Landbruksdirektoratet mener det er fornuftig bruk av midlene å inngå et samarbeid med en aktør som innehar lang erfaring og har kompetanse og gode verktøy innen generisk markedsføring.

Norges Birøkerlag informerer i søknaden om at det er OEK som skal håndtere regnskap og regnskapsrapportering. Direktoratet mener at Norges Birøkerlag må stå ansvarlig for innsending av rapport og regnskap som viser bruken av midlene.

Landbruksdirektoratet innstiller på at Omsetningsrådet vedtar søknaden med følgende bestemmelser:

Tiltak det kan ytes tilskudd til

Tilskudd kan ytes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Utgifter dekkes etter søknad basert på dokumenterte kostnader og innenfor rammen av budsjetterte beløp.

Opplysningsplikt

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å utøve kontroll og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Kontroll

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at disse bestemmelsene blir overholdt og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

Tilbakebetaling

Feil i utbetalingen eller brudd på disse bestemmelsene, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd eller trekk i senere tilskudd.

Rapportering

Norges Birøkerlag skal sende rapport og revisorattestert regnskap for bruk av midler i henhold til disse bestemmelsene til Omsetningsrådet innen 1. mars 2026.

Sak nr.: 110/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk 2025	Sak nr.: 24/71499-9

Beskrivelse

Stiftelsen Norsk Mat søker om 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2025. Søknaden er i tråd med Norsk Mats gjeldende finansieringsmodell for markedsføring av ordningen.

Styret i Stiftelsen Norsk Mat behandlet i 2021 forslag til ny finansieringsmodell for kostnader til markedsføring av Nyt Norge for perioden 2022–2025. Finansieringsmodellen la opp til kostnader på 19 mill. kroner i 2022, 20 mill. kroner i 2023 og 21 mill. kroner både i 2024 og 2025. I 2025 skal Stiftelsen Norsk Mat utarbeide en ny finansieringsmodell som skal gjelde fra og med 2026.

Stiftelsen Norsk Mat søker også om 2,77 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til å drive forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2025. Dette tilsvarer en økning på 4,5 prosent sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024. Det er i tillegg avsatt midler til ordningen over jordbruksavtalen.

Styrene i Nortura, Tine og Felleskjøpet Agri har uttalt seg om Norsk Mats søknader knyttet til de respektive fond. Når det gjelder fjørfekjøtt, tar styret i Nortura søknaden til orientering. For grøntsektoren behandles søknaden direkte av Omsetningsrådet.

Landbruksdirektoratet innstiller på at det avsettes 7,125 mill. kroner til markedsføringen av Nyt Norge, og 2,65 mill. kroner til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2025. Tildelingen til Nyt Norge er i tråd med gjeldende finansieringsmodell. Tildelingen til økologisk er en avkortning på 120 000 kroner sammenlignet med søknaden. Bevilgningen til økologisk blir dermed lik bevilgningen for 2024.

Fordelingsnøkkel mellom fondene vedtatt av Omsetningsrådet 22. juni 2018 er lagt til grunn. Etter innspill fra Nortura/Animalia foreslår Landbruksdirektoratet at det gjøres en revisjon av fordelingsgrunnlaget i forbindelse med at det skal vedtas en ny finansieringsmodell for Nyt Norge med virkning fra og med 2026.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknader fra Stiftelsen Norsk Mat begge datert 4. september 2024 om midler fra Omsetningsrådet til å markedsføre Nyt Norge og til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2025.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Til finansieringen av nasjonal merkeordning, Nyt Norge, i regi av Stiftelsen Norsk Mat, kan det i 2025 benyttes inntil 7 125 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt:	2 280 000	kroner
Melk:	2 422 500	kroner
Egg:	285 000	kroner
Fjørfe kjøtt:	498 750	kroner
Frukt og grønt:	1 425 000	kroner
Korn:	213 750	kroner

2. Til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i regi av Stiftelsen Norsk Mat kan det i 2025 benyttes inntil 2 650 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt:	848 000	kroner
Melk:	901 000	kroner
Egg:	106 000	kroner
Fjørfe kjøtt:	185 500	kroner
Frukt og grønt:	530 000	kroner
Korn:	79 500	kroner

3. Tilskuddene for 2025 utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til Stiftelsen Norsk Mat.
4. Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet bes om å gjøre en revisjon av fordelingsgrunnlaget og -nøkkelen høsten 2025 i forbindelse med at det skal legges frem et forslag om en ny finansieringsmodell for Nyt Norge med virkning fra og med 2026.

Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk 2025

I brev av 4. september 2024 søker Stiftelsen Norsk Mat Omsetningsrådet om 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge, og 2,77 mill. kroner for generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Begge søknader gjelder for budsjettåret 2025.

Budsjett for markedsføring av merkeordningen Nyt Norge for 2025

Nyt Norge er en merkeordning som har som formål å styrke konkurranseevnen til norsk matproduksjon, og å skape preferanse for norskprodusert mat og for norskproduserte blomster og planter.

Merket ble etablert av Stiftelsen Norsk Mat i 2009 på bakgrunn av et oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet om å utvikle, etablere og administrere et gjennomgående kvalitetssystem med en felles, generisk merkeprofil ut mot forbruker.

Per 1. januar 2024 var 5 430 produkter godkjent for bruk av Nyt Norge fra til sammen 132 virksomheter. Dette er 370 flere produkter enn på samme tid i 2023.

Status for Nyt Norge

Stiftelsen Norsk Mat måler jevnlig befolkningens kjennskap og tillitt til Nyt Norge. Tall fra november 2023 viser at:

- Hjulpen kjennskap til Nyt Norge er på 94 prosent, likt som i 2022.
- Uhjulpen kjennskap ligger på 33 prosent, 3 prosent høyere enn i 2022.
- 64 prosent sier de har høy eller meget høy tillit til Nyt Norge. Dette er nesten 10 prosent lavere enn i 2022.
- 64 prosent sier at merket gir lyst til å kjøpe norsk mat, 4 prosent lavere enn i 2022.
- 85 prosent sier at Nyt Norge gjør det enkelt for dem å velge norskprodusert mat, samme som i 2022.

Jordbruksoppgjøret 2024

I Prop. 105 S (2023–2024) kap. 7.2.8 står det følgende om Nyt Norge: «Det legges til grunn at merkeordningen Nyt Norge samfinansieres mellom Omsetningsrådet, merkebrukerne og dagligvarehandelen, i tråd med planen som styret i Norsk Mat har lagt opp til.»

Finansieringsmodell

Søknaden om midler til markedsføring av Nyt Norge i 2025, 7,125 mill. kroner, er basert på finansieringsmodellen som gjelder for perioden 2022–2025. Det har vært flere ulike finansieringsmodeller for Nyt Norge siden oppstarten i 2009. For mer informasjon om de tidligere modellene, se omtale i sak 100/21 i møtet 6. desember 2021.

Finansieringsmodell for markedsføringen av Nyt Norge i perioden 2022–2025 (beløp i kroner)

Bidragsyter	2022	2023	2024	2025
Omsetningsavgift	7 125 000	7 125 000	7 125 000	7 125 000
Dagligvarehandelen	3 562 500	3 562 500	3 562 500	3 562 500
Merkebrukeravgift	8 312 500	8 312 500	8 312 500	8 312 500
Merkebrukeravgift (nye brukere, vekststrategi)	-	1 000 000	2 000 000	2 000 000
Sum	19 000 000	20 000 000	21 000 000	21 000 000

Det følger av gjeldende finansieringsmodell at markedsføringen skal finansieres med 7,125 mill. kroner fra Omsetningsrådet, ca. 3,56 mill. kroner fra dagligvarehandelen og ca. 8,31 mill. kroner fra merkebrukerne. I tillegg forventer Norsk Mat en vekst i antall merkebrukere som tilsvarer 2,0 mill. kroner ekstra i merkebrukeravgift i 2025.

Finansieringsmodellen ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 100/21. I møtet ble det følgende vedtatt: «Stiftelsen Norsk Mats finansieringsmodell knyttet til Nyt Norge fra 2022 til 2025 tas til orientering. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått. Endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.»

Norsk mat skriver følgende om finansieringsmodellen: «At hele verdikjeden står samlet bak merkeordningen for norsk mat synliggjort gjennom Nyt Norge, er en styrke for merket. Alle aktører har en felles interesse i å befeste og øke preferansen for norsk mat og drikke. Finansieringsmodellen der hele verdikjeden bidrar økonomisk gjennom «spleislagmodellen» har bidratt til å markedsføre og utvikle Nyt Norge fra lanseringen av Nyt Norge i 2009 og frem til i dag. Prinsippet videreføres for styrets valg av finansieringsmodell for perioden 2022–2025.»

Drift og utvikling av Nyt Norge

Drift og utvikling av Nyt Norge finansieres med midler over jordbruksavtalen. Disse midlene er ikke tatt med i gjeldende finansieringsmodell. For 2025 er det i Jordbruksavtalen bevilget 78 mill. kroner til Stiftelsen Norsk Mat, 7 mill. kroner mer enn for 2024.

Budsjett for markedsføring av Nyt Norge i 2025

Stiftelsen Norsk Mats budsjett for markedsføring av Nyt Norge for 2025 er sendt per epost 19. november 2024. Norsk Mat skriver følgende om budsjettet: «Budsjettet er foreløpig og vil bli justert løpende iht. mediemarkedets utvikling og resultater vi oppnår. Omsøkt støtte på 7 125 000 kroner fra omsetningsavgiften vil i sin helhet gå til mediekjøp.»

Planlagt forbruk av midler til markedsføring av Nyt Norge i 2025 (beløp i kroner)

TV (reklamefilm, sponsorplaktaker)	6 050 000
Online video (streamingkanaler, youtube)	2 700 000
Digitale annonser (display, natives)	3 400 000
Sosiale medier (Meta, Snapchat)	3 600 000
Radio	1 000 000
Søk (søkeord Google)	900 000
Produksjon materiell og innhold (alle kanaler)	1 400 000
Diverse (materiell, sponsorater)	350 000
Markedsundersøkelser, kampanjemåling og medieovervåking	600 000
Innholdsproduksjon	1 000 000
Totalt	21 000 000

Markedsaktiviteter og kommunikasjon 2025

Stiftelsen Norsk mat lanserte en ny kampanje høsten 2023, og denne videreføres i 2025 med noe oppdatert materiell i samarbeid med influensere. Norsk Mat skriver at: «I likhet med foregående år planlegger vi å gjennomføre tre større kampanjepulser, samtidig som vi legger opp til en kontinuerlig tilstedeværelse i sosiale medier, på diverse digitale flater og på TV

gjennom sponsorplakater.»

Utover eksternt produsert materiell, har Norsk Mat en omfattende egenproduksjon av stoff som publiseres kontinuerlig i sosiale medier.

Kampanjesamarbeidet med Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) trappes ytterligere opp i 2025 gjennom prosjektet «Det store Norske Grøntløftet». Prosjektet er finansiert via Landbrukets utviklingsfond (LUF) med 5,0 mill. kroner årlig i tre år, og bygger på prosjektet «Økt etterspørsel etter norske frukt og grønnsaker» finansiert med Nasjonale tilretteleggingsmidler.

Arbeidet med å knytte KSL og Nyt Norge tettere sammen vil fortsette i 2025. I tillegg til kommunikasjon rettet mot den enkelte bonde, vil de fokusere på å få ut budskapet om sammenhengen mellom KSL og Nyt Norge til varemottakere og til merkebrukere.

En annen viktig oppgave i 2025 blir rekruttering av nye merkebrukere og å få eksisterende merkebrukere til å merke flere produkter, samt å forsøke å påvirke til at merket blir brukt aktivt i kampanjer.

I 2025 vil stiftelsen også arbeide med å lage et forslag til en ny finansieringsmodell for Nyt Norge. Finansieringsmodellen skal ha virkning fra 2026.

Markedsregulatorenes anbefalinger

Stiftelsen Norsk Mat sin søknad har vært til behandling hos markedsregulatorene i de forskjellige sektorene. For grøntsektoren behandles søknaden direkte av Omsetningsrådet. Oppsummert er tilbakemeldingene fra markedsregulatorene som følger:

Nortura/Animalia

Animalias styre behandlet i møte 8. oktober 2024 Norsk Mats søknad om støtte fra omsetningsavgiften til Nyt Norge 2025 og fattet følgende vedtak: «(...) Styret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom Nyt Norge innvilges med 2,28 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam, 498 750 kr fra fjørfekjøtt og 285 000 kr fra egg i 2025.

I forbindelse med at det skal utarbeides ny finansieringsplan for Nyt Norge, gjeldende fra 2026, vil Animalia styret påpeke at merkebrukeravgiften bør finansiere en vesentlig større del av Nyt Norges aktivitet.

Animalia styret oppfordrer også til revisjon av fordelingsnøkkelen som ble vedtatt sist i 2018.

Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i møte 17. oktober 2024 og fattet følgende vedtak: «(...) Konsernstyret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom Nyt Norge innvilges med kr 2 280 000 fra storfe, svin og sau/lam og kr 285 000 fra egg i 2025.

I forbindelse med at det skal utarbeides ny finansieringsplan for Nyt Norge, gjeldende fra 2026, påpeker konsernstyret at merkebrukeravgift bør finansiere en vesentlig større del av Nyt Norges aktivitet. Konsernstyret oppfordrer også til revisjon av fordelingsnøkkelen som ble vedtatt sist i 2018.

Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til

Omsetningsrådet.

Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på kr 193 900 til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og kr 498 750 til markedsføring av Nyt Norge til orientering.»

Felleskjøpet Agri

Styret i Felleskjøpet Agri skriver i brev datert 30. oktober 2024: «Felleskjøpet Agri anbefaler at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad blir godkjent og at 3 %, tilsvarende 213 750 kroner, blir dekt over omsetningsavgiften på korn i 2025.»

Tine

I brev datert 6. november 2024 skriver Tine: «Stiftelsen Norsk Mat søker om midler til finansiering av Nyt Norge og økologisk.no. I TINE er oppfattelsen at Nyt Norge-merket bidrar positivt til fokus på norsk mat (...). Tine anbefaler å støtte Nyt Norge.»

Landbruksdirektoratets vurdering og anbefaling

I forbindelse med tidligere års søknader om midler til Nyt Norge, har Landbruksdirektoratet i sin vurdering lagt vekt på at det er gitt klare politiske føringer når det gjelder Stiftelsen Norsk Mats oppgaver knyttet til den nasjonale merkeordningen. Videre har direktoratet lagt vekt på at det er utarbeidet en omforent finansieringsplan for markedsføringen av merkeordningen, og at markedsregulatorene har vært positive til søknadene. Landbruksdirektoratet har vurdert søknad om midler for 2025 på samme måte som tidligere.

- Det er økende oppmerksomhet rundt norskprodusert mat. I gjeldende regjeringsplattform, Hurdalsplattformen, står det at «Økt norsk matproduksjon er en kritisk del av vår beredskap» og at regjeringen ønsker å «sette et mål for selvforsyningsgrad av norske jordbruksmatvarer, korrigert for import av fôrråvarer, på 50 prosent.» Nyt Norge-merket er med på å styrke norsk matproduksjon, og bidrar til å gjøre det enklere for forbrukerne å velge norsk mat. Landbruksdirektoratet mener at det fortsatt er viktig å opprettholde og styrke merket for å sikre salget av norske matvarer.
- Omsetningsrådet behandlet i møtet 6. desember 2021, sak 100/21, søknad fra Norsk Mat om en ny finansieringsmodell for perioden 2022–2025. Det går fram av Omsetningsrådets vedtak at det er en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått, og at endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift, vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.
- Det fremkommer i Prop. 105 S (2023–2024), kap. 7.2.8, at også avtalepartene legger til grunn av Nyt Norge samfinansieres mellom Omsetningsrådet, merkebrukerne og dagligvarehandelen, i tråd med finansieringsplanen.
- Søknaden om midler har vært til behandling i styrene hos de tre markedsregulatorene. De er alle innstilte på å tildele midler etter planen som er lagt for finansiering av Nyt Norge i 2025.

På bakgrunn av dette foreslår Landbruksdirektoratet at det bevilges inntil 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2025.

Fordelingen av kostnader mellom de ulike fondene er fordelt etter fordelingsnøkkelen som ble vedtatt i møtet i Omsetningsrådet 22. juni 2018 (sak 58/18):

Sektor	Prosent	Kroner
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	32	2 280 000
Melk (ku og geit)	34	2 422 500
Egg	4	285 000
Fjørfekjøtt	7	498 750
Frukt, grønt og potet	20	1 425 000
Matkorn	3	213 750
Totalt	100	7 125 000

I forbindelse med styrebehandlingen av søknaden om midler til markedsføringen av Nyt Norge skriver Animalia/Nortura at de oppfordrer til revisjon av fordelingsnøkkelen.

Fordelingsnøkkelen tar utgangspunkt i førstehåndsverdien av omsetningen i de ulike produktkategoriene med Budsjettnemda for jordbruket som kilde. Unntaket er frukt og grønt der beregningen av kostnadsandelen er gjort etter skjønn. I fra saken fra 2018 (sak 58/18) står det Landbruksdirektoratet vurderer «at en fordeling av markedsføringskostnadene etter førstehåndsverdien for hver enkelt sektor er et relativt stabilt grunnlag og det beste vi har i dag. En justering av fordelingsgrunnlaget er kanskje nødvendig først etter noen år, kanskje hvert tredje eller hvert fjerde år».

Landbruksdirektoratet foreslår at det gjøres en revisjon av fordelingsgrunnlaget og -nøkkelen høsten 2025 i forbindelse med at det skal legges frem et forslag om en ny finansieringsmodell med virkning fra og med 2026.

Budsjett for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2025

Norsk Mat søker om bruk av 2,77 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2025. Dette er en økning på 4,5 prosent sammenlignet med vedtatt bevilgning for 2024. Det er i tillegg avsatt midler til ordningen over jordbruksavtalen.

Bakgrunn

Stiftelsen Norsk Mat ble ved jordbruksoppgjøret i 2007 tildelt nasjonalt ansvar for generisk markedsføring av økologisk mat. Norsk Mat arbeidet i tiden fram til 2011 etter en informasjons- og markedsføringsstrategi som de hadde utarbeidet i samarbeid med Statens landbruksforvaltning (i dag: Landbruksdirektoratet) og organisasjonene Debio, Oikos og opplysningskontorene i landbruket.

Partene ble ved jordbruksoppgjøret i 2016 enige om at generisk markedsføring av økologisk mat skulle evalueres til jordbruksoppgjøret i 2017. Zynk Communication & Leadership utarbeidet en rapport som blant annet konkluderte med at Stiftelsen Norsk Mats oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet var noe uklart. Stiftelsen var blitt gitt ansvar for «forbrukerrettet informasjonsarbeid» og «generisk markedsføring», men begrepene var ikke klart definert, og Zynk mente at dette resulterte i uklarhet om hvilken type innhold Norsk Mat skulle produsere i sine informasjonskanaler. Zynk skrev i rapporten at «Flere sentrale aktører innen økologisk matproduksjon opplever Matmerks oppdrag og rolle som uklar.»

Regjeringen la 25. mai 2018 fram sin nye nasjonale strategi for økologisk landbruk for perioden 2018–2030. Den tallfester ikke lenger hvor stor den økologiske produksjonen skal eller bør være, men tar utgangspunkt i at produksjonen skal styres etter forbrukernes etterspørsel. Av sammendraget går blant annet følgende fram:

«Regjeringen legger til grunn at utviklingen av økologisk produksjon og forbruk må skje med utgangspunkt i markedet og etterspørselen etter økologiske produkter, på lik linje med øvrig jordbruksproduksjon. Dette innebærer at jordbruket og markedsaktørene må forventes å fylle en slik etterspørsel med de varene som det er forutsetninger for å produsere i Norge. Regjeringens mål er å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet.»

I den nasjonale strategiens kapittel 6.2 *Informasjon til omsetningsleddet*, er Norsk Mats rolle beskrevet under omtalen av innsats rettett inn mot forbrukerleddet. Her sies det blant annet at: «Informasjon til forbrukere kan gis gjennom forbrukerrettet informasjon og generisk markedsføring. Mens forbrukerrettet informasjon her forstås som informasjon som inneholder nøytrale og faktabaserte opplysninger som sørger for at mottakerne kan ta informerte valg, er generisk markedsføring informasjon som skal virke kjøpsutløsende for produktkategorien som markedsføres.» I strategien vises det til at denne forståelsen er i tråd med evalueringen som ble utført av Zynk Communication & Leadership. Norsk Mat ble i den nasjonale strategien gitt et koordinerende ansvar for forbrukerrettet informasjonsarbeid. Fakta og dokumentasjon om økologisk mat skulle systematiseres og tilgjengeliggjøres på en nettside styrt av et eget redaksjonsråd, og det ble foreslått å benytte den allerede eksisterende nettsiden Økologisk.no.

Ifølge Prop. 1 (2024–2025) arbeider Landbruks- og matdepartementet med å revidere strategien for økologisk landbruk, med sikte på at den skal gjelde fra våren 2025.

Status, utvikling og forbruk av økologisk mat i Norge

Andelen foretak med økologisk produksjon har vært relativt stabil på 5 prosent de siste åra. Det økologiske arealet utgjorde 410 922 dekar i 2023, om lag 4,7 prosent av det samlede jordbruksarealet. Dette er medregnet karensareal (areal under omlegging). Dette en liten økning sammenlignet med de to foregående årene. Karensarealet øker også for andre år på rad.

Det var en kraftig nedgang i produksjonen av økologisk **korn**, erter, oljefrø og åkerbønner sammenlignet med sesongen året før. Dette kom av tørke på forsommeren og store nedbørsmengder på sensommeren, noe som førte til svært lave avlingsnivåer i både konvensjonell og økologisk kornproduksjon.

Produksjonen av økologisk **melk** var på 41,8 mill. liter i 2023, 6,5 prosent mindre enn året før. Andelen som ble solgt videre som økologisk vare, økte med 8 prosent sammenlignet med året før.

Den samlede produksjonen av økologisk **kjøtt** av storfe, svin og sau og lam, hadde en nedgang på 6 prosent fra året før. Produksjonen gikk ned for første gang siden 2019. Av den økologiske kjøttproduksjonen fra firbeinte, ble 44 prosent anvendt som økologisk. Dette var 8 prosent mer enn i 2022. Økologisk svinekjøtt hadde en reduksjon på 17 prosent fra året før. Produksjonen av økologisk fjørfe gikk ned med 6 prosent i 2023 etter en jevn økning fra 2015 til 2022.

Andelen økologiske **egg** av alle innveide egg gikk noe ned fra 7,7 prosent i 2022 til nær 7 prosent i 2023. En del produsenter omsetter eggene selv, direkte fra gården eller på gårdsmarkeder m.m. Økologisk andel av direktesalget økte fra 6 prosent til nær 9 prosent fra 2021 til 2022 (tall for 2023 var ikke klare per november 2024).

Omsetningen av norske økologiske **poteter, grønnsaker og frukt** ble redusert med 26 prosent fra 2022 til 2023. Økologisk andel av totalomsetningen gikk ned med 0,5 prosent og ligger nå på 1,7 prosent. I Landbruksdirektoratets rapport «Produksjon av økologiske jordbruksvarer» står det: «Mange forbrukere merker en strammere økonomi der alle utgifter øker, og det medfører trolig at økologisk frukt og grønt i større grad velges bort. Omsetningen

av konvensjonelle norske produkter går ned, og importen går ned. De økologiske norske produktene er ofte dyrere enn de konvensjonelle, og det kan føre til en ytterligere nedgang i omsetning. Det er uvisst om det har vært en økning i omsetning gjennom eksempelvis REKO-ringer eller ved økt import. Ingen av disse finnes det god statistikk for.»

I Landbruksdirektoratets rapport om økologiske jordbruksvarer står det videre at: «Etter to år med fallende omsetning målt i verdi, økte omsetningen av økologiske varer i **dagligvarehandelen** med 0,5 prosent fra 2022 til 2023. Også i andre salgskanaler økte omsetningen svakt, med 3,9 prosent. På grunn av den høye prisveksten på matvarer er det rimelig å anta at forbruket av økologiske dagligvarer gikk ned, målt i kvantum.»

Stiftelsen Norsk Mats arbeid på økologiområdet

I Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018–2030, som ble lansert 25. mai 2018, står det: «Flere aktører arbeider aktivt med å formidle informasjon om økologisk mat i ulike kanaler. Det er potensiale for å forenkle tilgangen til informasjon, utvikle innholdet bedre og etablere sterkere fagmiljø. [Stiftelsen Norsk Mat] får et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Informasjonen rettes mot forbrukere og skal gi sikker og nøytral kunnskap om økologiske produkter.»

Videre heter det: «En større omlegging av Økologisk.no til en ressurside med fakta og dokumentasjon om økologisk mat, vil stille høye krav til faglig innhold. Det skal derfor opprettes et eget redaksjonsråd for ressursiden. Redaksjonsrådet ledes av [Stiftelsen Norsk Mat] og bør ha representanter fra relevante aktører innen forvaltning, kunnskapsutvikling og organisasjoner. Relevante aktører oppfordres til å delta aktivt inn i redaksjonsrådet.» I tråd med dette har det blitt utformet en kommunikasjonsstrategi for Økologisk.no og et eget redaksjonsråd, ledet av Stiftelsen Norsk Mat. De skriver i sin søknad at kommunikasjonsstrategien vil optimaliseres i 2025 i tråd med eventuelle endringer i Nasjonal Strategi.

Formålet til Økologisk.no er: «Økologisk.no skal gi deg innsikt og kunnskap om økologisk mat og landbruk i Norge gjennom faktabasert og pålitelig informasjon, slik at du kan ta informerte valg og interessen og engasjementet for økologisk mat øker.»

Stiftelsen Norsk Mat skriver at «det er innarbeidet faste rutiner for redaksjonsrådet. Produksjon av innhold koordineres av redaksjonsrådet med mål om at kommunikasjonen blir mer kostnadseffektiv i et stadig skiftende medielandskap.»

Budsjett for 2025

Stiftelsen Norsk Mat har satt opp følgende budsjett for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2025 (alle tall er oppgitt i kroner):

Kostnader	2025
Drift og administrasjon	1 300 000
Opplysningsvirksomhet	3 270 000
Samarbeid og utvikling	400 000
Sum	4 970 000

Omsøkt budsjett for 2025 viser en økning på 4,5 prosent sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024. Budsjettet viser en økning på nesten 8 prosent fra 2024 på posten «Drift og administrasjon». Posten «Opplysningsvirksomhet» er økt med 1,5 prosent, mens posten «Samarbeid og utvikling» er økt med nesten 13 prosent.

Jordbruksoppgjøret 2024

I Prop. 105 S (2023–2024) Jordbruksoppgjøret 2024 m.m., kap. 7.4, er følgende tatt inn om Stiftelsen Norsk Mat sin rolle når det gjelder økologisk mat og jordbruk: «Stiftelsen Norsk Mat har ansvaret for å arbeide med forbrukerrettet informasjon om økologisk mat, og de er gitt et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Norsk Mat har etablert et redaksjonsråd for informasjonsarbeidet, og det legges til grunn at dette bidrar til god dialog mellom relevante aktører på området. Omsetningsrådet oppfordres til fortsatt å delta i spleiselaget med avtalepartene om den forbrukerrettede informasjonsvirksomheten og bidra med støtte til dette arbeidet.»

Politisk plattform

Hurdalsplattformen for perioden 2021–2025 ble presentert 13. oktober 2021, og er regjeringsplattformen for regjeringen bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Økologisk produksjon av mat blir under kapittelet «Landbruk: Trygg mat og levande distrikt» omtalt slik: «Regjeringa vil: Stimulere til auka produksjon og omsetnad av lokalmat og -drikke og økologisk mat.»

Markedsregulatorenes anbefalinger

Norsk Mat sin søknad har vært til behandling hos markedsregulator i de forskjellige sektorene. Oppsummert er tilbakemeldingene som følger:

Nortura/Animalia

Animalias styre behandlet søknaden i sitt møte den 8. oktober 2024 og fattet følgende vedtak: «Styret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk innvilges med 886 400 kr fra storfe, svin og sau/lam, 193 900 kr fra fjørfekjøtt og 110 800 kr fra egg i 2025. (...).

Animalia styret oppfordrer også til revisjon av fordelingsnøkkelen som ble vedtatt sist i 2018.

Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i sitt styremøte den 17. oktober 2024 og fattet følgende vedtak: «Konsernstyret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk innvilges med kr 886 400 fra storfe, svin og sau/lam og kr 110 800 fra egg i 2025. (...)

Konsernstyret oppfordrer også til revisjon av fordelingsnøkkelen som ble vedtatt sist i 2018.

Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til Omsetningsrådet. Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på kr 193 900 til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og kr 498 750 til markedsføring av Nyt Norge til orientering.»

Felleskjøpet Agri

Styret i Felleskjøp Agri gjorde følgende vedtak i sitt styremøte 30. oktober 2024: «Felleskjøpet Agri anbefaler at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om 2,77 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat i 2025 blir godkjent og at 83 100 kroner blir dekket over omsetningsavgiften på korn.»

Tine

I brev datert 6. november 2024 skriver Tine: «(...) Stiftelsen Norsk Mat har søkt om 2,77 mill. kroner til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Det kommer i tillegg til 2,2 mill. kroner som er bevilget over jordbruksavtalen. For 2024 fikk de bevilget 2,1 mill. kroner over jordbruksavtalen og 2,65 mill. kroner fra omsetningsmidlene. (...)»

Tilskuddet er en oppfølging av «Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018–2030». Den nasjonale strategien ble også evaluert i 2023 av Oxford Research, på oppdrag fra Landbruksdirektoratet. Disse leverte en rapport i november 2023. I forlengelsen av denne kunne man også gjort en vurdering av hvorvidt tilskuddet til økologisk.no treffer etter intensjonen.

Tine mener at veksten i tilskuddet ikke bør være høyere enn forventet vekst i konsumprisindeksen.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Det var en liten økning i andelen økologisk areal i prosent av totalt jordbruksareal sammenlignet med de to foregående årene. Det er også en økning i karensareal. Det var derimot en kraftig nedgang i produksjonen av økologisk korn, erter, oljefrø og åkerbønner sammenlignet med sesongen året før. Dette skyldtes i stor grad klimatiske faktorer. Produksjonen av økologisk kjøtt fra storfe, svin, fjørfe og småfe gikk ned for første gang siden 2019. Produksjonen av økologisk melk gikk ned fra året før, mens andelen som ble solgt videre som økologisk vare, økte med 8 prosent.

Andelen økologiske egg av alle innveide egg gikk noe ned fra 2022 til 2023. Direktoratets statistikk for direktesalg av egg for 2023 er ikke klar per november 2024, men tallene for 2022 viser at andelen økologiske egg økte fra 6 prosent i 2021 til nær 9 prosent i 2022.

Omsetningen av norsk økologiske frukt og grønt ble redusert med 26 prosent fra 2022 til 2023. Økologisk andel av totalomsetningen gikk ned med 0,5 prosentpoeng og ligger nå på 1,7 prosent.

Omsetningen av økologiske jordbruksprodukter i dagligvarehandelen økte med 0,5 prosent fra 2022 til 2023. Omsetningen av økologisk mat og drikke gjennom andre salgskanaler hadde også en svak økning. På grunn av den høye prisveksten på matvarer er det rimelig å anta at forbruket av økologiske dagligvarer gikk ned, målt i kvantum.

Stiftelsen Norsk Mat har fått i oppdrag å gi forbrukerne faktabasert informasjon om økologisk mat og jordbruk. De drifter nettsiden Økologisk.no i samarbeid med et redaksjonsråd, og i henhold til utarbeidet kommunikasjonsstrategi. I tillegg drifter de Økoprat både på Instagram og Facebook. Redaksjonsrådet skal sikre faglig kvalitet, bidra med innholdsproduksjon og sikre gjennomføring og fremdrift.

Det framgår av Prop. 105 S (2023–2024) at det er en klar oppfordring fra avtalepartene om at Omsetningsrådet fortsatt skal være med å finansiere opplysningsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i 2025.

Stiftelsen Norsk Mat søker om 2,77 mill. kroner for 2025, en økning på 4,5 prosent fra 2024. Søknaden er behandlet av markedsregulatorene på områdene melk, kjøtt, egg og korn i tråd med retningslinjene. Nortura og Felleskjøpet gir støtte til søknaden på sine respektive områder. Animalia anbefaler at styret i Nortura tar til orientering forslag til bruk av midler fra fondet for fjørfe kjøtt. Tine mener at veksten i tilskuddet ikke bør være høyere enn forventet vekst i konsumprisindeksen.

For grøntsektoren behandles søknaden direkte av Omsetningsrådet. I henhold til gjeldende fordelingsnøkkel bidrar grøntsektoren med 7 prosent av finansieringen. Omsetningsavgift i grøntsektoren er kollektivt dekt og settes av på post 70.11 i Statsbudsjettet. Ved jordbruksoppgjøret i 2024 ble den kollektivt dekte omsetningsavgiften for 2025 økt med 2 mill. kroner, og økningen var i sin helhet øremerket OFG. Grunnet uendret tildeling, utover de øremerkede midlene til OFG, og behov for å øke hagebruksfondet (se nærmere omtale i egen sak i møtet), anbefaler Landbruksdirektoratet at Stiftelsen Norsk Mat kan anvende inntil 2 650 000 kroner til arbeidet med forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2025. Dette er likt tildelingen for 2024.

Fordelingen av kostnader mellom de ulike fondene er fordelt etter fordelingsnøkkelen som ble vedtatt i møtet i Omsetningsrådet 22. juni 2018 sak 58/18:

Sektor	Prosent	Kroner
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	32	848 000
Melk (ku og geit)	34	901 000
Egg	4	106 000
Fjørfekjøtt	7	185 500
Frukt, grønt og potet	20	530 000
Matkorn	3	79 500
Totalt	100	2 650 000

Etter innspill fra Nortura/Animalia foreslår Landbruksdirektoratet at det gjøres en revisjon av fordelingsgrunnlaget og -nøkkelen høsten 2025 i forbindelse med at det skal legges fram en ny finansieringsmodell for Nyt Norge med virkning fra og med 2026.

Sak nr.: 111/24	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt og egg - Budsjett for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2025	Sak nr.: 24/79960-2

Beskrivelse

Nortura søker om administrasjonsgodtgjørelse for 2025 på 28 712 737 kroner, fordelt med 21 842 697 kroner for kjøtt og 6 870 040 kroner for egg. Samlet budsjettforslag for kjøtt og egg har en økning på 13,3 prosent sammenlignet med 2024 budsjettet.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Forskrift 22. oktober nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-2 og § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura av 8. november 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Norturas forslag til budsjett for administrasjon av markedsreguleringen i kjøttsektoren for 2025 godkjennes, og inntil 21 842 697 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift for kjøtt.
2. Norturas forslag til budsjett for administrasjon av markedsreguleringen i eggsektoren for 2025 godkjennes, og inntil 6 870 040 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift for egg.

Kjøtt og egg - Budsjett for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2025

Nortura har i brev datert 8. november 2024 oversendt forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for 2025. Budsjettforslaget har en ramme på 28 712 737 kroner, hvorav 21 842 697 kroner er for markedsregulering av kjøtt og 6 870 040 kroner er for markedsregulering av egg.

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt i 2025, sammenstilt med regnskap for 2023 og budsjett for 2024

KJØTT	2023	2024	2025		
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
Lønn	9 947 861	10 519 481	12 982 053	2 462 572	23,4
Drift	4 833 540	6 166 070	6 605 452	439 382	7,1
Styret	1 271 839	1 325 287	1 375 672	50 385	3,8
Reiser	52 868	294 623	322 521	27 898	9,5
Revisjon	173 000	175 500	181 000	5 500	3,1
Andre kostnader	350 000	350 000	376 000	26 000	7,4
Sum ²⁾	16 629 108	18 830 962	21 842 697	3 011 736	16,0

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

²⁾ Utbetaling for 2023 ble begrenset til budsjetttramme på 16 358 623 kroner

NØKKELTALL	2023	2024	2025		
KJØTT	Regnskap	Budsjettforslag	Budsjettforslag	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
Antall årsverk	8,75	8,83	10,23	1,40	15,9
Lønnskostn. per årsverk	1 136 703	1 191 604	1 268 894	77 290,0	6,5
Driftskostn. per årsverk	763 440	941 491	866 058	-75 433,0	-8,0
Totalt kostn. per årsverk	1 900 143	2 133 095	2 134 952	1 857,0	0,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for egg i 2025, sammenstilt med regnskap for 2023 og budsjett for 2024

EGG	2023	2024	2025		
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
Lønn	3 771 856	4 088 227	4 405 895	317 668	7,8
Drift	1 519 880	1 767 534	1 812 146	44 612	2,5
Styret	317 960	331 322	343 918	12 596	3,8
Reiser	34 629	153 200	127 080	-26 120	-17,0
Revisjon	172 500	169 500	181 000	11 500	6,8
Sum	5 816 825	6 509 783	6 870 039	360 256	5,5

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

NØKKELTALL	2023	2024	2025		
EGG	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
Antall årsverk	3,69	3,70	3,73	0,03	0,7
Lønnskostn. per årsverk	1 022 599	1 104 329	1 181 522	77 193	7,0
Driftskostn. per årsverk	554 418	654 121	660 806	6 685	1,0
Totalt kostn. per årsverk	1 577 016	1 758 450	1 842 328	83 877	4,8

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2024

For kjøtt viser budsjettforslaget en økning i budsjett fra 2024 til 2025 på 16,0 prosent og for egg er budsjettforslaget en økning på 5,5 prosent. Samlet budsjettforslag for kjøtt og egg har en økning på 13,3 prosent.

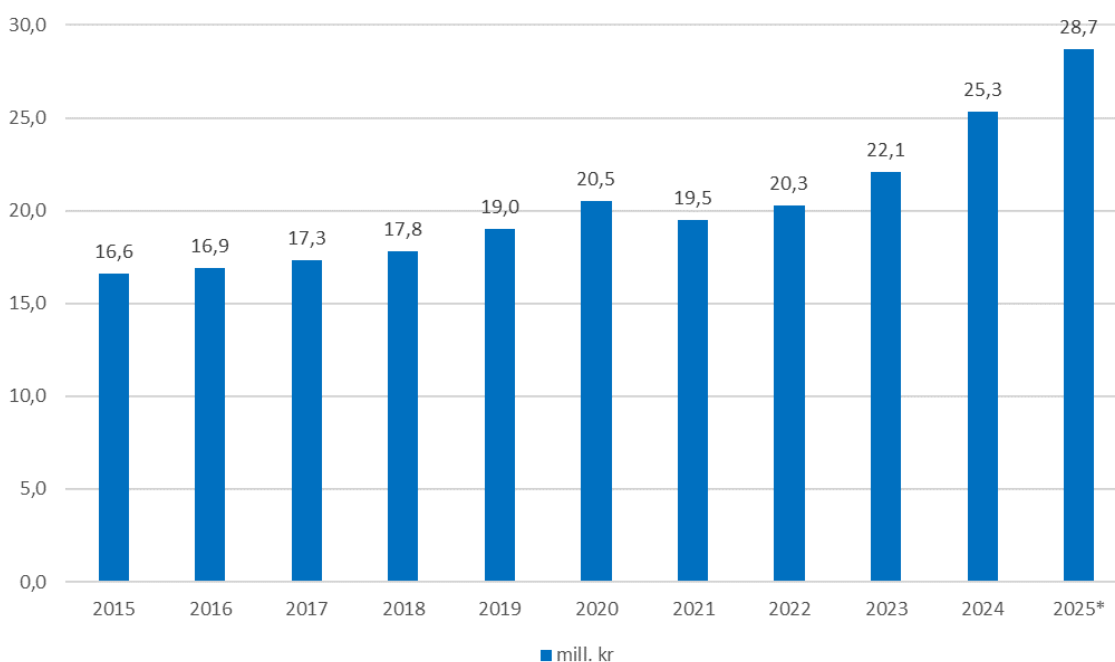
Generelt om søknaden

Nortura SA baserer forslag til administrasjonsgodtgjørelse for kjøtt og egg i 2025 på samme opplegg som for de siste årene med et samlet oppsett for kjøtt og egg. Nytt for 2025 er at det søkes om dekning av ytterligere 0,1 årsverk for juridisk bistand og ytterligere 1,25 årsverk knyttet til jobben helslaktplanleggingsavdelingen i Nortura utfører for Totalmarked. Beregningene bygger i stor grad på felles forutsetninger. Fellesavdelinger som Totalmarked, regnskap, juridisk bistand, lønning, sentralbord (medlemssenter), personal og konserndirektør har oppgaver både for kjøtt og egg. Kostnader fra disse avdelingene fordeles på fondene for kjøtt og egg. Oppgaver ved andre avdelinger er spesifikke for enten kjøtt eller egg.

Budsjettsøknaden for administrasjon av markedsreguleringen i 2025 har omtrent lik kostnadsøkning i kroner, som året før. Lønnskostnadene øker mest, og det vesentligste av denne økningen kommer som følge av at en økt andel av slakteplanleggingen dekkes med omsetningsavgift. Driftskostnader per årsverk budsjetteres noe redusert.

Det jobbes kontinuerlig med effektivisering av arbeidet med markedsreguleringen. Fra 2006 til 2024 er antall årsverk redusert fra 17,0 til 12,5. Fra året 2024 til 2025 har Nortura gjennom en grundig gjennomgang av arbeid som knytter seg til markedsregulering avdekket et behov for å dekke noe mer av kostnadene for helslaktplanlegging slik at antall årsverk budsjetteres økt med 1,25. For helslaktplan, skriver Nortura at dette handler i stor grad om arbeid som knytter seg til å tilpasse slaktemengden til behovet til alle som bestiller (forsyningsplikten) og behovet til Nortura hver enkelt uke. I tillegg må slaktingen til Nortura også tilpasses så langt det lar seg gjøre innfrysingskapasiteten. De ekstra kostnadene for helslaktplan har Nortura selv dekket til nå, men Nortura mener at halvparten av de 3,5 årsverkene som jobber med helslaktplan er knyttet opp mot markedsordningen. Disse 1,75 årsverkene organiserer dekningsmøter, mottar bestillinger og planlegger slaktingen på bakgrunn i bransjens behov og koordinerer dette med innfrysings- og tinekapasitet og -behov.

Nortura gir følgende fremstilling av utviklingen i administrasjonskostnader i mill. kroner:

*vedtatt budsjett for 2024 og Norturas forslag til budsjett for 2025

Avdelinger med oppgaver for både kjøtt og egg

Totalmarked kjøtt og egg

Avdelingen har 9,40 årsverk. 8,5 årsverk (90 prosent) er til markedsregulering, hvorav 1,3 årsverk (15 prosent) er knyttet til egg og 7,2 årsverk (85 prosent) er knyttet til kjøtt.

Fra 2023 ble juridisk bistand inkludert i administrasjonsgodtgjørelsen til Nortura. Totalmarked har erfart at de har behov for mer juridisk bistand i arbeidet sitt. Som eksempel drar de frem arbeid med forskrifter og avtaler. For 2024 har Nortura fått dekket 0,1 årsverk med juridisk kompetanse og for 2025 søker de om å få dekke ytterligere 0,1 årsverk til 0,2 årsverk slik at de til enhver tid har ressursen om juridisk kompetanse til disposisjon.

For 2024 ble 0,1 årsverk av arbeidet informasjonsstaben utfører for markedsreguleringen inkludert i administrasjonsgodtgjørelsen til Nortura. Nortura opplyste at informasjonsstaben også tidligere år har utført arbeid for markedsreguleringen, men at de tidligere ikke har søkt om å få disse kostnadene dekket. Nortura opplever at mediebildet har endret seg med mer oppmerksomhet på markedsbalanse for egg og kjøtt. Dette medfører flere henvendelser nå enn tidligere. Nortura søker om midler til å fortsette å kompensere 0,1 årsverk av arbeidet informasjonsstaben utfører for markedsreguleringen i 2025.

I likhet med tidligere år er det lagt inn i budsjettet kjøp av to årsverk fra Animalia til forsøks- og kalkyleskjæring i forhold til de pris- og råvarespesifikasjonsoppgaver som tilfaller markedsregulatorrollen.

Totalmarked vil fortsette med utvikling og forbedring av prognosene. Nortura budsjetterer blant annet med 500 000 kroner for å videreutvikle KI-verktøy (kunstig intelligens) for å forbedre prognosene. Det settes også av 500 000 kroner for revidering av grunnkalkyler for å forsikre at prisen kan tas ut på helt slakt.

Kostnadene ved prisovervåkning og statistikk (i hovedsak AC Nielsen) øker med 15 000 kroner, kostnaden for en del av Norturasidene i Bondebladet øker med 10 000 kroner og kostnadene ved pilotanlegget øker med 89 000 kroner. Samlet reduseres kostnadene med innleide tjenester/ekstern bistand med 136 000 kroner.

Arbeidet med markedsreguleringen på avdelingen er beregnet til 8,5 årsverk og tilsvarende kostnader beregnet til 18 787 085 kroner, mot 17 081 934 kroner i 2024.

Regnskapsavdelingen

For regnskapsavdelingen er kostnadene fordelt på grunnlag av bilagsmengde for de ulike avdelingene. Andelen knyttet til markedsregulering er i budsjettet for 2025 beregnet til 1,4 årsverk, og kostnadene er 1 839 609 kroner (5,5 prosent økning fra 2024). Antall årsverk ble i 2020 økt med 0,2 ved overføring av oppgaver med markedsregulering av kjøtt fra Totalmarked, og med det økte andelen for kjøtt til 55 prosent av kostnadene på regnskapsavdelingen.

For egg er det mye rapportering for markedsreguleringen knyttet til regnskapsavdelingen, mot at det for kjøtt er organisert til Totalmarked. 45 prosent av kostnadene på regnskapsavdelingen er ført på egg.

Internservice

I budsjettet har Nortura samlet funksjoner fra lønningskontor, personalavdeling, sentralbord, intern post, rekvisita og kantine. På hver av disse avdelingene utgjør arbeidet med markedsreguleringen en svært liten andel, og det er rasjonelt å se disse administrative

enhetene i sammenheng. Det er beregnet at andelen knyttet til markedsregulering utgjør 0,3 årsverk. Samlede kostnader for regulering i enheten er 396 228 kroner (9,1 prosent økning fra 2024).

Konserndirektør/direktør for bransje og marked

Ansvar for markedsreguleringen ligger hos konserndirektør med ansvar for forretningsområdet Råvare og medlem/Visekonsernsjef. Samtidig ble det i 2016 gjennomført en omorganisering ved ansettelse av en direktør felles for Totalmarked, Animalia og Opplysningskontoret for egg og kjøtt. Fra 2017 er det for administrasjonsgodtgjørelsen dekket 0,25 årsverk for direktør bransje og marked og 0,1 årsverk for konserndirektør. Samlet representerte denne endringen en innsparing.

Med budsjettet for 2025 vil Nortura søke om 867 183 kroner (1,2 prosent reduksjon fra 2024) for konserndirektør og direktør bransje og marked.

Styret

I budsjettet har andelen markedsregulering siden 2008 vært beregnet til å utgjøre 30 prosent av arbeidet i styret i Nortura SA. I 2011 ble andelen bekreftet ved vurdering av Landbruksdirektoratet. Nortura foreslår at styrets arbeid med markedsregulering videreføres på 30 prosent for 2025.

Kostnadene med styret uten årsmøte og reiser er 5 731 966 kroner inkludert fraværsgodtgjørelse. 30 prosent av dette utgjør 1 719 590 kroner (3,8 prosent økning fra 2024) og er en del av markedsreguleringen.

Kostnadene for internservice, konserndirektør og styret er fordelt 20/80 mellom egg og kjøtt.

Kostnadene for revisjon budsjetteres med 362 000 kroner (4,9 økning fra 2024) og dette fordeles likt mellom kjøtt og egg.

Avdelinger med oppgaver bare for kjøtt

Ingris

Tilbakemelding fra produsentene gjennom Ingris Web er et viktig punkt for å kvalitetssikre prognosen. For å sikre rask tilbakemelding fra produsent er det nødvendig å premiere oppslutning. Kostnaden har vært 350 000 kroner siden 2017, og for 2025 søker Nortura om en økning til 376 000 kroner for å dekke dette formålet (7,4 prosent økning fra 2024).

Plan Nortura

Planavdelingen i Nortura har i mange år hatt ansvar for den praktiske gjennomføringen av forsyningsplikten for kjøtt. Arbeidet skjer i nært samarbeid med Totalmarked, og forsyningen baseres på ukentlig beregnet dekningsgrad. Arbeidet utgjør for 2025 1,75 årsverk, som er en økning fra 0,5 årsverk i 2024. Kostnad på formålet er satt til 1 918 490 kroner for 2025 og for 2024 budsjetterte Nortura med 508 481 kroner.

Avdelinger med oppgaver bare for egg

For egg er arbeidet med konkrete tiltak innen markedsreguleringen delt på noe flere avdelinger enn for kjøtt.

Divisjon drift – avdeling egg

Avdelingen har ansvar for håndteringen av egg i Nortura. Arbeidet knytter seg også til mottak og forsyning av egg ut av Nortura. Fra 2016 og videre i 2020 er stillinger med markedsregulering for egg flyttet og samordnet både fra avdelingene vareforsyning og eggproduktfabrikk, og det gir en effektivisering av logistikkvirksomheten for egg og eggproduktvirksomhet. Det er beregnet at 0,8 årsverk på avdelingen er knyttet til markedsreguleringen. Kostnadene beregnes til 1 161 330 kroner (3,1 prosent økning fra 2024).

Nortura Eggprodukter

Eggproduktfabrikken er trukket sterkt inn i markedsreguleringen av egg og har oppgaver med markedsregulering på 0,2 årsverk. Det inkluderer mottak av overskuddsegg fra uavhengige eggpakkerier samt oppfølging av lagring. Kostnadene beregnes til 347 821 kroner (4,8 prosent økning fra 2024).

Lokalt arbeid

Desentralisering av markedsregulering for egg gir oppgaver på eggpakkeriene. Administrasjonsgodtgjørelsen inkluderer lokalt arbeid med håndtering av egg samt rapportering satt til 0,7 årsverk. Levering av egg på forsyningsplikten er en del av arbeidet ved Nortura sine eggpakkerier og er inkludert i markedsreguleringen av egg. Kostnadene beregnes til 937 402 kroner (1,9 prosent reduksjon fra 2024).

Tabellen nedenfor oppsummerer budsjettforslaget fordelt på egg og kjøtt.

Norturas budsjetterte administrasjonskostnader for 2025 fordelt på egg og kjøtt

	Årsverk	Tot. egg og kjøtt	Andel kjøtt, %	Kostnader kjøtt	Andel egg, %	Kostnader egg
Totalmarked	8,46	18 787 085	85	15 969 022	15	2 818 063
Regnskapsavdelingen	1,4	1 839 609	55	1 011 785	45	827 824
Internservice	0,3	396 228	80	316 982	20	79 246
Konserndirektør og direktør bransje og marked	0,35	867 183	80	693 746	20	173 437
Styret		1 719 590	80	1 375 672	20	343 918
Ingris Web		376 000	100	376 000	-	-
Vareforsyning	1,75	1 918 490	100	1 918 490	-	-
Div. drift avd. egg	0,8	1 161 330	-	-	100	1 161 330
Nortura Eggprodukter	0,2	347 821	-	-	100	347 821
Lokalt arbeid egg	0,7	937 402	-	-	100	937 402
Revisjon		362 000	50	181 000	50	181 000
Totalt	13,96	28 712 737		21 842 697		6 870 040

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas budsjettforslag for 2025 er på ca. 28,7 mill. kroner. Dette er en økning på 3,4 mill. kroner som tilsvarer 13,3 prosent økning fra 2024. Forslag til budsjett for kjøtt har en økning på 16,0 prosent, mens det er foreslått en økning på 5,5 prosent for egg. Budsjettet viser en økning i antall årsverk for kjøtt og egg fra 12,53 årsverk i 2024 til 13,96 årsverk i 2025.

Den største endringen i budsjettet for kjøtt og egg er lønnskostnadene. Nortura skriver at økningen i hovedsak er relatert til at en økt andel av slakteplanleggingen ønskes dekket av omsetningsavgiften. Fra 0,5 årsverk i 2024 til 1,75 årsverk mener Nortura at helslakteplanavdelingen jobber med markedsregulering av kjøtt, som innebærer å organisere dekningsmøter, motta bestillinger og planlegge slakting på bakgrunn i bransjens behov og

koordinerer dette med innfrysings- og tinekapasitet og -behov. Dette er arbeid som Nortura selv har dekket. I tillegg søker Nortura om å øke dekningen av kostnader for juridisk bistand fra 0,1 til 0,2 årsverk for å kunne ha denne kompetansen tilgjengelig til enhver tid. Dette vil også bidra til de økte lønnskostnadene for kjøtt og egg.

Nortura legger til grunn en lønnsvekst per årsverk på 6,5 prosent for kjøtt og 7,0 prosent for egg i 2025. Statistisk sentralbyrå forventer en årslønnsvekst i 2025 på 4,6 prosent.

Driftskostnadene for kjøtt per årsverk går noe ned fra 2024. For egg er det kun en marginal økning i antall årsverk på 0,03 fra 2024. Landbruksdirektoratet vurderer at oppgavene er knyttet til markedsregulatorrollen.

I 2023 ble Totalmarkeds fordeling mellom kjøtt og egg endret fra 90/10 til 85/15. Endringen var knyttet til merarbeid innenfor eggsektoren som følge av overproduksjon i 2023. I 2024 har det vært underskudd av egg og overskudd av kjøtt og dette vil ifølge Totalmarkeds prognose per november 2024 også fortsette i 2025. Disse endringene i balansen har ikke ført til endringer i fordelingen av kostnader på egg og kjøtt hos Totalmarked. Nortura forklarte dette med at kostnadene på egg i hovedsak er faste kostnader som ikke nødvendigvis relaterer seg til endring i mengden egg.

Norturas forslag til budsjett innebærer en økning på 16,0 prosent for kjøtt og 5,5 prosent for egg. Samtidig medførte budsjettet for 2024 en økning i budsjettet for kjøtt på 15,1 prosent og 13,5 prosent økning for egg. Dermed er økningen i Norturas administrasjonskostnader på 6,6 mill. kroner på to år. Denne økningen gjenspeiles i at det er flere og flere elementer i Norturas virksomhet, som er inkludert i arbeidet med markedsreguleringen av egg og kjøtt, men som Nortura selv har dekket og som de nå søker om å få dekket av omsetningsavgiften. Økningen i budsjett er som beskrevet særlig knyttet til økte lønnskostnader på grunn av inkluderingen i administrasjonsgodtgjørelsen av en større andel av jobben med helslaktplanleggingsavdelingen i Nortura.

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurderer det til å være i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse i kjøtt- og eggsektoren. Landbruksdirektoratet anbefaler at forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse til Nortura godkjennes.

Sak nr.: 112/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Melk - Budsjett for Tines administrasjonsgodtgjørelse 2025	Sak nr.: 24/79487-2

Beskrivelse

Tine SA (Tine) søker om en budsjettramme for kostnadene ved å administrere markedsreguleringen for melk i 2025 på 11 755 650 kroner. Dette er en økning på 2 332 130 kroner 24,7 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsreguleringen til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §3-3.

Vedlegg

Brev fra Tine av 6. november 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for Tine SAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2025 godkjennes, og inntil 11 755 650 kroner kan belastes fondet for omsetningsavgift på melk.

Melk - Budsjett for Tines administrasjonsgodtgjørelse 2025

I brev av 6. november 2024 søker Tine om en budsjetttramme på 11 755 650 kroner for administrasjon av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter i 2025.

Tines regnskap 2023, budsjett 2024, og budsjett 2025. Differanse i kroner og prosent

MELK	2023	2024	2025		
	Regnskap	Budsjettforslag	Budsjettforslag	Endring 24-25	Endring prosent
Lønnskostnader, total	5 911 380	5 835 830	7 883 200	2 047 370	35,1
Driftskostnader, total	2 125 894	2 582 690	3 167 450	584 760	22,6
Styret	490 910	400 000	400 000	-	0,0
Reise	30 000	30 000	30 000	-	0,0
Revisjon	254 700	275 000	275 000	-	0,0
Prognosearbeid	300 000	300 000	-	- 300 000	-100,0
Sum	9 112 884	9 423 520	11 755 650	2 332 130	24,7
NØKKELTALL	2023	2024	2025		
MELK	Regnskap	Budsjettforslag	Budsjettforslag	Endring 24-25	Endring i prosent
Årsverk	5,4	5,3	6,5	1,2	22,6
Lønnskostnad per årsverk	1 094 700	1 101 100	1 212 800	111 700	10,1
Driftskostnad per årsverk	393 684	487 300	487 300	-	0,0
Totale kost. per årsverk	1 488 384	1 588 400	1 700 100	111 700	7,0

Forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2025 baserer seg på

- Antall årsverk ved hovedkontoret og ved Tine-anlegg som er knyttet til arbeidet med markedsregulering
- Gjennomsnittlig årsverkskostnader til lønn basert på regnskapstall for 2023, justert for kostnadsutvikling i 2024 og 2025

I tillegg kommer forventede kostnader til konsernstyrets arbeid med markedsregulering, reiser knyttet til markedsreguleringsoppgavene, revisjon og prognosearbeid som gjelder melkeleveranse.

Personalkostnader

Det er lagt inn en økning på 1,2 årsverk i årets budsjettforslag. Økningen skyldes en grundig gjennomgang av antallet årsverk i markedsreguleringen i tillegg til kostnadsøkningen. Tine begrunner økningen med:

1. Tilførselsprognose har over flere år blitt dekket av et fast beløp på 300 000 kroner. Dette er tatt ut av budsjettet som et fast beløp, og lagt inn under årsverk. Tine forventer at 0,7 årsverk går til prognosearbeid i 2025.
2. Den øvrige økningen på 0,5 årsverk er fordelt utover de avdelingene som har aktiviteter knyttet til markedsreguleringen. I hovedsak er dette planlegging av levering etter forsyningsplikten og produksjonsplanlegging knyttet til reguleringslagring og transport, og ledig kapasitet. Tines gjennomgang viser at arbeidsmengden er større enn tidligere antatt.

Tine har lagt til grunn en personalkostnad per årsverk på 1 212 800 kroner, en økning på 111 700, eller 10,1 prosent, sammenlignet med budsjett for 2024. Dette forslaget er basert på gjennomsnittlige årsverkskostnader basert på regnskapstall for 2023, justert for

kostnadsutvikling i 2024 og 2025.

Tine skriver i e-post av 19.11.2024 at de baserer lønnsøkningen på siste estimat for 2024. De har hatt en høyere lønnsøkning gjennom 2024 enn hva budsjettet tilsa, og økningen i forhold til faktisk lønnsutvikling i 2024 er 4,3 prosent.

Driftskostnader

Det forventes at driftskostnadene per årsverk vil være på samme nivå som i 2024. Totalt driftsbudsjett er økt med omtrent 23 prosent grunnet økt årsverk.

Styret

Tine legger til grunn at omtrent 10 prosent av styret sitt arbeid er knyttet til saker som angår markedsreguleringen. Dette er samme prosentandel som i 2024. Tine budsjetterer med 400 000 kroner til styrets arbeid i 2024.

Prognosetjenester

Prognosetjenester har over flere år fått en dekning på 300 000 kroner. Dette er tatt ut av budsjettet som egen post, og i stedet lagt inn i posten lønnskostnader, hvor det forventes at 0,7 årsverk går til prognosearbeid i 2025.

Revisjon

Revisjonsoppgavene for 2025 forventes å ha samme omfang som i 2024, og det er budsjettert med 275 000 kroner.

Landbruksdirektoratets vurdering

Forslaget til administrasjonsbudsjettet for 2025 er på totalt 11 755 650. Dette er 2 332 130, eller 24,7 prosent, høyere enn budsjettet for 2024. Økningen skyldes i all hovedsak en gjennomgang Tine har hatt av antallet årsverk i markedsreguleringen, hvor de har vurdert at administreringen av markedsreguleringen krever 6,5 årsverk, en økning på 1,2 årsverk fra 2024.

Tine har fjernet posten *prognosetjenester* fra budsjettet, og budsjetterer prognosearbeidet basert på årsverk. De har vurdert dette arbeidet til 0,7 årsverk. Dette tilsvarer, basert på kostnad per årsverk, 848 960 kroner. Prognosekostnadene har derfor økt med 548 960 kroner etter Tines gjennomgang av arbeidsmengde i markedsreguleringen.

I tillegg til dette er det økt med 0,5 årsverk fordelt utover de avdelinger som har aktiviteter knyttet til markedsreguleringen, hvor gjennomgangen har vist at det er noe større arbeidsmengde enn tidligere antatt.

Landbruksdirektoratet viser til at markedsregulator skal ha dekket alle kostnader som administrasjonen av markedsreguleringen medfører. Da årsverksgjennomgangen viser faktisk høyere kostnader i administrasjonen enn tidligere antatt, har ikke direktoratet noen ytterlige kommentarer til denne økningen.

Tine legger til grunn en lønnsvekst på 4,3 prosent i 2025. Dette er under SSBs forventede lønnsutvikling i 2025 på 4,6 prosent.

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslag til budsjett og vurdert det til å være i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse i melkesektoren. Budsjettforslaget er i samsvar med den gjennomgangen Landbruksdirektoratet hadde med markedsregulatorene

høsten 2011 om kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen, se sak 62/11, behandlet av OR i møte 13. desember 2011.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Sak nr.: 113/24	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Korn – Budsjett for Felleskjøpet Agris administrasjonsgodtgjørelse 2025	Sak nr.: 24/80082-2

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri SA (FKA) har lagt fram et budsjett på 6 150 000 kroner for administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2025. Dette er en økning på 0,8 prosent i forhold til budsjett for 2024. Forslaget er vedtatt av styret i Felleskjøpet Agri 29. oktober 2024.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Felleskjøpet Agris forslag til budsjett for administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2025 godkjennes, og inntil 6 150 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn – Budsjett for Felleskjøpet Agris administrasjonsgodtgjørelse 2025

I brev av 30. oktober 2024 legger FKA fram budsjettforslag for administrasjon av markedsreguleringen i 2025. Budsjettet er godkjent av styret i FKA 29. oktober 2024.

Budsjettforslaget er på 6 150 000 kroner. Forslaget til budsjett er basert på tidligere års regnskap, inngåtte avtaler om kjøp av tjenester og bokførte kostnader per 30. september 2024. De enkelte kostnadspostene blir kort omtalt under.

Personalkostnader

I beregningen av personalkostnader er det lagt til grunn en forventet lønnsvekst på 4,9 prosent.

Totale personalkostnader er beregnet til 3 857 000 kroner som er en økning på 210 000 kroner, tilsvarende 5,8 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2024.

Det er avsatt 2,8 årsverk til markedsregulering, dette er uendret fra 2024.

Driftskostnader

I budsjettet for 2025 er det avsatt 1 363 000 kroner til driftskostnader. Dette er en reduksjon på 201 000 kroner, tilsvarende 13,9 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2024. Reduksjonen er hovedsak knyttet opp til reduserte IKT-kostnader, samt konsulentbistand.

Styret

I budsjettet for 2025 er det avsatt 242 000 kroner til styrearbeid. Dette er en økning på 11 000 kroner, tilsvarende 4,8 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2024. Styrekostnader påvirkes av styrets geografiske sammensetning.

Reisekostnader

I budsjettet for 2025 er det avsatt 15 000 kroner til dekning av reiseutgifter. Dette er en reduksjon på 6 000 kroner tilsvarende 28,6 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024. Etter koronapandemien har et økende antall møter blitt avholdt elektronisk, og dermed reduseres reisekostnadene.

Kjøp av prognosetjenester

For å kunne utføre oppgaver vedrørende markedsreguleringen er FKA avhengig av å benytte faglig bistand fra NIBIO. Kostnadene til prognosetjenester i budsjettet for 2025 er satt til 639 000 kroner, en økning på 34 000 kroner, tilsvarende 5,6 prosent sammenlignet med budsjettet for 2024.

Revisjon

I budsjettet for 2025 er det avsatt 34 000 kroner til revisjon. Dette er en økning på 1 000 kroner, tilsvarende 3,0 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2024.

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjettforslag 2025	Endring	Endring prosent
Kostnader					
Personal	3 659 147	3 647 000	3 857 000	210 000	5,8
Drift	1 467 739	1 564 000	1 363 000	-201 000	-12,9
Styret	220 000	231 000	242 000	11 000	4,8
Reiser	15 498	21 000	15 000	-6 000	-28,6
Prognosetjenester	615 956	605 000	639 000	34 000	5,6
Revisjon	30 000	33 000	34 000	1 000	3,0
Andre	3 008	-	-	-	
Sum	6 011 348	6 101 000	6 150 000	49 000	0,8

Nøkkeltall					
Antall årsverk	2,8	2,8	2,8		
Utgifter personal per årsverk	1 306 838	1 302 500	1 377 500	75 000	5,7
Utgifter drift per årsverk	524 193	558 571	486 786	-71 786	-13,7
Totalt per årsverk	2 146 910	2 178 929	2 196 429	17 500	0,8

Landbruksdirektoratets vurderinger

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurdert dette til å være i tråd med forutsetningene for markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. FKA's forslag til budsjett for 2025 viser en økning på 49 000 kroner, tilsvarende 0,8 %, sammenlignet med budsjett for 2024.

For 2025 er det i budsjettet lagt til grunn 4,9 prosent lønnsvekst på bakgrunn av prognosene for regnskap for 2024. Statistisk sentralbyrå forventer en årslønnsvekst i 2025 på 4,6 prosent.

Antall årsverk er uforandret fra 2024 til 2025.

Reduksjonen i driftskostnader er forklart med reduserte kostnader til drift av en nettside.

Øvrige kostnader har kun mindre justeringer. Antall årsverk er uendret fra 2024 til 2025.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Felleskjøpet Agris forslag.

Sak nr.: 114/24	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2025	Sak nr.: 24/79749-10

Beskrivelse

Nortura fremmer forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, samt maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for 2025. Styret i Animalia fremmer forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslagene.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Animalia datert 21. oktober 2024

Brev fra Nortura datert 30. oktober 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 1. januar 2025 fastsettes til:
Egg kr 0,90 per kg
Kjøtt av kylling kr 0,26 per kg
Kjøtt av kalkun kr 0,26 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 5,00 pr kg fra og med 1. januar 2025.
3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 2,50 pr kg fra og med 1. januar 2025.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av svin fastsettes til kr 2,50 pr kg fra og med 1. januar 2025.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2-4, fastsettes satsene for omsetningsavgift på kjøtt for 2025 som følger:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 01.01.2025	kr 2,20 per kg
F.o.m. 03.03.2025	kr 3,70 per kg
F.o.m. 31.03.2025	kr 3,20 per kg
F.o.m. 21.04.2025	kr 2,20 per kg
F.o.m. 29.09.2025	kr 3,70 per kg
F.o.m. 10.11.2025	kr 2,20 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 01.01.2025	kr 1,80 per kg
F.o.m. 28.07.2025	kr 0,80 per kg
F.o.m. 08.09.2025	kr 1,80 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 01.01.2025	kr 1,80 per kg
-------------------	----------------

Kjøtt av svin:

F.o.m. 01.01.2025	kr 2,10 per kg
F.o.m. 06.01.2025	kr 1,50 per kg

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.

6. Omsetningsrådet godkjenner en ramme for trekkrettigheten på 250 mill. kroner i 2025.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2025

Nortura har i brev av 30. oktober 2024 foreslått satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, og maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for 2025. Konsernstyret behandlet saken 17. oktober 2024. Animalia har i brev av 21. oktober 2024 fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun. Animalias styre behandlet saken 8. oktober 2024.

Omsetningsavgift på egg i 2025

Markedsbildet 2024

Det prognoseres en reduksjon i tilførselen av norske egg med 3 prosent sammenlignet med 2023, mens engrossalget prognoseres å øke med 2 prosent. Underdekning av norske egg gjennom store deler av året er dekket opp gjennom import. Prognosen tilsier et underskudd på 3 800 tonn i 2024.

Markedsbildet 2025

For 2025 prognoseres det 6 prosent økning i tilførselene og 2 prosent økning i salget sammenlignet med 2024. Det ventes god markedsdekning av egg i løpet av 2025, men fortsatt importbehov i første halvår. Prognosen tilsier et underskudd på 1 600 tonn i 2025.

Behov for midler og forslag til omsetningsavgift

Fondet for omsetningsavgift på egg anslås til 28,6 mill. kroner ved inngangen til 2025. Det er en økning på 3,1 mill. kroner i løpet av 2024.

For 2025 budsjetteres det med noe økte kostnader sammenlignet med 2024. Det skyldes både økt behov for reguleringstiltak, herunder frivillig redusert verpeperiode mot slutten av 2025, men også økte satser som følge av at eggprisen har økt.

Nortura anbefaler at omsetningsavgiften for egg holdes uendret på kr 0,90 per kg for 2025. Budsjettet viser da et fond på 29,6 mill. kroner ved utgangen av 2025, noe som omtrent er på nivå med målsettingen Omsetningsrådet har vedtatt på 30 mill. kroner, jf. sak 69/15 av 20. oktober 2015.

Tabellen nedenfor viser budsjett for 2025 med videreføring av satsen på kr 0,90 per kg, et estimat for 2024 og regnskap for de foregående årene.

Budsjettforslag reguleringskostnader egg 2025 sammenlignet med prognose for 2024 og regnskap fra tidligere år

Reguleringskostnader, egg	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Pristap/gevinst	- 170 000	- 1 067 000	- 219 000		
Supplering, lagring	1 628 000	3 267 000	416 000	400 000	1 500 000
Spesialmarkeder	1 843 000	1 949 000	1 504 000	1 500 000	1 500 000
Føtidsslakting	4 605 000	25 844 000			6 000 000
Priskompensasjon	22 002 000	24 396 000	27 090 000	29 000 000	29 000 000
Adm.	4 420 000	4 732 000	5 736 000	6 510 000	6 870 000
Korrigerings, rente			313 000		
Overskuddsegg til før		10 554 000			
Billigsalg av egg / veldedighet		3 200 000			
Midlertidig opphold i eggproduksjon		863 000	9 494 000		
Sum avsetningstiltak	34 328 000	73 738 000	44 334 000	37 410 000	44 870 000

Tallene er avrundet til hele tusen. Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.

Samlet budsjettforslag markedsregulering egg 2025 sammenlignet med prognose for 2024 og regnskap fra tidligere år

Markedsregulering egg, samlet	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Avsetningstiltak	34 328 000	73 738 000	44 334 000	37 410 000	44 870 000
Faglige tiltak	4 322 000	4 276 000	4 486 000	4 724 000	4 880 000
-Ekstrabevilgning				700 000	700 000
-Forsøkshus	1 477 000	1 477 000	1 477 000	1 477 000	
OEK	11 881 000	15 687 000	12 696 000	13 500 000	12 910 000
Adm. Omsetn.Råd	3 241 000	3 312 000	3 389 000	3 600 000	3 600 000
Økologisk	100 000	100 000	100 000	106 000	106 000
Nyt Norge	240 000	285 000	285 000	285 000	285 000
Totalt behov egg	55 589 000	98 875 000	66 767 000	61 802 000	67 351 000

Tallene er avrundet til hele tusen. Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.

Oversikt over fondet for egg sammenlignet med budsjettforslaget for 2025, prognose for 2023 og regnskap fra tidligere år

Fondet for egg	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Fond 01.01	35 114 000	35 138 000	16 712 000	25 479 000	28 603 000
Inngang	58 053 000	81 201 000	75 117 000	64 926 000	68 386 000
Renter	145 000	319 000	417 000		
Sum	93 312 000	116 658 000	92 246 000	90 405 000	96 989 000
Forbruk	58 174 000	98 875 000	66 767 000	61 802 000	67 351 000
Tap på fordringer		1 070 000			
Fond 31.12	35 138 000	16 712 000	25 479 000	28 603 000	29 638 000
Endring	24 000	- 18 426 000	8 767 000	3 124 000	1 035 000

Tallene er avrundet til hele tusen.

Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.

Omsetningsavgift på kjøtt i 2025

Markedsbildet 2024

	Norske tilførsler		Import- kvoter	Engrossalg		Balanse Reg.lager	
	tonn	Endring		tonn	Endring	2024	1.1.24 *
Storfe/kalv	84 600	-6 %	9 000	96 700	-1 %	-3 200	7 376
Lam	16 900	-2 %	550	17 600	-4 %	-100	123
Sau	4 600	-4 %		3 700	-17 %	900	334
Gris	128 400	-2 %	1 100	131 700	+ 2 %	-2 200	3 634

Storfe

For året som helhet prognoses det en nedgang i tilførslene på 6 prosent, mens engrossalget forventes å gå ned 1 prosent. Det prognoses et reguleringslager ved utgangen av 2024 på 4 200 tonn.

Sau/lam

For lam prognoses det et fall i engrossalget på 4 prosent sammenlignet med 2023 og et fall i tilførslene på 2 prosent. Det forventes ikke lam på reguleringslager når vi går inn i 2025. Derimot forventes det at reguleringslageret av sau øker med nesten 900 tonn i løpet av året, fra 334 tonn til 1 200 tonn. Tilførslene av sau prognoses 4 prosent ned, mens engrossalget

prognoseseres 17 prosent ned.

Svin

Produksjonen av gris prognoseseres å falle med 2 prosent i 2024 sammenlignet med 2023. Samtidig har salget økt og prognoseseres å ende 2 prosent opp. Det gir en underdekning på 2 200 tonn for året. Høy rabatt på gris fra reguleringslager har fått fart i salget. Lageret forventes å bli redusert med ca. 2 200 tonn og estimeres å være på 1 200 tonn ved utgangen av året.

Markedsbildet 2025

	Norske tilførsler		Import- kvoter	Engrossalg		Prognose Balanse reg.lager	
	tonn	Endring		tonn	Endring	2025	1.1.25 *
Storfe/kalv	83 500	-1 %	9 000 ¹⁾	96 500	0 %	-4 000	4 200
Lam	16 600	-2 %	1 050 ²⁾	17 800	+ 1 %	-200	0
Sau	4 500	-2 %		4 100	+ 11 %	400	1 200
Gris	127 600	-1 %	1 550 ³⁾	131 600	0 %	-2 500	1 400

Storfe

Prognosen for 2025 viser en underdekning på 4 000 tonn isolert for året og dermed en stor reduksjon i reguleringslageret. Tilførslene prognoseseres ned 1 prosent sammenlignet med 2024, blant annet som resultat av tiltaket med kalveslakting våren 2025. Salget prognoseseres uendret fra 2024.

Sau/lam

For året 2025 ventes det fortsatt et marked i bra balanse. Tilførslene av lam prognoseseres å reduseres med 2 prosent sammenlignet med 2024, men salget ventes å øke med 1 prosent. For sau prognoseseres det en reduksjon i tilførslene med 2 prosent, mens det ventes en økning i salget på 11 prosent. Det gir et forventet reguleringslager ved utgangen av 2025 på 1 600 tonn sau, mens det ikke forventes innfrysing av lam.

Svin

Prognosen viser et underskudd på 2 500 tonn gris for året sett under ett. Tilførslene prognoseseres å reduseres med 1 prosent, mens salget prognoseseres opp 2 prosent sammenlignet med 2024. Det er signalisert at produsentene kan vente seg økning i slaktevektene (topp-pris) fra påsketider.

Behov for midler og forslag til omsetningsavgift

Oppdatert budsjett for 2024 viser at fondet for omsetningsavgift på kjøtt ved inngangen til 2025 vil være på om lag 427 mill. kroner. Det betyr at fondet øker med 120 mill. kroner i løpet av 2024.

Med bakgrunn i prognosen fra september budsjetteres det med en reguleringskostnad inkludert administrasjon på ca. 239 mill. kroner i 2025. Det er en reduksjon på 51 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2024, og mye skyldes at markedssituasjonen for gris har bedret seg. Det budsjetteres med mye salg fra reguleringslager til høye rabatter, og frysefradrag er den desidert største kostnadsposten. I budsjettet er det lagt inn 17 mill. kroner til slakting av kalv i 2025.

Reguleringskostnader kjøtt – prognose for 2024 og budsjett for 2025

	Prognose 2024 (kr)	Budsjett 2025 (kr)
Innfrysing/svinn	21 000 000	6 000 000
Lagerkostnader	86 000 000	37 000 000
Frakter	18 000 000	10 000 000
Frysefradrag	123 000 000	121 000 000
Pallehold	5 000 000	6 000 000
Adm./renter/forsikring	39 000 000	41 000 000
Produksjonsregulering	6 000 000	17 000 000
Prisgevinst	- 8 000 000	0
Totalt	290 000 000	239 000 000

Kostnadene på 239 mill. kroner fordeler seg med anslagsvis 171 mill. kroner på storfe, 35 mill. kroner på gris og 33 mill. kroner på sau/lam.

Den største usikkerheten i kostnadsanslaget er knyttet til hvor mye av reguleringslageret som blir solgt i løpet av året.

Omsetningsrådet vedtok 6. november 2023 at fondet for kjøtt skal øke fra 250 til 500 mill. kroner. Med de foreslåtte satsene ligger det an til en fondsreserve ved utgangen av 2025 på 474 mill. kroner.

Utvikling av fondet for kjøtt fra 2021. Tallene for 2024 er prognose, mens tallene for 2025 er Norturas budsjettforslag.

		Regnskap			Prognose	Budsjett
		2021	2022	2023	2024	2025
Fond 01.01.		293 797 000	283 860 000	242 898 000	306 901 000	426 595 000
Omsetningsavgift		170 214 000	168 015 000	430 702 000	560 000 000	431 000 000
Renteinntang fondet		1 206 000	2 754 000	12 093 000	13 000 000	15 000 000
Annet		-1 086 000	1 100 000	994 000		
Sum inntekter		170 334 000	171 869 000	443 789 000	573 000 000	446 000 000
Administrasjon org.	Eget vedtak	15 054 000	15 555 000	16 359 000	18 831 000	21 843 000
Markedsregulering ¹⁾		24 130 000	48 634 000	210 436 000	270 000 000	216 500 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	137 857 000	144 900 000	147 816 000	160 475 000	156 313 000
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	3 230 000	3 742 000	5 175 000	4 000 000	4 000 000
Annet						
Sum utgifter		180 271 000	212 831 000	379 786 000	453 306 000	398 656 000
Fondsendring		-9 937 000	-40 962 000	64 003 000	119 694 000	47 344 000
Fond 31.12.		283 860 000	242 898 000	306 901 000	426 595 000	473 939 000
¹⁾ Ekstrakostnader knyttet til frysecontainere for lagring av lam er ikke inkludert, se egen sak i dagens møte.						
Tallene i tabellen er avrundet til hele tusen						
Tabellen er oppdatert med nøyaktige budsjettall. Noen mindre avvik fra Norturas søknad kan derfor forekomme.						

Trekkrettigheten

Omsetningsrådet har midlertidig gitt Nortura anledning til å øke trekkrettigheten til 500 mill. kroner for å finansieres verdien av reguleringslager når midlene i fondet ikke strekker

til. Vedtaket gjelder ut året 2024.

Per 1.oktober 2024 var verdien av reguleringslageret for kjøtt 456 mill. kroner. Dette var finansiert med lån på 240 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift kjøtt. De resterende 216 mill. kroner var dekket av lån i bank over trekkrettigheten.

Det prognoseres med en reduksjon i lageret gjennom 2025, samtidig som fondet øker opp mot målet på 500 mill. kroner. Nortura har gjort simuleringer, hvor en også ser på alternative scenarier med høyere reguleringslager neste år enn prognosert, og disse tilsier at en ramme på 250 mill. kroner vil gi en tilstrekkelig sikkerhet neste år. Nortura foreslår derfor en ramme på 250 mill. kroner for 2025.

Omsetningsavgift på fjørfekjøtt i 2025

I henhold til avtale mellom Nortura og KLF skal styret i Animalia fremme forslag til omsetningsavgift på fjørfekjøtt direkte til Omsetningsrådet. For disse sektorene er det fra 2007 ikke lenger markedsregulering, og omsetningsavgiften skal kun dekke kostnadene ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, samt administrasjon.

Fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt har tidligere fulgt et avvikende regnskapsår fra november til og med oktober. Dette ble endret fra og med regnskapsåret 2023 slik at inntekten følger kalenderåret. Dette innebærer at 2023 inneholdt 14 måneder med inntekter. For fjørfekjøtt utgjorde de to ekstra månedene 5,5 mill. kroner og førte til at inngangsverdien på fondet i 2024 ble mye høyere enn Animalia anslo for et år siden, da forslaget til omsetningsavgift for 2024 ble behandlet. Fondet var på 33,0 mill. kroner ved inngangen til 2024.

Fondets utvikling i 2024

Omsetningsavgiften i 2024 er på kr 0,28 per kg. Med denne satsen var forventningen at størrelsen på fondet skulle øke med ca. 0,4 mill. kroner i 2024. Det var da forutsatt at et beløp på 0,7 mill. kroner til faglig tiltak beredskap, til bruk ved f.eks. utbrudd av fugleinfluensa, ble benyttet. Dette vil trolig ikke skje, og disse midlene vil dermed bli stående i fondet.

Prognosen for produksjonen i 2024 er høyere enn den var for et år siden, dette vil også bidra til å øke fondet. Dersom produksjonskvantumet for året blir som anslått nå, vil fondets størrelse øke med 1,7 mill. kroner i løpet av 2024 og dermed være på ca. 34,7 mill. kroner ved utgangen av 2024.

Fondets inntekter i 2025

Det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen framover, men basert på de opplysningene som foreligger anslår Animalia at produksjonen i 2025 vil gå opp med ca. 3 prosent for kylling og gå ned med ca. 16 prosent for kalkun. Dersom man anslår et produksjonskvantum på totalt 121 500 tonn (+ 6,0 prosent fra 2024), og uforandret omsetningsavgift pr kg, blir inntektene 34,0 mill. kroner i 2025. Ut ifra prognosen vil 1 øre/kg i omsetningsavgift utgjøre 1,22 mill. kroner.

Fondets kostnader i 2025

Bransjestyret for Opplysningskontoret for egg og kjøtt og Animalias styre har vedtatt følgende budsjettammer for fjørfekjøtt i 2025.

Budsjettrammer 2025 foreslått av Animalias styre og Bransjestyret

	Beløp (kr)
OEK	17 000 000
Animalia	10 749 000
Matmerk, økologisk	193 900
Matmerk, Nyt Norge	498 750
Sum	28 441 650
OR administrasjon *	626 000
Renteinngang	-140 000
Sum kostnader	28 927 650
Faglig tiltak beredskap	700 000
Sum kostnader inkl. faglig tiltak beredskap	29 627 650

I tabellen er det også tatt høyde for renteinngang på fondet og kostnader til administrasjon for Omsetningsrådet med sekretariat. Forventede kostnader blir da 28,9 mill. kroner.

Animalia foreslår også at det som tidligere kan bevilges midler til faglige tiltak beredskap på 0,7 mill. kroner. Med dette blir totale kostnader på 29,6 mill. kroner.

Fondets nivå

I 2010 hadde daværende Bransjestyret en grundig diskusjon der en konkluderte med at viktige føringer for omsetningsavgiftsnivået er å stabilisere nivået på fondet og holde avgiften rimelig stabil. Omsetningsrådet vedtok i 2015 at ønsket nivå for fjørfefondet er 20 mill. kroner. Det har vært betydelig inflasjon siden 2015. Animalia vurderer at beløpet vil tilsvare ca. 28 mill. kroner ved utgangen av 2025. For noen år tilbake var fondet betydelig lavere, helt nede i 12 mill. kroner. Avgiften ble i noen år holdt uendret på et så lavt nivå at fondet ble redusert, av hensyn til den anstrengte økonomien som var i fjørfeproduksjonen etter det betydelige fallet i forbruk og produksjon av fjørfekjøtt fra 2014. Med de foreliggende forslagene til budsjetter for fag- og opplysningstiltak inkl. midler til faglige tiltak beredskap blir budsjetterte kostnader totalt 29,6 mill. kroner. Med det anslåtte produksjonskvantumet for kylling og kalkun vil kostnadene i 2025 tilsvare 24,4 øre per kg. Med uendret sats for omsetningsavgiften på kr 0,28 per kg vil fondet øke til hele 39 mill. kroner, som er noe høyt i forhold til ønsket nivå.

Animalias konklusjon

Animalia har erfart at forbruk og produksjonskvantum svinger fort, og det er betydelig ressursbehov til de felles fag- og opplysningstjenestene. Fondets størrelse er nå slik at man bør kunne håndtere investeringsbehov som kan oppstå eller fall i produksjonen. En reduksjon med f.eks. 3 prosent i produksjonen vil medføre ca. 1 mill. kroner i redusert innbetaling fra omsetningsavgiften.

Ut ifra prognosen vil 2 øre/kg i omsetningsavgift utgjøre 2,44 mill. kroner.

Ut fra en samlet vurdering foreslår Animalia å sette ned omsetningsavgiften med 2 øre til 26 øre per kg. Med de gitte forutsetninger vil fondet da øke til ca. 36 mill. kroner i 2025.

Oppsummert forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt, egg og fjørfekjøtt

Forslaget til omsetningsavgift gir et utgående fond på om lag 29,6 mill. kroner for egg, 36,7 mill. kroner for fjørfekjøtt og 474 mill. kroner for kjøtt.

	Maks sats	01.01.2024	06.01.2024	03.03.2024	31.03.2024	21.04.2024	28.07.2024	08.09.2024	29.09.2024	10.11.2024
Egg		0,90								
Kylling		0,26								
Kalkun		0,26								
Storfe	5,00	2,20		3,70	3,20	2,20			3,70	2,20
Lam	2,50	1,80					0,80	1,80		
Sau	2,50	1,80								
Svin	2,50	2,10	1,50							

For egg foreslås det å videreføre satsen på kr 0,90 per kg. For kylling og kalkun foreslås det en reduksjon på 2 øre til kr 0,26 per kg.

For svin foreslår Nortura å videreføre satsen for 2024 i den første uken i 2025, før satsen settes ned til kr 1,50 per kg. Årsaken til dette er sammenhengen med prisløypen på slutten av 2024. For å få mye gris til slakt før jul, trappes engrosprisen ned i desember. Prisen økes igjen i januar. Dersom prisøkningen i starten av januar blir for stor, er det fare for at mange vil vente med å slakte til etter nyttår. Nortura legger derfor opp en opptrapping i pris i starten av januar, kombinert med omsetningsavgiften. Derfor foreslår Nortura at omsetningsavgiften på svin først justeres 6. januar.

For storfe og lam varieres satsen for omsetningsavgift gjennom året, sammen med engrosprisløypa, for å styre mest mulig av slaktingen til underskuddsperioder. I satsene for storfe er det i tillegg lagt inn avgiftsøkning i forbindelse med telledatoer 1. mars og 1. oktober for å motvirke ubalanse i markedet ved at mange venter med slakte til etter disse datoene.

Det er et felles fond for omsetningsavgiften på kjøtt, men satsene for omsetningsavgift settes individuelt ut fra behovet for midler for å dekke kostnader knyttet til det enkelte dyreslaget. Målet er at hvert dyreslag skal bære sine kostnader, og Nortura mener at satsene som foreslås gir en god balanse mellom inntekter og kostnader og for alle dyreslagene sett over flere år.

Landbruksdirektoratets vurdering

Egg

Den foreslåtte satsen på kr 0,90 per kg egg medfører at fondet i 2025 økes med ca. 1,0 mill. kroner til 29,6 mill. kroner. I 2024 antas det at fondet økes med 3,1 mill. kroner til 28,6 mill. kroner. I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at anbefalt nivå for eggfondet er 30,0 mill. kroner. Fondet vil dermed etter budsjett være omtrent på anbefalt nivå ved utgangen av 2025.

Prognosen tilsier underskudd i størsteparten av 2025, med noe overskudd på slutten av året. Det budsjetteres med noe økt behov for reguleringstiltak i 2025 sammenlignet med 2024. Årsaken er særlig behov for frivillig redusert verpeperiode mot slutten av 2025, men kostnadene øker også på grunn av økte satser som følge av at eggprisen har økt.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til mulig sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene. De siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinfluensa og Newcastle Disease i fjørfebesetninger i Rogaland. Landbruksdirektoratet mener at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Forslag til budsjett medfører at fondet er rundt anbefalt nivå ved utgangen av 2025. Landbruksdirektoratet innstiller på markedsregulators forslag til sats for egg på kr 0,90 per kg og viser til at det hvert år gjøres en halvårsvurdering av behovet for endring av avgiften i Omsetningsrådets møte i juni. I særlige situasjoner er det også mulighet for å endre avgiften på andre tidspunkt enn fra 1. januar og 1. juli.

Kjøtt

I Omsetningsrådets møte 6. november 2023, sak 88/23, vedtok rådet at ny målsatt størrelse på fondet for omsetningsavgift på kjøtt skal være på 500 mill. kroner. 2024 var dermed første året der denne oppbyggingen var tatt høyde for i nivået på omsetningsavgiften. Fra og med regnskapsåret 2023 ble det gjort en teknisk justering på inntektssiden for kjøtt. Tidligere hadde inntektsåret blitt regnet som november til oktober, mens det fra og med 2023 blir regnet fra januar til desember. Dette medførte at det ble regnskapsført 14 måneders inntekt i 2023, og man gikk derfor inn i 2024 med en høyere inngående balanse enn man hadde hatt etter gammel regnskapsføring. Ved inngangen til 2024 var fondet på 306,9 mill. kroner.

Norturas forslag til budsjett og sats for omsetningsavgift gir et utgående fond i 2025 på 474 mill. kroner. Det innebærer at fondet øker med 48 mill. kroner i løpet av året. Det tilsier også at man i løpet av 2025 nærmer seg ny målsatt størrelse på 500 mill. kroner. Med dette som grunnlag er det sannsynlig at fondet for kjøtt kan være på målsatt størrelse i løpet av 2026.

7. november 2024, i sak 91/24, vedtok Omsetningsrådet å åpne ordningen prisnedskriving ved salg av kjøtt til spesialmarkeder for alle aktører, slik at den ikke lenger er forbeholdt markedsregulator. Ordningen på kjøtt har hittil ikke vært benyttet, og det er derfor usikkert hva tiltaket vil koste. Det er ikke tatt høyde for dette tiltaket i forslag til omsetningsavgift. Aktører som ønsker å motta prisnedskriving må sende prognose innen 1. januar 2025. Dette gjør at man i starten av året får oversikt over antall aktører og et anslag for hvor stor mengde det er sannsynlig at det blir søkt om prisnedskriving for. Landbruksdirektoratet har da mulighet for å varsle markedsregulator om omfanget av tiltaket slik at de kan vurdere effekten ordningen kan få på budsjettet. Dette medfører likevel en noe større usikkerhet ved budsjettet slik det foreligger nå.

Ekstrakostnader knyttet til frysecontainere for lagring av lam i 2024 er ikke inkludert i budsjettet, som kan medføre en økt kostnad på 2,0 mill. kroner. Se egen sak.

Norturas forslag til avgiftssatser medfører en økning i fondet i løpet av 2025 på ca. 47 mill. kroner, som gir et utgående fond på ca. 474 mill. kroner. Landbruksdirektoratet innstiller på markedsregulators forslag til satser for omsetningsavgift på svin, storfe, sau og lam. Som nevnt over gjøres det en halvårsvurdering av behovet for endring av avgiften i Omsetningsrådet i juni, og det er også løpende muligheter for revisjon av satsene ved behov.

Maksimalsatser på kjøtt

Maksimalsatsene er foreslått med bakgrunn i forslag om satser for omsetningsavgift. Det foreslås en videreføring for storfe med kr 5,00 per kg, og en reduksjon for sau/lam og svin med kr 0,50 per kg til en maksimalsats på kr 2,50 per kg. Landbruksdirektoratet mener at de foreslåtte maksimalsatsene fra Nortura gir tilstrekkelig rom for eventuelle høyere reguleringskostnader.

Trekkrettigheten

Omsetningsrådet godkjente 22. august 2023, jf. sak 69/23, en økning av rammen på trekkrettigheten til totalt 500 mill. kroner, med varighet til 1. juli 2024. I sak 63/24 av 20. juni 2024 ble rammen på 500 mill. kroner videreført i andre halvår 2024.

I Omsetningsrådets møte 6. november 2023, sak 88/23, vedtok rådet å øke målsatt størrelse for fondet for omsetningsavgift på kjøtt til 500 mill. kroner. Bruken av trekkrettighet skal reduseres parallelt med at fondsstørrelsen bygges opp. Når fondet har nådd målsatt størrelse kan fondsreserven suppleres med en trekkrettighet på inntil 100 mill. kroner. Rådet ba samtidig Nortura om å søke om maksimal ramme for trekkrettigheten for 2025 innen 1. november 2024, slik at søknaden kan behandles i rådets møte i desember 2024. Nortura har

foreslått en ramme for trekkrettigheten på 250 mill. kroner i 2025.

Budsjettet for 2025 tilsier at fondet ved inngangen til året er på 427 mill. kroner og 474 mill. kroner ved utgangen av året. I løpet av 2025 vil dermed fondet nærme seg målsatt nivå, men fortsatt være noe under. Ved inngangen til året er fondet altså estimert til å være 73 mill. kroner under målsatt størrelse. Omsetningsrådet har vedtatt at når fondet har nådd målsatt størrelse kan fondsreserven suppleres med en trekkrettighet på inntil 100 mill. kroner. Reguleringslageret vil fortsatt være stort ved inngangen til 2025, slik at det vil være behov for betydelige midler for å dekke lagerets verdi gjennom fondet og trekkrettigheten. Ved inngangen til året er man også fortsatt et stykke unna målsatt størrelse. Landbruksdirektoratet har derfor ingen innvendinger mot Norturas forslag om en ramme på 250 mill. kroner for trekkrettigheten i 2025.

Når fondet har nådd målsatt størrelse har Omsetningsrådet vedtatt at fondsreserven kan suppleres med en trekkrettighet på inntil 100 mill. kroner. Slik prognosene foreligger nå ligger det ikke an til en endring av trekkrettigheten i 2025. Ny behandling av en eventuell trekkrettighet vil bli gjort av rådet for 2026 med mindre Nortura ser behov for og søker om endringer i 2025.

Fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

Animalia foreslår at satsen for fjørfekjøtt reduseres med 2 øre til kr 0,26 per kg. Dette medfører at fondet i 2025 vil øke med ca. 2,0 mill. kroner fra 34,7 mill. kroner ved inngangen til året til 36,7 mill. kroner ved utgangen av året. Selv om avgiften settes ned, vil altså fondet øke noe. Målsatt størrelse ble i sak 69/15 av 20. oktober 2015 satt til 20 mill. kroner. Animalia peker imidlertid på at på grunn av inflasjon siden den gang vil 20 mill. kroner i 2015 tilsvare 28 mill. kroner i dag.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til mulig sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene. De siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinflensa og Newcastle Disease i fjørfebesetninger i Rogaland. Landbruksdirektoratet mener at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Siden fjørfekjøttsektoren ikke har avsetningstiltak, er utgiftene mer forutsigbare enn for andre sektorer. Foreslått budsjett gir en utgående balanse for 2024 som gjør at fondet er betydelig over anbefalt nivå på 20,0 mill. kroner. Samtidig tilsier inflasjon at nivået bør være høyere per i dag. Animalia erfarer at forbruk og produksjonskvantum svinger fort, og at det er betydelig ressursbehov til de felles fag- og opplysningstjenestene. Landbruksdirektoratet innstiller på styret i Animalias forslag om å redusere satsen for fjørfekjøtt til kr 0,26 per kg i 2025.

Konklusjon

Omsetningsavgiftene, med unntak av korn, revideres fast på halvårlig basis. Landbruksdirektoratet innstiller på forelagt forslag for kjøtt, egg og fjørfekjøtt og vurderer det som tilstrekkelig at eventuelle avvik fra budsjett kan tas hensyn til i den halvårlige revisjonen. Videre anbefaler Landbruksdirektoratet markedsregulators og styret i Animalias forslag til omsetningsavgift for henholdsvis kjøtt, egg og fjørfekjøtt.

Sak nr.: 115/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2025	Sak nr.: 24/79694-2

Beskrivelse

Tine SA foreslår at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk videreføres på 12 øre per liter for 2025. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Tine.

Tines budsjettgrunnlag for omsetningsfondet for melk viser forventede inntekter og kostnader som grunnlag for fastsetting av omsetningsavgiften. De totale kostnadene som skal dekkes av omsetningsavgiften er estimert til 207 mill. kroner for regnskapsåret 2025. Tine har prognosert inntektene til 240 mill. kroner. Forutsetningene for de prognoserte inntektene er forslag til omsetningsavgift for 2025 på 12 øre per liter, forutsatt melkemengde på 1 510 mill. liter kumelk og 17,8 mill. liter geitemelk, samt inntekter fra overproduksjonsavgift for 2025 på 25 mill. kroner og en prisgevinst på 29 mill. kroner. Dette gir en regnskapsført fondskapital på omtrent 65 mill. kroner ved utgangen av 2025.

Tine SA (Tine) foreslår at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk videreføres på 12 øre per liter for 2025. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Tine.

Landbruksdirektoratet er enig i denne vurderingen, og innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine 6. november 2024.

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 12 øre per liter fra 1. januar 2025.

Møtebehandling

Marit Haugen foreslo å sette omsetningsavgiften på ku- og geitemelk til 11 øre per liter fra 1. januar 2025 begrunnet i at LMD fastsatte forholdstallet for disponibel kvote til historisk høye 1,2 den 29. november, etter forelagte forslag fra Tine, og at dette vil gi økt produksjon og høyere inntekt til fondet.

Enstemmig vedtak i samsvar med forslaget fra Marit Haugen.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 11 øre per liter fra 1. januar 2025.

Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2025

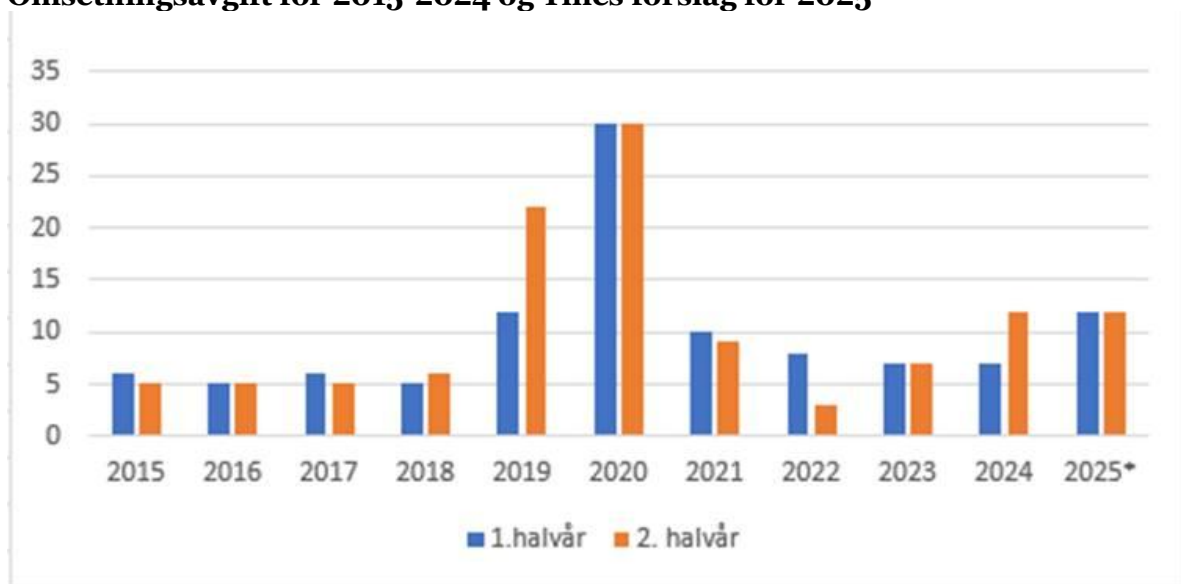
Tine har i brev av 6. november 2024 lagt frem budsjett for markedsreguleringen av melk og sats for omsetningsavgift for ku- og geitemelk for 2025. Tines forslag til omsetningsavgift fra 1. januar 2025 er 12 øre per liter. Dette er tilsvarende avgiften som har vært gjennom 2. halvår 2024. Forslaget er godkjent av Tines konsernstyre.

Grunnlaget for å fastsette omsetningsavgiften på melk tar utgangspunkt i forventede inntekter, kostnader og endringer i fondets størrelse. Det er en nær sammenheng mellom forventede melkeleveranser gjennom året og inntektene til fondet for omsetningsavgift på melk. Inntekter er innkrevd omsetningsavgift, overproduksjonsavgift og prisgevinst, samt eventuelt kvotesalg og renteinntekter fra fondet. Kostnader er markedsreguleringstiltak, Tines administrasjonsgodtgjørelse, faglige tiltak, opplysningsvirksomhet, administrering av kvoteordningen, Landbruksdirektoratets og rådets sekretariatkostnader, samt eventuelle kostnader til statlig oppkjøp av melkekvotes.

Utviklingen i omsetningsavgiften på melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften på melk fra 2015-2024, med Tines forslag til omsetningsavgift for 2025.

Omsetningsavgift for 2015-2024 og Tines forslag for 2025

*Tines forslag til omsetningsavgift for 2025

Tines reviderte budsjett for markedsreguleringen 2024 og 2025

Tine skriver i brev av 6. november 2024 at de legger til grunn en forventet melkeleveranse på 1 510 mill. liter kumelk og 17,8 mill. liter geitemelk i 2025.

Foreslått budsjett for 2025 er sammenlignet med revidert budsjett for 2024, basert på Tines prognose fra oktober 2024.

Det er noen forskjeller mellom Tines reviderte budsjett for 2024 fra oktober og revidert budsjett som ble behandlet i Omsetningsrådet 20. juni 2024, jf. OR-sak 64/24. De største endringene finner man på inntektssiden. Inntekter fra omsetningsavgiften, som var prognosert til å bli 115 mill. kroner, er i oktober prognosert til å bli på 141 mill. kroner grunnet økningen av omsetningsavgiften til 12 øre/liter fra 1. juli 2024. Samtidig ble

inntektene fra overproduksjonsavgift, som var prognosert til 48 mill. kroner i mai, satt til null grunnet frislipp av kvoter for 2024. Videre er forventet prisgevinst redusert med 7 mill. kroner. Resterende endringer er av mindre betydning.

Under følger en gjennomgang av Tines forslag til budsjett for 2025.

Kostnader

Kostnadene til prisnedskrivning, direkte reguleringskostnader og administrasjon av ordningen forventes å være på 161 mill. kroner. Til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er det søkt om 47 mill. kroner. Dette tilsier en totalkostnad på 207 mill. kroner.

Prisnedskrivningstiltak

Salg av pulver til fôr: Grunnet den nåværende lagersituasjonen forventes det ikke at pulver vil være tilgjengelig til fôr i 2025. Det er ikke forventet at det blir brukt reguleringsmidler på denne posten.

Salg til spesialmarkeder: Satsen for prisnedskrivning til ost og yoghurt ble fastsatt i Omsetningsrådets møte i september. Totalforbruket forventes å være på samme nivå som tidligere. Tine har budsjettert med 5 mill. kroner.

Geitemelk anvendt til fôr: Tine legger til grunn et salg av geitemelk til fôr på samme nivå som i 2024. Tine har budsjettert en kostnad på 3 mill. kroner.

Skolemelkordningen: Det gis kun tilskudd til 1/4-litre med melk, og det forventes samme kostnad som inneværende år. Tine har budsjettert med 4 mill. kroner.

Direkte reguleringskostnader

Reguleringslagring: Kostnadene til reguleringslagring vil variere med endringer på satser og størrelse på lager. Tine planlegger en oppbygging av lager på ost og pulver, og forventer fortsatt store lager av smør inn i 2025. Tine budsjetterer ut fra dette med 51 mill. kroner.

Overføringstransport av reguleringsprodukter: Tine forventer at det blir behov for overføring av reguleringsprodukter mellom lagre. Kostnaden blir tilsvarende som inneværende år. Dette er budsjettert med 4 mill. kroner.

Overføringstransport av reguleringsmelk: Kostnadene ved transport av reguleringsmelk forventes å holde seg på samme nivå i 2025 som i 2024. Det forventes imidlertid at reguleringstransporten vil gå over noe kortere avstander. Det er lagt til grunn et kostnadsnivå på 30 mill. kroner for 2025.

Kapasitetsgodtgjørelse: Tine forventer en liten endring i reguleringskapasitetens andel av faste produkter, og gjennomsnittsberegningen for de siste tre årene tilsier at det blir en liten reduksjon. Tine budsjetterer med 35 mill. kroner.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak: Det er søkt om til sammen 46,9 mill. kroner til faglige tiltak, og Tine anbefaler at det tildeles 46,7 mill. kroner. Støtten fordeles til avlsarbeid i Geno og Norsk Sau og Geit med henholdsvis 7,3 mill. kroner og 2,7 mill. kroner. Videre foreslås det at 493 000 kroner går til å dekke kostnader i KOORIMP, mens 3,6 mill. kroner tildeles Helsetjenesten for storfe. Se egen innstilling i dagens møte om fordelingen for en mer detaljert beskrivelse av fordelingen innenfor faglige tiltak.

Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter AS: Tine søker om midler til Opplysningskontoret for melk- og meieriprodukter AS (MELK) på 28 350 000 kroner. For mer om budsjettet til MELK, se egen sak i dagens møte.

Stiftelsen Norsk Mat: I budsjettforslaget for Stiftelsen Norsk Mats generiske markedsføring av økologisk mat samt prosjektet «Nyt Norge» er kostnadene budsjettet til omtrent 3,4 mill. kroner.

Norsk Gardsost: Tine anbefaler at Norsk Gardsost tildeles 500 000 kroner fra omsetningsfondet for melk.

Administrasjon

Administrasjonskostnader: Kostnader for administrering av markedsreguleringen i 2025 forventes å bli 11,8 mill. kroner. Grunnen til økningen sammenlignet med tidligere år er hovedsakelig en økning på 1,2 årsverk. Dette forklares mer detaljert i sak om Tines søknad om administrasjonsbudsjett.

Administrasjon av kvoteordningen i Landbruksdirektoratet: Kostnadene til administrasjon av kvoteordningen i 2025 er budsjettet til 13 mill. kroner. Se sak 41/24 fra møte 22. april i år.

Administrasjon av Omsetningsrådet og Omsetningsrådets sekretariat: Posten er budsjettet med omtrent 4 mill. kroner. Se sak 40/24 fra møte 22. april i år.

Kvoteordningen

Det er ikke planlagt at det må benyttes midler fra Omsetningsfondet for melk til statlig oppkjøp av melkekvoter i 2025.

De totale kostnadene som skal dekkes over omsetningsavgiften i 2025 blir ut fra Tines forslag 207 mill. kroner. Dette er 7 mill. kroner mer enn ved inneværende års budsjett.

Inntekter

Overproduksjonsavgift: Tine forventer en overproduksjonsavgift på 25 mill. kroner i 2025.

Renter: Tine forutsetter at renteinntektene til fondet blir på omtrent 3 mill. kroner i 2025.

Omsetningsavgift: Tine foreslår en omsetningsavgift på 12 øre per liter. Dette er basert på forutsetninger om melkeleveranser på 1510 mill. liter og geitemelk på 17,8 mill. liter. Ut fra dette budsjetterer Tine med 183 mill. kroner i inntekter fra omsetningsavgift i 2025.

Prisgevinst: Tine fører opp en forventet prisgevinst til fondet for 2025, og dette føres da som inntekt. Denne er forventet til å bli 29 mill. kroner.

Fondskapital

Inngående balanse: Tines budsjett vil gi en regnskapsmessig saldo på omtrent 25 mill. kroner ved inngangen til 2025. Grunnen til den lave inngående balansen er at det ikke blir en overproduksjonsavgift for 2024, og det er planlagt at høyere omsetningsavgift skal dekke for dette over et helt år.

Utgående balanse: Tines budsjett vil gi en regnskapsmessig saldo på omtrent 57 mill. kroner ved utgangen av 2025.

Tines budsjettforslag for 2024 estimat for 2024 per oktober, budsjett for 2025, endring fra siste estimat 24 og budsjett 25, og endring i prosent, i millioner

	Budsjett 2024	Estimat 2024 per oktober	Budsjett 25	Endring 24-25	i prosent
Inntekter					
Omsetningsavgift	101	141	183	42	23,0
Overproduksjonsavgift	55	0	25	25	100,0
Statlige midler til oppkjøp	0	0	0	0	0,0
Renter	3	3	3	0	0,0
Prisgevinst	50	31	29	-2	-6,9
Totalt inntekter	209	175	240	65	27,1
Kostnader					
Skummetmelkpulver til fôr	0	0	0	0	0,0
Spesialmarkeder	5	5	5	0	0,0
Geitemelk til fôr	4	3	3	0	0,0
Skolemelk	4	4	4	0	0,0
Sum prisnedskrivning	13	12	12	0	0,0
Reguleringslagring inkl. overføringstranspor	49	51	55	4	7,3
Reguleringstransport	30	30	30	0	0,0
Reguleringskapasitet	40	37	35	-2	-5,7
Sum direkte reg.kostnader	119	118	120	2	1,7
Faglige tiltak	13	13	15	2	13,3
Melk.no	27	27	28	1	3,6
Norsk Gardsost	0	0	1	1	100,0
Matmerk "Nyt Norge"	2	2	2	0	0,0
Matmerk, økologi	1	1	1	0	0,0
Sum faglige tiltak og oppl.virksomhet	43	43	47	4	8,5
Adm. Tine	9	10	12	2	16,7
Kvoter - oppkjøp	0	0	0	0	0,0
Adm. av kvoteordningen	12	12	13	1	7,7
Adm. Omsetningsrådet	3	4	4	0	0,0
Sum administrasjon	24	26	29	3	10,3
Totalt kostnader	199	199	208	9	4,3

Regnskapsmessig saldo på fond per 1.1.2024 og forventet regnskapsmessig saldo per 31.12.2024 og 31.12.2025, i mill. kroner.

	Fondstørrelse	Endring i fondstørrelse
Fond per 1.1 2024	68,4	
Fond per 31.12 2024	25	-43,4
Fond per 31.12.2025	57	32

Landbruksdirektoratets vurdering

Tine forventer at melkeleveransen i 2025 blir på 1 510 mill. liter kumelk og 17,8 mill. liter geitemelk i 2025. Dette er en økning på over 100 mill. liter sammenlignet med opprinnelige prognoser for inneværende år. Tine forventer en økning i reguleringskostnadene på 7 mill. kroner. Denne økningen er tilsvarende andre år, og kan stort sett forklares av kostnadsutvikling.

Tine forventer en overproduksjonsavgift på 25 mill. kroner for 2025. For 2024 var det prognosert med en inntekt på 55 mill. kroner. I årene 2021, 2022 og 2023 var overproduksjonsavgiften hhv. 36,5 mill. kroner, 56,9 mill. kroner og 27,4 mill. kroner. Overproduksjonsavgiften er satt til 0 kroner i 2024. Landbruks- og matdepartementet fastsatte 29. november forholdstallet for disponibel kvote for kumelk til 1,20 for 2025, mens forholdstallet for disponibel kvote for geitemelk videreføres på 0,95. Forholdstallet for kumelk er historisk høyt, og begrunnet i etterspørselen etter melk. Normen tilsier at et høyt forholdstall gir lavere overproduksjonsavgift. Direktoratet påpeker at det er vanskelig å vurdere størrelsen på overproduksjonsavgiften grunnet situasjonen med frislipp og høyt forholdstall. Utover dette har ikke direktoratet noen kommentar til denne posten.

Tine budsjetterer med økte inntekter til fondet på 240 mill. kroner, mens kostnadene som skal dekkes er budsjettert med 207 mill. kroner. Inntektsposten inkluderer her den forventede prisgevinsten for 2025. Det har ikke vært normalt med en så stor differanse mellom inntekter og kostnader tidligere, og grunnen for at det er slik i år er at man gjennom omsetningsavgiften skal hente inn inntektstapet for overproduksjonsavgift i 2024. Inntektstapet er planlagt å dekkes over et år, og dette er grunnlaget for differansen mellom kostnader og inntekter i årets budsjett. -

Fondet vil være likvid gjennom 2025 med foreslått budsjett. Men det vil på det laveste punktet være tilgjengelig omtrent 10 mill. kroner. Et usikkerhetsmoment for likviditeten er prisgevinst for 2024, som blir beregnet i forbindelse med regnskapet, som har rapporteringsfrist til Omsetningsrådet 1. mars. Direktoratet forutsetter at Tine følger nøye med på utviklingen i inntekter og kostnader gjennom året og kommer tilbake til Omsetningsrådet med forslag til endringer i omsetningsavgiften dersom de mener det er grunnlag for dette, f.eks. i forbindelse med behandling av revidert budsjett for 2025 i juni. Direktoratet vil også måtte følge likviditeten i fondet tett og vurdere å konto utbetalinger opp mot om det er disponible midler i fondet, jf. retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter pkt. 6.

Statlig oppkjøp av geitemelkkvote belastet fondet for melk var i 2023 179 000 kroner og er anslått til å koste 252 990 kroner i 2024. Eventuelt oppkjøp i 2025 vil partene ta stilling til i jordbruksoppkjøret til våren. Tine har ikke budsjettert med statlig oppkjøp av kvoter i 2025.

Fondets regnskapsmessige saldo ved inngangen til 2025 vil være omtrent 25 mill. kroner, mens fondets utgående saldo i 2025 vil omtrent 57 mill. kroner med foreslått budsjett. Dette er innenfor vurderingen til Omsetningsrådet 20. oktober 2015 (sak 69/15), hvor det ble vurdert at 50 mill. kroner, eller 3-4 måneders forbruk, er ønsket regnskapsmessig størrelse på fondet. En KPI-justering oktober 2015 til oktober 2024 tilsier 67 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 12 øre per liter fra 1. januar 2025.

Sak nr.: 116/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 11.12.2024	Tittel: Alle - Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 11.12.2024	Sak nr.: 24/50997-4

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 1. juli 2014, jf. vedtak i sak 51/14. Omsetningsrådet vedtok 22. juni 2020 Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet.

Hjemmel

Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet av 22. juni 2020, med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 siste ledd

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Alle - Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 11.12.2024

Oversikt over delegerte saker til møtet 11. desember 2024.

Sak	Arkivnr.	Tittel
32/24	24/53995-11	Vedtak om reguleringslagring av epler kl. 1 i 2024
		Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner Grøntprodusentenes Samarbeidsråds søknad om reguleringslagring av inntil 3 000 tonn epler kl. 1 av sortene rød Gravenstein, Lobo, Karin Schneider, Elstar, rød Aroma, vanlig Aroma, Fryd og Rubinstep i 2024.